

TANDERUIS VZW JAARVERSLAG 2023

Thuisbegeleidingsdienst voor personen met autisme Oost-Vlaanderen

Thuisbegeleidingsdienst voor personen met autisme Oost-Vlaanderen

Tanderuis vzw
Brusselsesteenweg 375
9090 Melle

09 228 18 33
info@thuisbegeleidingautisme.be
facebook.com/tanderuis

www.thuisbegeleidingautisme.be

IBAN: BE98 7370 3501 2393
BIC: KREDBEBB
ondernemingsnr.: 0462.234.001

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

JAARVERSLAG 2023

TANDERUIS vzw

Brusselsesteenweg 375

9090 Melle

Tel.: 09/228 18 33

E-mail: tanderuis@thuisbegeleidingautisme.be

Website: www.thuisbegeleidingautisme.be

ERKENNINGEN

Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (BVR RTH)	2.630,45 personeelspunten
Uitwisseling RTH het Raster	500 personeelspunten
Globale Individuele Ondersteuning (RTH-GIO)	85,30 personeelspunten
RTH Pilotproject Tanderwonen	132 personeelspunten
RTH Pilotproject Kampen	66 personeelspunten
Crisisbegeleiding (Intersectoraal)	53,25 personeelspunten
Crisisbegeleiding (VAPH)	23,67 personeelspunten
Vergunde Zorgaanbieder (VZA)	60 personeelspunten
Activeringstrajecten (VDAB)	30 personeelspunten
1G1P netwerken (RTJ De Tafels, Samen 1 Plan Gent en Krachtgericht Waas&Dender)	177,5 personeelspunten
Project Opgroeicoach Gent	71 personeelspunten
Aard van Doelgroep Erkenning	Autisme
Werkingsgebied	Oost-Vlaanderen

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING	1
2. HISTORIEK	6
3. MISSIE EN VISIE	9
4. BEGELEIDINGSAANBOD ANNO 2023	15
5. WERKING IN CIJFERS	18
6. REGIONALE WERKING	29
6.1 REGIOTEAMS	29
6.2 TANDERUIS NABIJ.....	35
7. THUISBEGELEIDING	37
7.1 VROEGBEGELEIDING	39
7.2 KINDERWERKING	44
7.3 ADOLESCENTENWERKING	50
7.4 VOLWASSENENWERKING.....	54
8. OVERBRUGGINGSHULP	59
8.1 CONTACTPERSOONSCHAP	60
8.2 GROOTOUDERWERKING	61
8.3 BRUSSENWERKING.....	64
8.4 VRIJETIJDWERKING	68
8.5 ATELIERWERKING	72
8.6 CURSUSSEN	78
8.7 KAMPEN	82
8.8 CHATHULP.....	87
9. KENNISDELING	91
9.1 OUTREACH	92
9.2 ASSTHEEK.....	96
9.3 GIO	102
10. VRIJWILLIGERSWERKING	106
10.1 BEZOEKOUDEWERKING	107
10.2 TANDERMAATJE (PRAKTISCHE PEDAGOGISCHE ONDERSTEUNING).....	111
10.3 GASSTVRIJ	115
11. PROJECTEN	118
11.1 INTERSECTORALE REGIONALE RTH-PROJECTEN 1 GEZIN - 1 PLAN	118
11.2 ACTIVERINGSTRAJECTEN	123
11.3 CRISISBEGELEIDING	124
11.4 TANDERWONEN.....	126
11.5 PROJECT OPGROEICOACH WIJK NIEUW GENT	127
12. PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING	131
13. LIGA AUTISME VLAANDEREN	132
14. KWALITEITSZORG	136
15. VORMING, TRAINING, ONDERSTEUNING EN OPLEIDING (VTOO)	140
16. SAMENWERKING	142
17. PERSONEEL EN BESTUUR	143

18.	COLLECTIEVE INSPRAAK.....	145
19.	UITDAGINGEN VOOR 2024.....	147
20.	SPONSORS 2023.....	155

VOORWOORD

Het Vlaamse zorg-, ondersteunings- en vormingslandschap oogt meer dan ooit chaotisch. Auticoaches en diverse privé-initiatieven schieten als het ware als paddenstoelen uit de grond. De kwaliteit en expertise zijn zeer wisselend en vallen moeilijk in te schatten, de kostprijs wel, want die is meestal hoog. Het autismevriendelijke Vlaanderen lijkt soms heel ver weg. Gelukkig zijn er tussen de heksenkringen van vaak oneetbare paddenstoelen ook enkele bakens van vertrouwen terug te vinden. Tanderuis vzw behoort ontegensprekelijk tot deze laatste groep.

Tanderuis was en is geen acroniem, maar vandaag zou het probleemloos als acroniem kunnen fungeren.

Thuisbegeleiding

Autisme-specifieke knowhow

Niet-aflatende inzet

Divers aanbod

Ervaring

Regionale verankering

Uniek

Inclusie

Sociaal ondernemerschap

Vermits bijna alle termen letterlijk in het jaarverslag terug te vinden zijn, is het meteen een schuchtere poging om het jaarverslag 2023 bondig samen te vatten, maar zoals elke samenvatting doet ze het geheel onrecht aan. De lectuur van het jaarverslag is dan ook ten zeerste aanbevolen.

De term bij de letter N staat niet in het jaarverslag. Hij hoort echter meer dan thuis in het rijtje. Het is goed om op tijd en stond te benadrukken dat dit allerm minst evident is en ten zeerste gewaardeerd wordt.

Herbert Roeyers

Voorzitter Bestuursorgaan

10 maart 2024

1. INLEIDING

In dit jaarverslag blikken we terug op de verwezenlijkingen van 2023 zowel inhoudelijk als cijfermatig, met als doel om onze werking toekomstgericht te blijven optimaliseren.

De kern van onze hulpverlening is en blijft thuisbegeleiding: begeleiding in de leefcontext zelf van de cliënt, vraaggestuurd en krachtgericht samen op pad gaan met gebruikers, uitdagingen tegemoet treden met autisme-specifieke inzichten. Daarnaast blijven we inzetten op overbruggingshulp vooral voor mensen die op de wachtlijst staan voor thuisbegeleiding. Naast onze cliëntgerichte activiteiten, ondersteunen we via de outreachfunctie verschillende reguliere diensten met overdracht van onze specifieke autisme kennis. Maatschappelijk zet Tanderuis vzw sterk in op regionale verankering en intersectorale samenwerking.

Tanderuis vzw laat zich positief beïnvloeden door nieuwe maatschappelijke, sectorale en intersectorale tendensen. Daarom moet Tanderuis vzw zijn structuren tijdig aanpassen waar nodig, dit in combinatie met aandacht voor zoveel mogelijk behoud van de voordelen van een kleinschalige organisatie. In 2022 werd de regionalisering van de werking van Tanderuis vzw voorbereid door het directieteam. Vanaf 2023 werden thuisbegeleiders ingedeeld in 4 regioteams onder leiding van 4 regiodirectiemedewerkers. Op termijn is het de bedoeling dat deze regioteams ook verhuizen naar 4 regiohuizen in de 4 zorgregio's van de provincie Oost-Vlaanderen (Meetjesland, Waas&Dender, Gent en Zuid-OVL). Hiermee biedt Tanderuis vzw een actueel antwoord op de tendens tot regionalisering van de zorg. De leeftijdsgebonden autisme-specifieke knowhow blijft behouden door inbedding van de leeftijdsgebonden werking in het Vorming Training Opleiding Ondersteuning- beleid (VTOO).

Thuisbegeleiding

In 2023 werden in totaal 1.600 cliënten begeleid, wat overeenkomt met een toename van 15% ten opzichte van het aantal van vorig jaar. Binnen de kernopdracht thuisbegeleiding werden 831 gezinnen ondersteund, wat een toename is van 7,6% ten opzichte van vorig jaar.

Door het werken met aanmeldingsquota en het beperken van de begeleidingsduur tot maximaal 18 maanden, slaagden we erin om de wachtlijst beheersbaar te houden. Op 31 december 2023 stonden er nog 375 cliënten op de wachtlijst voor thuisbegeleiding. Om de huidige wachtlijst voor thuisbegeleiding te kunnen wegwerken, heeft Tanderuis vzw echter nood aan uitbreiding van erkenning van minimaal 1.031 personeelspunten wat overeenkomt met 14,5 VTE thuisbegeleiders. Met het uitbreidingsbeleid RTH van 2023 hadden we goede hoop om deze uitbreiding te kunnen realiseren. Het VAPH riep op tot het indienen van innovatieve projecten. Tanderuis vzw diende 7 sterke projecten in over uiteenlopende thema's o.a. autisme en justitie, vakantiecampen voor kinderen en jongeren met autisme, vroegbegeleiding, transitie jongeren naar volwassenheid, outreach-consult, regionale loketfunctie, woonzorgproject. Slechts 2 van de 7 ingediende projecten werden goedgekeurd (vakantiekampen voor kinderen en jongeren met autisme en woonzorgproject), wat overeenkomt met een uitbreiding van 198 personeelspunten waarmee slechts 2,7 VTE konden worden aangeworven.

In 2023 werden de outputnormen, opgelegd door het Besluit Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (BVR RTH) alweer gehaald. Dat blijkt uit het feit dat medewerkers 101% van de verplichte outputnorm hebben gepresteerd.

Overbruggingshulp

Naast onze kernopdracht blijven medewerkers zich ook sterk inzetten om verschillende vormen van overbruggingshulp te realiseren. Cliënten die wachten op individuele thuisbegeleiding kunnen tijdens hun wachttijd genieten van een divers aanbod aan ondersteuningsvormen die opgenomen zijn in een overzichtelijk jaarprogramma. We ondersteunden in de overbruggingshulp 387 cliënten. Gezinnen die op de wachtlijst staan voor individuele thuisbegeleiding kunnen ook beroep doen op het aanbod van onze contactpersonen via adviesgesprekken en kortbegeleiding. Hiermee ondersteunden we in totaal 753 cliënten. In 2023 werd ook sterk ingezet op 'Chathulp', in samenwerking met de Liga Autisme Vlaanderen.

Kennisdeling

Naast onze cliëntgerichte activiteiten, ondersteunden we in 2023 ook verschillende reguliere diensten met overdracht van onze specifieke autisme knowhow. Deze overdracht van autisme-specifieke kennis noemen we outreach en is als bijkomende opdracht mogelijk in ons specifiek wettelijk kader. In 2023 presteerden we 225,43 personeelspunten in kader van outreach, wat overeenkomt met 6,3% van onze begeleidingscapaciteit en een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar.

Met ons autisme-specifiek onthaal- en informatiecentrum, de ASStheek, richten we ons rechtstreeks tot het brede publiek. We willen bijdragen tot het autisme-vriendelijker maken van de maatschappij door iedereen de mogelijkheid te bieden meer te weten te komen over autisme. Dit kan door een bezoek aan één of meerdere onderdelen van onze ASStheek, zijnde bibliotheek, mediatheek, speltheek of snoezeltheek. Terwijl specifieke materialen worden ontleend, gaan wij graag in op allerlei vragen over autisme.

Met de zorgfunctie Globale Individuele Ondersteuning (GIO) delen we onze autismekennis in kinderdagverblijven en kleuterscholen waardoor inclusie voor jonge kinderen met autisme wordt bevorderd. In 2023 werden er 42 GIO-trajecten gerealiseerd.

Vrijwilligerswerking

Vrijwilligers vormen een onmisbare complementaire aanvulling op professionele krachten in de verdere uitbouw van onze dienst. Om de vele uitdagingen die op ons afkomen blijvend aan te kunnen, versterkten we onze vrijwilligerswerking. We zetten in op het werven van vrijwilligers in het natuurlijke netwerk van onze cliënten. Vrijwilligers worden ondersteund en gevormd met autisme-specifieke knowhow door de vrijwilligerscoördinator via vormings- en uitwisselingsavonden. In 2023 werden er 70-tal trajecten gerealiseerd met vrijwilligers in functie van afgebakende cliëntgebonden praktische begeleidingstaken.

Regionale verankering

In 2024 wil de overheid de bestaande regelgeving Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH) waarbinnen het zorgaanbod van Tanderuis vzw gevat is, hervormen. Regionale verankering en intersectorale samenwerking zijn hierbij belangrijke elementen.

Onze kerntaak thuisbegeleiding kan moeilijk regionaler georganiseerd worden dan wat we nu al doen want de begeleiding heeft plaats in de woonkamer van de cliënten thuis. Voor onze overbruggingshulp doen we inspanningen om activiteiten in verschillende regio's van Oost-Vlaanderen te organiseren en

voor onze ambulante ondersteuning bouwden we vanaf 2023 de regionale loketfunctie uit onder de naam Tanderuis Nabij. Er werd in 4 regiohuizen gedurende 3 halve dagen per week ambulante ondersteuning voorzien door middel van vrije raadpleging en consultaties op afspraak bij onze contactpersonen. De regiohuizen situeren zich in 4 verschillende zorgregio's van Oost-Vlaanderen (Eeklo in regio Meetjesland, St-Niklaas in regio Waas&Dender, Melle in regio Gent en Zottegem in regio Zuid-OVL).

Intersectorale samenwerking

Tanderuis vzw werkte in 2023 ook heel actief intersectoraal samen:

- Vijf medewerkers zijn halftijds actief in de regionale intersectorale projecten van 1 Gezin 1 Plan. Ze brengen hun autisme-specifieke kennis over aan hun intersectorale collega's en laten zichzelf onderdompelen in diverse innoverende begeleidingsmethodieken in kader van krachtgericht werken.
- Diverse medewerkers van het volwassenenteam werken samen met VDAB om activeringstrajecten op te zetten om volwassen personen met autisme toe te leiden naar werk.
- Twaalf medewerkers zijn deeltijds actief in het intersectorale netwerk crisisbegeleiding. Tanderuis vzw werkt hiervoor samen met crisismeldpunt De Schelp vzw en netwerkorganisatie RADAR. Zo wordt autisme-specifieke kennis binnengebracht in de intersectorale crisishulpverlening.
- Tanderuis vzw werkt ook actief samen met Pleegzorg Oost-Vlaanderen om kinderen en jongeren met autisme te laten logeren in gastgezinnen tijdens het weekend of in vakantieperiodes.
- In ons eigen autisme-specifiek netwerk Liga Autisme Vlaanderen worden samen met reguliere partners (Afy, Jonge Helden, Sport Vlaanderen) kampen georganiseerd voor kinderen met autisme.

Vernieuwing en uitbreiding aanbod

Tanderuis vzw actualiseert en innoveert zijn begeleidingsaanbod vanuit o.a. maatschappelijke noden, noden uit gezinnen, innovatieve ideeën van medewerkers, inbedden van verschillende RTH-functies en opportuniteiten vanuit nieuwe ontwikkelingen in de regelgeving. We streven bij de inzet van onze begeleidingscapaciteit naar een evenwichtige balans tussen: thuisbegeleiding (75%), overbruggingshulp (20%) en kennisdeling (5%). Daarnaast houden we bij nieuwe initiatieven in ons begeleidingsaanbod rekening met de balans tussen het gebruikersperspectief, personeelsperspectief en organisatieperspectief.

- Crisisbegeleiding: Tanderuis vzw verkreeg in het najaar 2023 uitbreiding van erkenning voor het aanbod crisisbegeleiding waardoor een verzekerd crisisbegeleidingsaanbod voor minderjarigen met autisme kan gerealiseerd worden in de ganse provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met netwerkorganisatie en crisismeldpunt De Schelp. In Tanderuis vzw werden in elk regioteam een 3-tal medewerkers (in totaal dus 12 medewerkers) bereid gevonden om dit nieuwe zorgaanbod vorm te geven. Crisishulp is een intensieve vorm van ondersteuning gedurende 4 tot 6 weken om de crisissituatie te herkaderen tot een hanteerbare probleemsituatie.
- Vervolghulp na crisis: Dankzij de goede samenwerking met Samen 1 Plan Gent kan voor de regio Gent vanaf 1 maart 2024 ook de vervolghulp na crisis worden uitgebouwd voor

minderjarigen met autisme. Het begeleidingsaanbod bestaat uit trajecten van 6 maanden en 18 begeleidingen dat kan worden ingezet na de acute crisisbegeleiding.

- Nieuwe activiteiten in het jaarprogramma overbruggingshulp met o.a.:
  - Griefelen: atelier voor peuters en kleuters met autisme.
  - Cursus voor ouders van adolescenten met autisme “nieuwe autoriteit en geweldloos verzet”.
  - Nieuw atelier “poëzie”.
  - Filmaanbod: 3 documentaires over kinderen met autisme.
- Escape game over autisme (Het atelier van René): De escapegame is een autisme-specifiek belevingsspel met bijhorend outreachpakket dat werd ontwikkeld door onze netwerkorganisatie Liga Autisme Vlaanderen. De Escape Game richt zich tot het netwerk van mensen met autisme (begeleiders in het jeugdwerk, leerkrachten, opvoeders, ...) en zal als outreachmodule worden aangeboden vanaf juni 2024. In dit spel wordt je ondergedompeld in een aantal uitdagingen die mensen met autisme dagelijks ervaren o.a.: overprikkeld of onderprikkeld zijn, de sociale regels moeilijk kunnen inschatten, een overload aan informatie krijgen, tijd moeilijk kunnen inschatten, emoties moeilijk kunnen interpreteren, letterlijk of figuurlijk denken, ...
- Bijschakelen: In 2024 willen we actief aan de slag met het concept bijschakelen zoals beschreven in de intersectorale beleidsnota ‘Vroeg en Nabij’. In Tanderuis vzw willen we ‘bijschakelen’ vorm geven als onderdeel van de functie outreach. Ervaren begeleiders delen hun autismekennis samen met een collega hulpverlener die zijn kennis en vaardigheden wenst te versterken. Bijschakelen bestaat uit het samen op de werkvloer cliënten met autisme ondersteunen gedurende een afgebakende periode van 6 maand waarbij het doel is om de collega hulpverlener sterker te maken in autisme-denken en -aanpak en ons zelf overbodig te maken. Het doel is dus kennisdeling maar het middel is gezamenlijke ondersteuning realiseren en eindeloos doorverwijzen minimaliseren.
- Nieuwe woonzorgprojecten opstarten: In 2024 willen we één of meerdere nieuwe regionale woonzorgprojecten opstarten en zo het goedgekeurde pilootproject verder vorm geven en uitbreiden.

Digitalisering

In Tanderuis vzw zetten we het digitaliseringsproces verder met het oog op efficiëntie, informatieveiligheid en kleinere ecologische voetafdruk in onze dienst.

- **Tanderapp 2.0**: We willen ons intern digitaal registratie- en cliëntdossiersysteem uitbreiden en optimaliseren met introductie van een toegankelijk cliëntportaal.
- **Overschakeling Sharepoint**: In 2024 willen we overschakelen van server naar Sharepoint.

Liga Autisme Vlaanderen

De Liga Autisme Vlaanderen, het formeel samenwerkingsverband van Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Limburgse Stichting Autisme en vzw Victor realiseert Vlaanderenbrede projecten door het bundelen van krachten. Het gaat om projecten of opdrachten die enerzijds omwille van workload niet haalbaar zijn voor één dienst of die anderzijds efficiëntie- en/of kwaliteitswinst met zich meebrengen door samen te werken met diensten met eenzelfde zorgaanbod. In 2023 werden opnieuw enkele innoverende projecten gerealiseerd:

- **Kamp- en vakantiewerking**: In het kader van onze exclusieve kamp- en vakantiewerking organiseerden we in 2023 een vrijetijdsaanbod met overnachting voor 107 personen met

autisme en een normale begaafdheid, in de leeftijd van 10 tot 65 jaar. Er werden 6 kampen voor kinderen en jongeren georganiseerd in samenwerking met erkende partnerorganisaties AFYA, Heyo en Sport Vlaanderen. De wederzijdse kruisbestuiving is erg versterkend, aangezien de autismevriendelijkheid van het gezamenlijk (exclusief) aanbod ook een positief effect blijkt te hebben op het regulier (inclusief) aanbod van onze partnerorganisaties. Daarnaast organiseerden we 2 vakanties voor volwassenen. Dankzij onze Midweek aan Zee en ons nieuw initiatief i.s.m. Sport Vlaanderen konden in 2023 in totaal 27 volwassenen met autisme genieten van een ontspannende vakantie aan zee.

- **Autisme Chat:** De Autisme Chat is er voor mensen met autisme en hun directe netwerk. De Autisme Chat is anoniem, gratis, Vlaanderenbreed en wordt bemand door professionele thuisbegeleiders. Na twee succesvolle jaren werd de projectsubsidie in 2021 opgetrokken naar 2,5 VTE en verlengd tot eind 2024! De Autisme Chat vormt een belangrijk onderdeel van ons aanbod in het kader van overbruggingshulp. Om die reden wordt in dit jaarverslag een apart onderdeel aan de Autisme Chat gewijd.
- **Campagne #KElvoorAutisme:** De Liga Autisme Vlaanderen bundelt de krachten met sterkmakers in autisme, de Vlaamse Vereniging Autisme en Participate! om de KElvoorAutisme-campagne te organiseren in het kader van **Wereld Autisme Dag**. Deze campagne stimuleert autismevriendelijkheid in Vlaanderen door autisme op een concrete en positieve manier in de schijnwerpers te zetten. We organiseerden op 2 april zelf een ontmoetingsdag in Gent, waar onder andere een 'Autisme in beeld'-tentoonstelling te bewonderen was. Meer dan 50 personen met autisme hebben ons een foto, tekening of afbeelding bezorgd, vergezeld van een tekst die hun ervaring met autisme van binnenuit weergeeft. Het was een inspirerende dag voor honderden bezoekers waarbij autisme op een unieke manier in de spotlight gezet werd.

Ecologisch en duurzaam ondernemerschap

Tanderuis vzw streeft als duurzame organisatie naar ecologisch ondernemerschap met respect voor mens en milieu. In het kader hiervan werd een milieufonds aangelegd en er werd een meerjarenklimaatplan opgemaakt met maatregelen op niveau van infrastructuur, mobiliteit, nutsvoorzieningen, attitudes personeel, aankoopbeleid, afval- en sorteerbeleid, voeding en drank en afbouw papierberg. Gerealiseerde actiepunten van 2023 zijn:

- **Beglazing:** alle ramen met enkel glas werden vervangen door dubbel en hoogrendementsglas.
- **Drukwerk:** drukwerk werd drastisch verminderd en noodzakelijk drukwerk werd op gerecycleerd papier afgedrukt.

Dank en waardering

Dit jaarverslag kwam tot stand dankzij de inzet van een 20-tal medewerkers die elk hun specifieke bijdrage leverden. Dit maakt dit jaarverslag tot een gedeeld goed. Graag wens ik hen hiervoor te bedanken. Uiteraard gaat mijn dank ook naar de totale hardwerkende personeelsploeg, het enthousiaste bestuur en de vele vrijwillige medewerkers. Dankzij de inzet van allen is en blijft Tanderuis vzw een open huis voor mensen met interesse voor en vragen over autisme.

Danny Aelvoet

Directeur Tanderuis vzw

28 februari 2024

2. HISTORIEK

1982

In 1982 werd voor het eerst thuisbegeleiding georganiseerd voor gezinnen met een kind met autisme. Het waren de ouders zelf, verenigd in de oudervereniging VVA (Vlaams Vereniging Autisme), die met eigen middelen een beperkt aantal beroepskrachten aantrokken om ouders thuis te kunnen ondersteunen in de opvoeding van hun kind met autisme.

1987

Het eerste Besluit op Thuisbegeleiding (1987) maakte mogelijk dat per provincie één thuisbegeleidingsdienst werd erkend en gesubsidieerd per handicap. Voor de doelgroep autisme echter werd slechts één thuisbegeleidingsdienst in heel Vlaanderen erkend. De prevalentie van de beperking autisme werd toen nog erg minimaal ingeschat door de Vlaamse Overheid.

1997-1998

Eind 1997 werd onze thuisbegeleidingsdienst onafhankelijk van de VVA. Thuisbegeleiding kreeg een nieuwe juridische structuur, er werd een aparte VZW opgericht, een nieuwe Raad van Bestuur trad aan, een nieuwe directeur werd aangeworven en de naam veranderde in TBA.

2002

In 2002 splitste de TBA op in twee onafhankelijke VZW's. Elke vzw kreeg een andere naam. De dienst te Wilrijk kreeg de naam Het Raster, die te St-Amandsberg **Tanderuis vzw**. De naam Tanderuis vzw verwijst naar 'het andere huis' of 'een huis voor mensen die anders zijn' en had als werkregio de provincies Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.

2007

Omwille van de nood aan provinciale verankering drong de opsplitsing van de biprovinciale erkenning zich op. In 2007 werd de splitsing van Tanderuis vzw in twee provinciale diensten goedgekeurd door het VAPH en vanaf 1 januari 2008 werd de VZW-structuur voor een tweede maal gesplitst in een West-Vlaamse vestigingsplaats en een Oost-Vlaamse. De vestigingsplaats te Roeselare kreeg de naam vzw Victor en werd onafhankelijk van Tanderuis vzw.

2012-2013

Uitbreiding van capaciteit maakte dat de bestaande vestigingsplaats te klein werd. Na een lange zoektocht werd eind 2011 in Melle een geschikt gebouwencomplex gevonden dat tevens beantwoordde aan de nood en wens tot uitbreiding van het zorgaanbod. Het gebouwencomplex werd in februari 2012 officieel aangekocht. De verbouwingswerken werden opgestart in maart 2012. In maart 2013 werden de nieuwe gebouwen in gebruik genomen.

2017

Op 1 januari 2017 werd door de overheid beslist om de zorgvorm thuisbegeleiding te laten inkantelen in de regelgeving rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). Na 30 jaar verdween hierdoor de zorgvorm 'thuisbegeleiding' en werd Tanderuis vzw officieel een RTH-dienst. Tanderuis vzw blijft binnen deze nieuwe realiteit van RTH echter kiezen voor het behoud van zijn gespecialiseerde en autisme-specifieke hulpverlening in de regio Oost-Vlaanderen.

Tanderuis vzw biedt binnen deze rechtstreeks toegankelijke hulp niet enkel de gekende mobiele, ambulante ondersteuning en groepsbegeleiding aan, maar verruimt zijn ondersteuningsaanbod ook met rechtstreeks toegankelijke vormen van dagopvang (bv. beperkte vakantieopvang, autisme-vriendelijke kampen, zinvolle vrije tijdsbesteding, ...) en verblijf (bv. autisme-vriendelijke vakantiecampen met overnachting, weekends, ...).

Naast RTH-dagopvang en RTH-verblijf is één van de nieuwe dienstverleningsmogelijkheden 'outreach'. Dat betekent dat onze dienst binnen het regelgevend kader RTH aan handicap-specifieke kennisoverdracht kan doen. De ASStheek, die volledig gerealiseerd werd met middelen via sponsoring, vormt de materiële onderbouw om deze kwaliteitsvolle outreach te kunnen uitvoeren. Door kwaliteitsvolle input van autisme-specifieke knowhow aan reguliere diensten, mantelzorgers en diensten uit belendende sectoren dragen we bij tot een autismevriendelijkere samenleving, bevorderen we inclusie van mensen met autisme en wordt in sommige gevallen gespecialiseerde hulpverlening overbodig. De ASStheek is vrij toegankelijk voor iedereen die interesse vertoont voor de problematiek autisme.

Om aan de vele maatschappelijke uitdagingen in de toekomst beter tegemoet te kunnen komen, bundelen we als kleinschalige organisatie de krachten met de collega-diensten thuisbegeleiding autisme uit de andere provincies. Op 1 oktober 2017 werd de Liga Autisme Vlaanderen opgericht met als doel de autisme-specifieke hulpverlening in Vlaanderen te versterken door Vlaanderenbrede projecten uit te werken en te realiseren (o.a. Vlaamse autismechat, autismevriendelijke kampen, ontwikkeling van documentaires over autisme, digitale databank voor vorming van personeel,...).

2018-2022

In het najaar 2018 ontstonden er 15 regionale en intersectorale RTH-projecten in Vlaanderen als gevolg van een intersectorale oproep van de overheid om de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening te versterken. In Oost-Vlaanderen werden 5 regionale projecten goedgekeurd waaraan Tanderuis vzw ook actief participeert. Het gaat om de regio Meetjesland (RTJ De Tafels), regio Gent (Samen 1 Plan Gent), regio Waas&Dender (Krachtgericht Waas&Dender), regio Oudenaarde (RTJ De Tafels) en regio Aalst (RTJ De Tafels).

2019 - 2021

In 2019 werd een nieuwe RTH-functie toegevoegd aan de RTH-regelgeving: Globale Individuele Ondersteuning (GIO). Met deze functie kunnen RTH-diensten handicapspecifieke ondersteuning bieden aan kinderdagverblijven en kleuterscholen. Tanderuis vzw is erkend voor 85,3 personeelspunten om in Oost-Vlaanderen deze nieuwe functie aan te bieden.

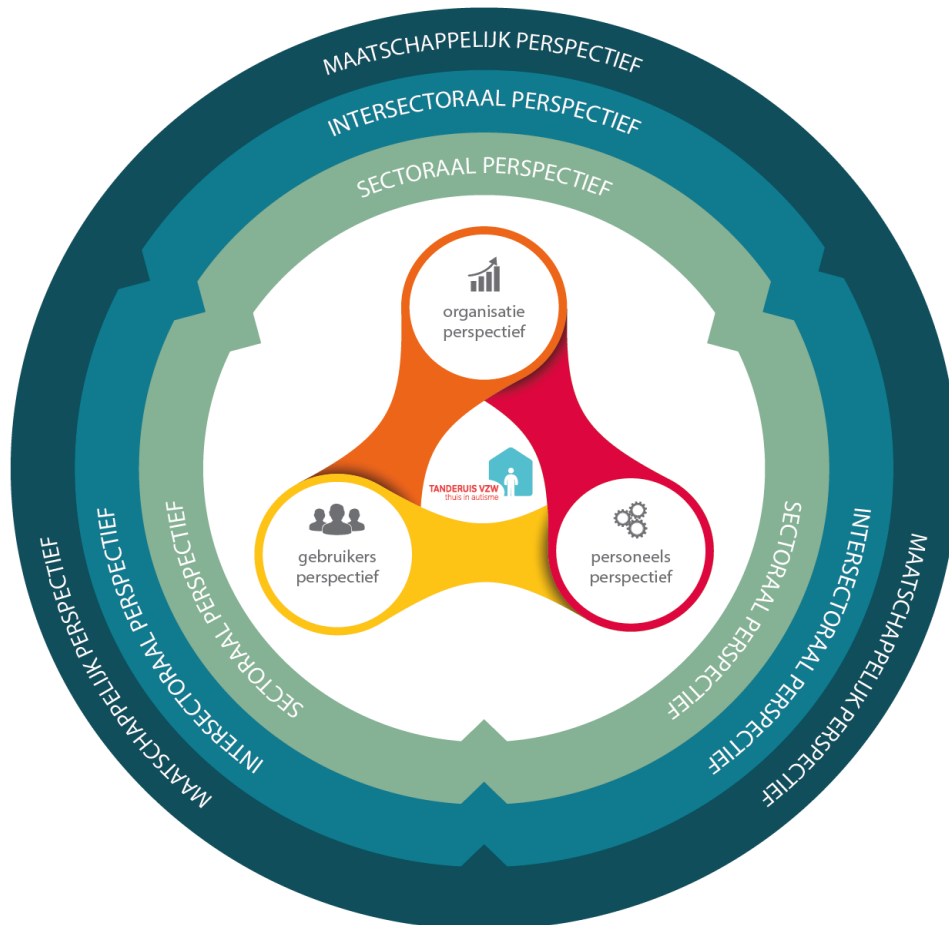
2022 - 2024

De groei van Tanderuis vzw en de sterke maatschappelijke tendens tot regionalisering van de zorg noopte Tanderuis vzw om een interne reorganisatie door te voeren. Deze ingrijpende reorganisatie werd in 2022 voorbereid door het directieteam bijgestaan door deskundige coaching van Tabor vzw. We pasten onze interne overlegstructuur aan door de leeftijdsspecifieke teams te laten inkantelen in regionale teams. Zo werden vanaf januari 2023 vier regionale teams opgericht: regioteam Meetjesland, Regioteam Gent, regioteam Waas&Dender en regioteam Zuid-Oost-Vlaanderen. De werking van Tanderuis vzw werd volledig regionaal aangestuurd, directiemedewerkers werden verantwoordelijk voor één bepaalde regio en het zorgaanbod krijgt een meer regionaal karakter. De leeftijdsspecifieke autisme-gebonden kennis krijgt verdere ontwikkelingskansen in het VTOO-beleid. De bedrijfsprocessen (administratie, boekhouding, IT, personeelsbeleid) en bepaalde inhoudelijke processen (o.a. kwaliteitszorg) blijven wel provinciaal aangestuurd. Het organogram werd ook aangepast.

Aanleunend bij deze regionale tendens werd in 2023 ook van start gegaan met de uitbouw van regionale loketfunctie onder de roepnaam 'Tanderuis Nabij'. Op die manier willen we nog beter "de open huis voor autisme filosofie" concreet vorm geven door lokaal en regio-gebonden aanwezig te zijn.

3. MISSIE EN VISIE

De missie en visie van Tanderuis vzw vertrekt vanuit verschillende perspectieven zoals schematisch weergegeven in onderstaand schema.

Tanderuis vzw vanuit organisatieperspectief

Handicap-specifieke dienst: Tanderuis vzw biedt hoogstaande kwalitatieve autisme-specifieke zorg aan.

Expertisecentrum: Tanderuis vzw wil vanuit zijn positie als autisme-specifiek expertisecentrum zijn kennis met betrekking tot autisme verspreiden (bv. outreachfunctie, ASStheek, GIO) en het autismebewustzijn in de maatschappij vergroten met als doel bij te dragen tot een autisme-vriendelijke samenleving.

Gevarieerd aanbod voor mensen met autisme van 0 tot 65 jaar: Het begeleidingsaanbod van Tanderuis vzw situeert zich hoofdzakelijk in de rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). De kernopdracht van Tanderuis vzw binnen deze rechtstreeks toegankelijke hulp is mobiele begeleiding (thuisbegeleiding). Daarnaast biedt Tanderuis vzw nog 5 andere zorgfuncties aan in kader van RTH:

ambulante begeleiding (bv. kortbegeleiding, info- en adviesgesprekken door contactpersonen, ambulante werking vroegbegeleiding, adolescenten en -volwassenenwerking), groepsbegeleiding (bv. grootouderwerking, cursussen, brussenwerking, vrijetijdsondersteuning), dagopvang (bv. vakantiecampen zonder overnachting), verblijf (vakantiecampen met overnachting, weekends, logeermogelijkheden) en outreach (kennisoverdracht) aan. Tanderuis vzw beschikt ook over een beperkte erkenning MFC en richt zich ook tot personen met een persoonsvolgend budget als vergunde zorgaanbieder.

Provinciaal georganiseerd: Tanderuis vzw is werkzaam in alle gemeenten van de provincie Oost-Vlaanderen. Er bestaan geen regionale blinde vlekken in het zorgaanbod van Tanderuis vzw.

Lerende organisatie: Tanderuis vzw profileert zich als lerende organisatie, m.a.w. staat open voor en integreert nieuwe kennis en inzichten inzake autisme, inzake sectorale evoluties, inzake intersectorale ontwikkelingen en breed maatschappelijke evoluties.

Ecologisch verantwoord en duurzaam ondernemerschap: Tanderuis vzw bouwt zijn autisme-specifiek zorgaanbod uit met respect voor mens en milieu (o.a. milieufonds, duurzaam verbouwen van gebouwen, stimuleren van ecologisch verantwoorde vervoersmiddelen, digitaliseren om papierberg te verminderen, respect voor balans draagkracht-draaglast bij medewerkers).

Samenwerkende organisatie: Tanderuis vzw is autonoom, dat wil zeggen dat de aangeboden hulpverlening onafhankelijk is van de hulpverlening die wordt aangeboden door andere zorgaanbieders. Autonomie verhindert echter niet dat we een goede samenwerking uitbouwen met andere hulpverleningsinstanties in functie van de noden van de cliënt. Om eigen tekortkomingen of kwetsbaarheden op organisatieniveau op te vangen leggen we contacten met andere organisaties en onderzoeken we welke vorm van samenwerking mogelijk is.

Tijdelijke ondersteuning: De ondersteuningsvormen van Tanderuis vzw hebben een tijdelijk karakter omdat we de wachttijden willen beperken. Door de duur van de dienstverlening te beperken, garandeert de dienst een gezonde balans tussen instroom en uitstroom. Vanuit cliëntperspectief ondersteunt dit de visie dat we de ouders/cliënten in hun eigen kracht willen versterken (en niet afhankelijk willen maken van externen).

Tanderuis vzw vanuit gebruikersperspectief

Autismevriendelijk: De problematiek autisme vraagt een zeer specifieke benadering opdat verdere ontwikkeling van de persoon met autisme mogelijk zou zijn. Dit houdt in dat bij het begeleiden in de eerste plaats rekening gehouden wordt met de handicap autisme om pas in tweede instantie noden betreffende andere (aanverwante) problematiek te ondersteunen. In Tanderuis vzw vertrekt elke hulpvraag vanuit de problematiek autisme. De vraag naar ondersteuning binnen de problematiek autisme vormt het eerste en belangrijkste mandaat van alle medewerkers.

Open huis voor mensen met autisme: Tanderuis vzw staat open voor alle mensen met autisme die nood hebben aan extra ondersteuning. In de rechtstreeks toegankelijke hulp zijn geen drempels (geen toegangspoort, geen belemmerende toelatingsvoorwaarden). Capaciteitstekorten veroorzaken wel dat de vraag naar ondersteuning groter is dan het aanbod wat resulteert in hinderlijke wachttijden

voor thuisbegeleiding. Door het aanbieden van specifieke overbruggingshulp tijdens de wachttijden probeert Tanderuis vzw de hinderlijke effecten ervan te milderen.

Kwaliteitsvol leven: Tanderuis vzw wil bijdragen aan de optimalisering van een kwaliteitsvol leven. Dit wordt enerzijds binnen de individuele thuisbegeleiding nagestreefd door de wensen en noden van de gebruiker te beluisteren en hindernissen die het realiseren hiervan in de weg staan te proberen weg te werken. Anderzijds is er het aanbod binnen de overbruggingshulp waarmee we zowel naar de context als naar de persoon met autisme zelf een aanbod willen creëren die de specifieke noden opvangen waar binnen de maatschappij nog teveel hiaten zijn.

Contextgericht: Tanderuis vzw werkt naast persoonsgericht ook sterk contextgericht, hieronder begrijpen we het versterken van het netwerk (gezin, familie, vrienden, school, vrijetijd, werk, ...). Het is vaak één van de primaire doelstellingen in de begeleiding om de ondersteunende context op te bouwen of uit te breiden. Het netwerk biedt de noodzakelijke krachten om een optimale deelname van cliënt in een gemeenschap te verwezenlijken. In functie van de vragen en noden wordt een actieve samenwerking georganiseerd met de personen en diensten in het sociaal netwerk van de gebruiker (partner, familie, vrienden, buurtbewoners, vrijetijdsbesteding, school, CLB, werkomgeving en andere hulpverleningsinstanties).

Krachtgericht: Het doel van de begeleiding is het optimaliseren van de aanwezige krachten van de cliënt, het vaardiger maken in het omgaan met de handicap autisme om zo de zelfstandigheid te vergroten. Onze dienst wil ouders ook mondiger maken in hun relatie met andere dienstverleners. De begeleider neemt de taken van de gebruiker niet over, maar gaat een partnerschap aan en maakt de gebruiker sterker en zichzelf op termijn dus overbodig. De ondersteuningsvormen van Tanderuis vzw hebben een tijdelijk karakter enerzijds omdat we de wachttijden willen beperken, anderzijds garandeert dit een gezonde balans tussen in- en uitstroom wat vanuit cliëntperspectief resulteert in een positieve balans tussen afhankelijkheid en zelfstandigheid.

Tijdelijke ondersteuning: De ondersteuningsvormen van Tanderuis vzw hebben een tijdelijk karakter omdat we de wachttijden willen beperken. Door de duur van de dienstverlening te beperken, garandeert de dienst een gezonde balans tussen in- en uitstroom. Vanuit cliëntperspectief ondersteunt dit de visie dat we de ouders/cliënten in hun eigen kracht willen versterken (en niet afhankelijk willen maken van externen).

Tanderuis vzw vanuit personeelsperspectief

Competente en complementaire medewerkers: Tanderuis vzw werkt interdisciplinair. Onder interdisciplinariteit verstaan we niet zozeer verschillende functies binnen één team maar wel de verscheidenheid in basisopleidingen, bijkomende vormingen, cursussen en specialisaties, ervaring van de begeleiders, stijlverschillen, ... en de wederzijdse beïnvloeding hiervan en verrijking hierdoor via intervisie. Hierdoor worden verschillende theoretische visies inzake de handicap autisme, gezinsgericht-, contextueel, systeemtheoretisch, integratief, oplossingsgericht en krachtgericht werken geïntegreerd in de werking. Op niveau van de dienst is het noodzakelijk dat psychotherapeutische knowhow intern aanwezig is om via interne intervisiegroepen blijvend input te kunnen doen naar het team toe.

Vitale en veerkrachtige medewerkers: Tanderuis vzw stelt het welbevinden en de zelfzorg van zijn medewerkers centraal. Hulpverleners kunnen gebruikers maar goed ondersteunen als ze ook goed voor zichzelf kunnen zorgen. Begeleiders kunnen maar gezinnen versterken als ze ook zorg dragen voor een evenwichtige balans in hun eigen gezin- en privésituatie. Er wordt aandacht besteed aan een gezond werkklimaat en stresshantering binnen de job. Daarnaast is er aandacht voor een gezonde werk-thuis balans. Daarom voeren we in Tanderuis vzw ook een gezinsvriendelijk personeelsbeleid waarbij arbeidsomstandigheden en jobtime soepel kunnen worden aangepast.

Geëngageerde medewerkers: Tanderuis vzw informeert zijn medewerkers uitvoerig over beleidskeuzes en ontwikkelingen vanuit de overheid. Tanderuis vzw stimuleert inspraak en participatie van medewerkers bij intern beleid en uitbouw van het zorgaanbod. Er heerst een open cultuur. Dit resulteert in gemotiveerde en geëngageerde medewerkers.

Zelfsturende teams: Tanderuis vzw biedt medewerkers maximaal vertrouwen en geeft grote vrijheid in organisatie van de job inhoud. Daartegenover staat het kunnen dragen van belangrijke verantwoordelijkheid. Medewerkers sturen zelf hun teamwerking. De leidinggevende heeft hierbij hoofdzakelijk de rol van faciliterende teamcoach.

Aantrekkelijke werkgever: Tanderuis vzw biedt medewerkers een uitdagende job inhoud, met veel mogelijkheden tot bijscholing, variatie qua inzet in zorgfuncties en werkingsaspecten, opnemen van verantwoordelijkheden en mogelijkheid tot doorgroeien en migratie.

Tanderuis vzw vanuit sectoraal perspectief

Tanderuis vzw ontwikkelt niet enkel vanuit zijn eigen gebruikers-, personeels- of organisatieperspectief, maar wordt ook beïnvloed door perspectieven buiten de grenzen van de eigen organisatie. Het sectoraal perspectief is daar één van. Wat is de kijk van onze sectorale subsidiërende overheid, VAPH, op zorg? Ontwikkelingen binnen de VAPH-sector beïnvloeden hoe Tanderuis vzw zichzelf verder kan en mag uitbouwen : o.a.

- IFIC systeem
  - Afstemming verloning en barema's personeel
- Krachtig samenwerken in sectorale netwerken
  - Liga Autisme Vlaanderen
  - Provinciaal overleg minderjarigen VAPH
  - Samenwerking SLP
- Toepassing nieuwe RTH Wetgeving
  - Aanpassing norm
  - Inkanteling vrijwilligerswerking
  - Flexibilisering RTH (open functie, experimenteerruimte)
  - Regionale verankering
  - Intersectorale samenwerking
- Sociaal ondernemerschap
  - Uitbouw begeleidingsaanbod i.f.v. gedetecteerde behoeften doelgroep
  - Verdere uitbouw "open huis voor autisme filosofie"

- Wachtlijstbeleid
  - Leeftijdsspecifiek
  - Regiospecifiek

Tanderuis vzw vanuit intersectoraal perspectief

Daarnaast zijn er ook heel wat intersectorale evoluties die invloed hebben op de verdere uitbouw van Tanderuis vzw: o.a.

- Vermaatschappelijking van de zorg
  - Krachtgericht werken: verdieping realiseren
  - Aansluiten op burgerschapsmodel met regie van zorg in handen van de burger
- Krachtig samen werken in intersectorale netwerken
  - 1G1P: detachering personeel beperken bij UB, spreiden onder meerdere medewerkers
  - Crisisbegeleiding
  - Activeringstrajecten
  - Pleegzorg Oost-Vlaanderen
  - Tabor
  - ...
- Onderwijs
  - Begeleidingsdecreet
  - Afstemming GIO met ondersteuningsnetwerken
- Handicapspecificiteit versus generalisme
  - Bewaken en stimuleren van handicapspecifiek denken in intersectorale netwerken
- Verhoogde intersectorale aandacht voor vroegdetectie en vroegbegeleiding
  - Afstemming vroegbegeleidingsteam
- Intersectoraal kwaliteitsbeleid
  - Nieuw kwaliteitshandboek
  - Kwantificeren en protocolleren van de zorg

Tanderuis vzw vanuit breed maatschappelijk perspectief

Tenslotte onderkennen we ook de breed maatschappelijke tendensen die mede bepalend zijn in de verdere uitbouw van Tanderuis vzw: o.a.

- Vermarkting van de zorg
  - Niet exclusief afhankelijk van subsidies VAPH
  - Diversiteit aan financiële bronnen opbouwen o.a. Agentschap Opgroeien, VDAB, Sociale Maribel, FOD, projectsubsidies, sponsoring, ...
  - Inzetten van opgebouwde eigen reserves in kerntaak
  - Prijsafspraken ifv PVF
  - Omgaan met concurrentie

- Inclusie als doel
  - Meewerken aan uitbouw autismevriendelijke samenleving
- Regionalisering
  - Samenwerken met regionale partners
  - Uitbouw begeleidingsaanbod op diverse regionale niveaus (gemeenten, Eerste lijnszone's, Zorgregio's, Provincie, Vlaanderen)
  - Loketfunctie uitbouwen
  - Interne regionale teams
- Informatisering/digitalisering:
  - Verdere uitbouw portaal cliënten, personeel en externe netwerken
- Informatieveiligheidsbeleid
  - GDPR – privacy: gedragscode actualiseren
  - Ruimere informatieveiligheid
- Duurzaamheidsbeleid
  - Klimaatplan opstellen en actueel houden
  - Duurzaam personeelsbeleid: psychisch welzijn medewerkers
  - Interne werkgroep Kompas
- Besparingen
  - Creatieve aanpak: meer doen met dezelfde middelen in beperkte tijd
  - Uitbouw ambulante werking
  - Uitbouw digitaal aanbod: digitale begeleidingen, webinars, ...
- Erkenning klinisch psychologen en orthopedagogen
  - Uitbouw Tanderuis vzw als stagedienst

4. BEGELEIDINGSAANBOD ANNO 2023

Tanderuis vzw werkt handicap-specifiek en richt zich uitsluitend tot de doelgroep autisme. Tanderuis vzw is werkzaam in alle gemeenten van de provincie Oost-Vlaanderen.

Het begeleidingsaanbod van Tanderuis vzw situeert zich hoofdzakelijk in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Naar cliënten toe biedt Tanderuis vzw de 5 rechtstreeks toegankelijke zorgfuncties aan: mobiele begeleiding, ambulante begeleiding, groepsbegeleiding, dagopvang en verblijf.

In functie van kennisdeling biedt Tanderuis vzw naar andere organisaties toe 2 RTH-functies aan, met name outreach en globale individuele ondersteuning (GIO). Onder beide functies verstaan we het delen van onze autisme-specifieke kennis met als doel bij te dragen tot een meer autisme-vriendelijke en inclusieve samenleving. Tanderuis vzw beschikt daarnaast over een uitgebreid autisme-specifiek onthaal- en informatiecentrum (ASStheek) dat toegankelijk is voor iedereen met interesse voor autisme.

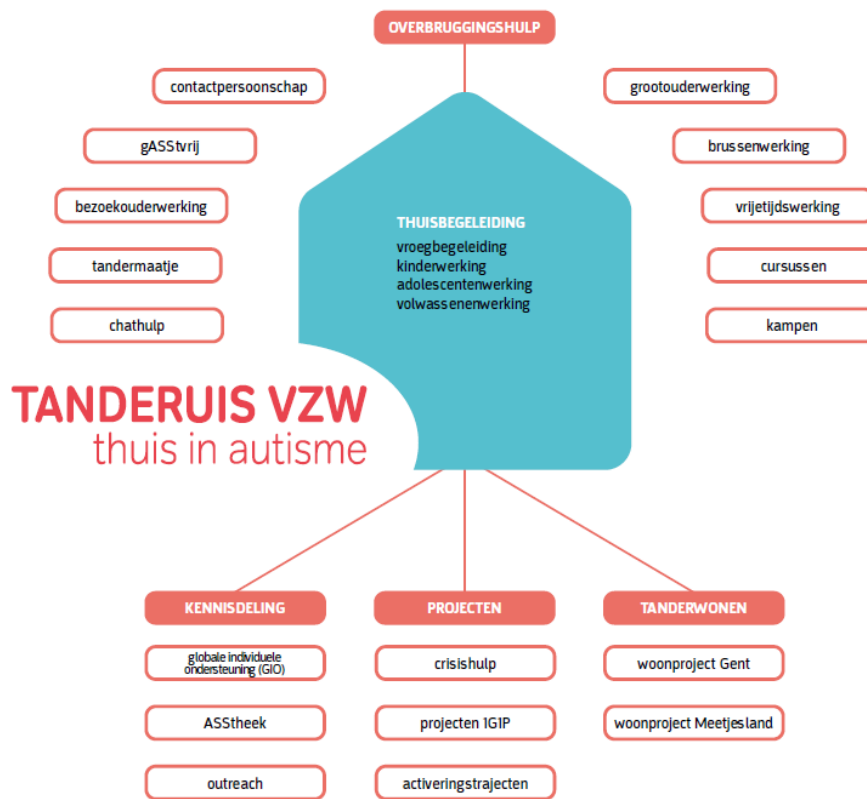
De kerntaak van Tanderuis vzw is het bieden van mobiele begeleiding onder de vorm van individuele autisme-specifieke psychosociale ondersteuning aan huis (thuisbegeleiding) en dit binnen vier afgebakende leeftijdsgroepen: vroegbegeleiding (0 tot 3 jaar), kinderwerking (4 tot 11 jaar), adolescentenwerking (12 tot 17 jaar) en volwassenenwerking (18 tot 65 jaar).

Daarnaast beschikt Tanderuis vzw nog over specifieke werkingsaspecten die als overbruggingshulp ook los van de thuisbegeleiding kunnen worden aangeboden: bezoekouderwerking, grootouderwerking, brussenwerking, vrijetijdswerkingen (hobbyclubwerking, TapASS, TabASSco, LoebASS, atelierwerking), cursussen (Spelcontact, oudercursus kinderen, oudercursus adolescenten, ADL-cursus volwassenen, Socrautische gespreksvoering), vrijwilligerswerking, gASStvrij (logeerfunctie in gastgezinnen) en kampen.

Tanderuis vzw is ook erkend als vergunde zorgaanbieder. Voor minderjarigen met autisme biedt Tanderuis vzw assistentschap aan in kader van Persoonlijk Assistentie Budget (PAB). Voor meerderjarigen met autisme kan begeleiding worden ingekocht via een persoonsvolgend budget (systeem van persoonsvolgende financiering).

Tanderuis vzw werkt ook intensief intersectoraal samen. Zo participeert Tanderuis vzw in 3 intersectorale RTH-projecten (1 gezin = 1 plan) in 5 verschillende regio's van Oost-Vlaanderen die kaderen in de intersectorale oproep tot versterking van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Daarnaast werkt Tanderuis vzw samen met de VDAB in functie van activeringstrajecten. Hiermee worden volwassen personen met autisme begeleid in het zoeken naar en behouden van werk. Via woonzorgprojecten ondersteunt Tanderuis vzw burgerinitiatieven waar ouders zich verenigen om een woonst voor hun jongvolwassene met autisme te vinden. Tenslotte is er ook een samenwerking met het Agentschap Opgroeien in kader van crisisbegeleiding.

Schematisch kunnen we het begeleidingsaanbod van Tanderuis vzw als volgt voorstellen:

Begeleidingsaanbod Tanderuis vzw gerelateerd aan zorgfuncties

In het Besluit Rechtstreeks Toegankelijke Hulp worden 7 zorgfuncties beschreven: mobiele begeleiding, ambulante begeleiding, groepsbegeleiding, dagopvang, verblijf, outreach en globale individuele ondersteuning (GIO). Tanderuis vzw biedt deze 7 rechtstreeks toegankelijke zorgfuncties aan door middel van verschillende werkingsaspecten.

Hieronder geven we een overzicht:

1. Zorgfunctie Mobilele begeleiding:

- Thuisbegeleiding vroegbegeleiding
- Thuisbegeleiding kinderwerking
- Thuisbegeleiding adolescentenwerking
- Thuisbegeleiding volwassenenwerking
- Tandermaatje
- Crisisbegeleiding
- Individuele bezoekouderwerking

2. Zorgfunctie Ambulante begeleiding

- Inschrijvingsgesprekken contactpersoonschap (intakes)
- Info- en adviesgesprekken contactpersoonschap
- Kortbegeleiding

- Ambulante begeleiding adolescentenwerking
- Ambulante begeleiding volwassenenwerking
- Ambulante module individuele impact

3. Zorgfunctie Groepsbegeleiding

- Cursussen (o.a. impacttraining, oudercursus kinderwerking, oudercursus adolescentenwerking, ADL-cursussen volwassenen, Spelcontact)
- Brussenwerking (brussenactiviteiten, brussencursussen)
- Grootouderwerking
- Collectieve bezoekouderwerking
- Vrijtijdswerkingen (o.a.: TabASSco, TapASS, LoebASS, hobbyclubwerking en atelierwerking)
- Infoavonden

4. Zorgfunctie dagopvang

- gASStvrij (logeren in gastgezinnen)
- SplASSch (vakantiekampen zonder overnachting)

5. Zorgfunctie Verblijf

- gASStvrij (logeren met overnachting in gastgezinnen)
- vakantiekampen met overnachting (i.s.m. Liga Autisme Vlaanderen)
- weekends (volwassenenwerking)

6. Outreach

- Mobiele kennisoverdracht
- Ambulante kennisoverdracht
- ASStheek

7. Globale individuele ondersteuning (GIO)

- GIO

5. WERKING IN CIJFERS

ERKENNING

Tanderuis vzw beschikt over diverse erkenningen.

De grootste erkenning is de erkenning RTH, gesubsidieerd door het VAPH. In 2019 verkreeg Tanderuis vzw door het VAPH een aparte erkenning voor het aanbieden van GIO. Sinds 2018 participeert Tanderuis vzw aan de intersectorale RTH-projecten van 1gezin = 1plan in 5 regio's binnen Oost-Vlaanderen. Hiervoor detacheert Tanderuis vzw 5 halftijdse medewerkers in de verschillende regio's (Meetjesland, Waasland, Gent, Aalst en Oudenaarde). Daarnaast heeft Tanderuis vzw nog een mandaat als vergunde zorgaanbieder (VZA). Tanderuis vzw biedt sinds 2018 activeringstrajecten aan in samenwerking met VDAB. Sinds de zomer 2020 biedt Tanderuis vzw crisisbegeleiding aan als antwoord op de intersectorale oproep van het agentschap Opgroeien. In het najaar 2021 kwam hier ook nog een beperkte erkenning bij met Federale middelen en in samenwerking met de intersectorale netwerkorganisatie RADAR. In het najaar 2023 verkreeg Tanderuis vzw een aparte erkenning crisisbegeleiding van het VAPH. In 2023 werd Tanderuis vzw ook erkend voor 2 pilootprojecten RTH door het VAPH, het project Tanderwonen en het project autismekampen. In 2023 werden ook 500 personeelspunten uitgewisseld met het Raster.

De totale erkenning bedraagt: **3.580,67 personeelspunten**.

Hieronder een overzicht van de capaciteit van Tanderuis vzw per erkenningsvorm voor 2023:

- RTH: 2.630,45 personeelspunten
- Uitwisseling RTH het Raster: 500 personeelspunten
- RTH Pilootproject Tanderwonen: 132 personeelspunten
- RTH Pilootproject Autismekampen: 66 personeelspunten
- Intersectoraal RTH (1G1P): detachering 5 halftijdse medewerkers
- RTH - GIO: 85,30 personeelspunten
- VZA: 60 personeelspunten
- Activeringstrajecten (i.s.m. VDAB): 30 personeelspunten
- Crisisbegeleiding (Agentschap Opgroeien): 53,25 personeelspunten
- Crisisbegeleiding FOD: detachering 2 halftijdse medewerkers
- Crisisbegeleiding VAPH sinds 1 november 2023: 2/12 van 142 = 23,67 personeelspunten

AANMELDINGEN

In 2023 telde Tanderuis vzw in totaal 592 nieuwe aanmeldingen voor thuisbegeleiding.

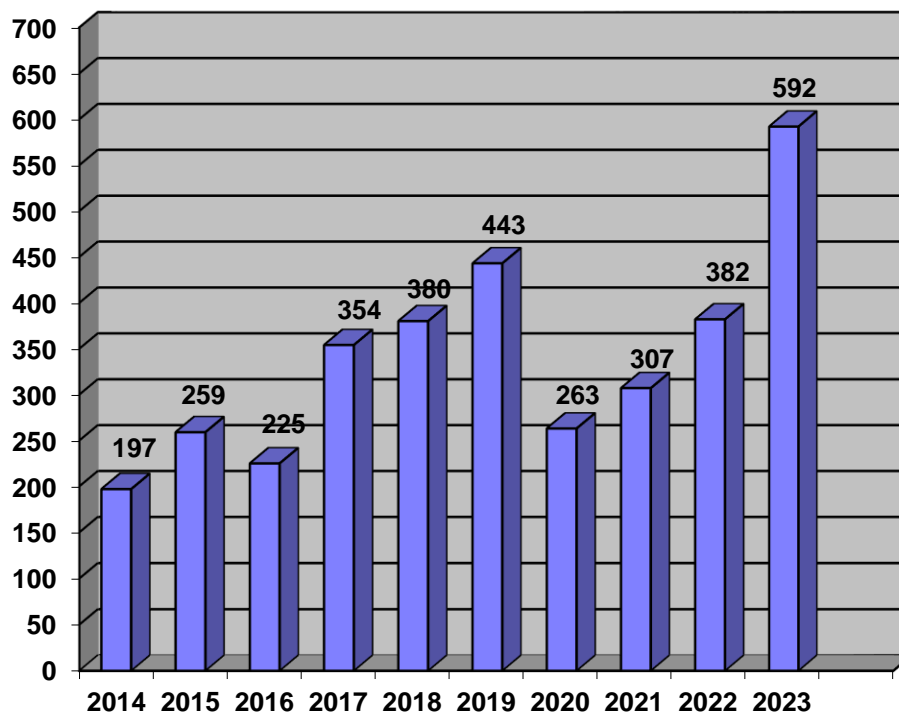
Overzicht aantal aanmeldingen voor thuisbegeleiding per deelwerking in 2023

Werkingen	Aantal aanmeldingen	Percentage
Vroegbegeleiding	158	26,7%
Kinderwerking	206	34,8%
Adolescentenwerking	124	20,9%
Volwassenenwerking	104	17,6%
Totaal	592	100%

Overzicht aantal aanmeldingen voor thuisbegeleiding per regio in 2023

Werkingen	Aantal aanmeldingen	Percentage
Regio Meetjesland	109	18,5%
Regio Gent	157	26,5%
Regio Waas&Dender	176	29,7%
Regio ZO-Vlaanderen	150	25,3%
Totaal	592	100%

Er is een grote toename van het aantal aanmeldingen in 2023: de toename betreft 55% ten opzichte van vorig werkjaar.

GEZINNEN IN BEGELEIDING

In de loop van 2023 waren er in totaal 1.600 unieke gezinnen in begeleiding.

Aantal gezinnen per erkenning

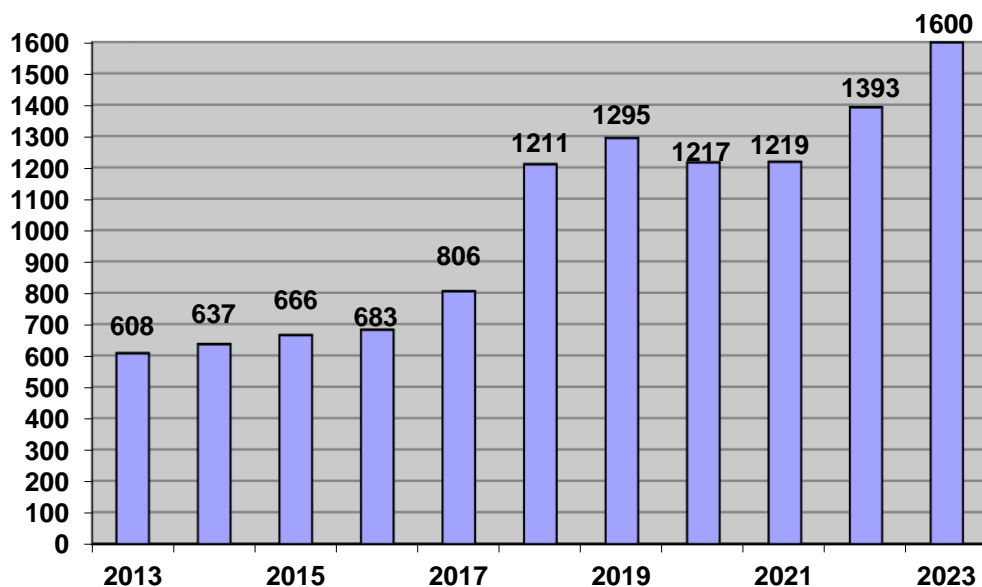
Uitgesplitst per erkenning ziet het overzicht er als volgt uit.

Overzicht aantal gezinnen in begeleiding per erkenning in 2023

Erkenning	Aantal gezinnen
RTH	1.549
RTH - GIO	42
VZA	22
Activeringstrajecten	31
Crisisbegeleiding	12
Totaal	1.600

Een beperkt aantal gezinnen (56 of 3,5%) geniet begeleiding uit meerdere erkenningen in hetzelfde werkjaar: bv. eerst 6 maand GIO en daarna RTH of eerst RTH en in hetzelfde kalenderjaar overgang naar VZA.

Vergeleken met vorig jaar is het totaal aantal gezinnen in begeleiding toegenomen met 14,9%.

Aantal gezinnen per regio

Wat regionale spreiding betreft zien we dat 32,31% van de gezinnen in begeleiding afkomstig zijn van de regio Gent, 24,44% komt uit de regio Waas&Dender, 24,88% uit de regio Zuid-Oost-Vlaanderen en 17,56 % uit de regio Meetjesland en tenslotte nog 0,81% buiten de provincie Oost-Vlaanderen.

Overzicht aantal gezinnen in begeleiding per eerstelijns zone in 2023

Eerstelijns zones OVL	Aantal gezinnen	Percentage
West-Meetjesland	66	4,13%
Oost-Meetjesland	111	6,94%
Gent	311	19,44%
Scheldekracht	206	12,88%
N-O-Waasland	89	5,56%
Z-W-Waasland	177	11,06%
Dender	125	7,81%
Aalst	177	11,06%
Panacea	90	5,63%
Dender-Zuid	40	2,50%
Schelde en Leie	104	6,50%
Vlaamse Ardennen	91	5,69%
Ander*	13	0,81%
Totaal	1600	100%

*Cliënten buiten de provincie Oost-Vlaanderen

THUISBEGELEIDING

In totaal deden 831 cliënten beroep op het aanbod van individuele thuisbegeleiding, gespreid over 4 leeftijdsspecifieke deelwerkingen.

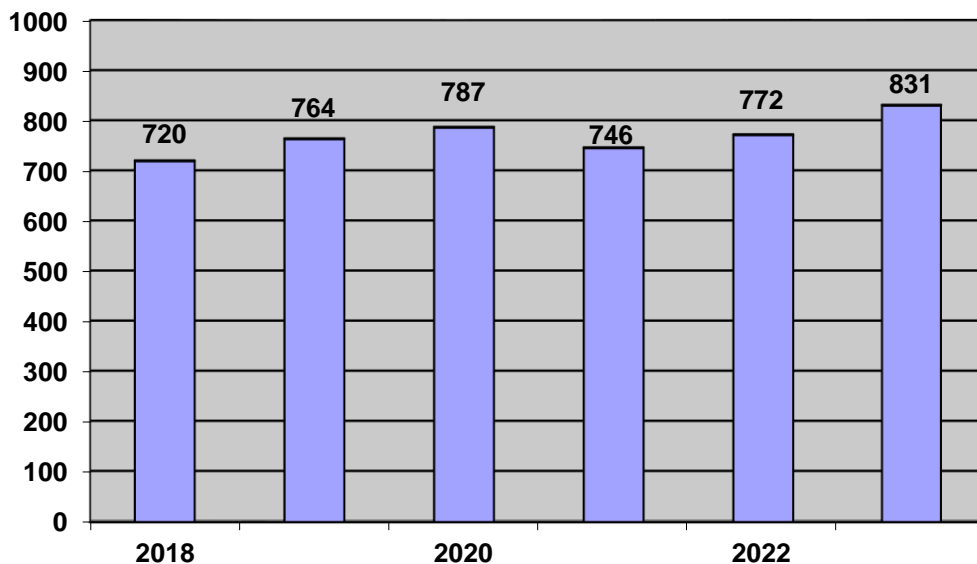
Overzicht aantal cliënten per deelwerking in thuisbegeleiding in 2023

Werkingen	Aantal cliënten	Percentage
Vroegbegeleiding	240	28,9%
Kinderwerking	240	28,9%
Adolescentenwerking	135	16,2%
Volwassenenwerking	216	26,0%
Totaal	831	100%

Overzicht aantal cliënten per regio in thuisbegeleiding in 2023

Werkingen	Aantal cliënten	Percentage
Regio Gent	273	32,9%
Regio Meetjesland	140	17,9%
Regio Waas&Dender	218	26,2%
Regio Zuid-Oost-Vlaanderen	187	22,5%
Buiten provinciegrens	4	0,5%
Totaal	831	100%

Er is een toename van **7,6%** wat betreft het aantal gezinnen in thuisbegeleiding ten opzichte van vorig werkjaar.

Bij 379 gezinnen werd de begeleiding nieuw opgestart (45,6%).

Bij 293 gezinnen (35,3%) werd de begeleiding afgerond in de loop van 2023.

In 2023 waren er 62,3% van de personen in begeleiding van het mannelijke geslacht, 37,7% waren van het vrouwelijke geslacht.

OVERBRUGGINGSHULP

Het aanbod van overbruggingshulp bestaat uit contactpersoonschap en specifieke werkingsaspecten. Binnen **contactpersoonschap** is er een aanbod van info- en adviesgesprekken, kortbegeleiding en intake. Ook alle interventies in kader van Tanderuis Nabij in de diverse regio's behoren tot deze vorm van overbruggingshulp. 753 cliënten maakten in 2023 gebruik van het aanbod contactpersoonschap. Verschillende cliënten combineerden het aanbod contactpersoonschap met het aanbod van de specifieke werkingsaspecten.

Het aanbod van de **specifieke werkingsaspecten** is opgenomen in een overzichtelijk jaarprogramma dat digitaal kan geraadpleegd worden en bestaat uit: cursussen, grootouderwerking, bezoekouderwerking, brussenwerking, vrijetijdswerking, kampen en infoavonden. 387 unieke cliënten maakten gebruik van deze vormen van overbruggingshulp. 128 cliënten maakten in 2023 gebruik van het aanbod van meerdere specifieke werkingsaspecten (bv. combinatie van deelname aan een cursus en een bepaalde vorm van vrije tijdswerking).

Overzicht aantal cliënten per specifiek werkingsaspect in 2023

Werkingen	Aantal cliënten
bezoekouderwerking	148
brussenwerking	50
grootouderwerking	54
cursussen	50
vrijetijdswerking	134
kampen	51
Infoavond	28

KENNISDELING

Het aanbod van kennisdeling bestaat uit GIO, outreach en consultatie van onze ASStheek. Voor wat aanbod GIO betreft, stellen we vast dat 42 cliënten gebruik maakten van dit aanbod dat eruit bestaat om kinderdagverblijven en kleuterscholen te ondersteunen met autisme-specifieke kennisoverdracht om inclusieve trajecten van jonge kinderen met autisme mogelijk te maken.

Het outreach aanbod is een niet cliëntgebonden aanbod. Hiervoor verwijzen we naar het hoofdstuk outreach verder in dit jaarverslag.

Ook voor het aanbod uit onze ASStheek verwijzen we naar het betreffende hoofdstuk in dit jaarverslag.

WACHTLIJST

Op 31 december 2023 stonden er in totaal 374 gezinnen geregistreerd als wachtende met een vraag naar thuisbegeleiding voor personen met autisme.

Overzicht aantal wachtenden per deelwerking thuisbegeleiding in 2023

Werkingen	Aantal wachtenden	Percentage
Vroegbegeleiding	77	20%
Kinderwerking	129	34,5%
Adolescentenwerking	94	25,1%
Volwassenenwerking	74	19,8%
Totaal	374	100%

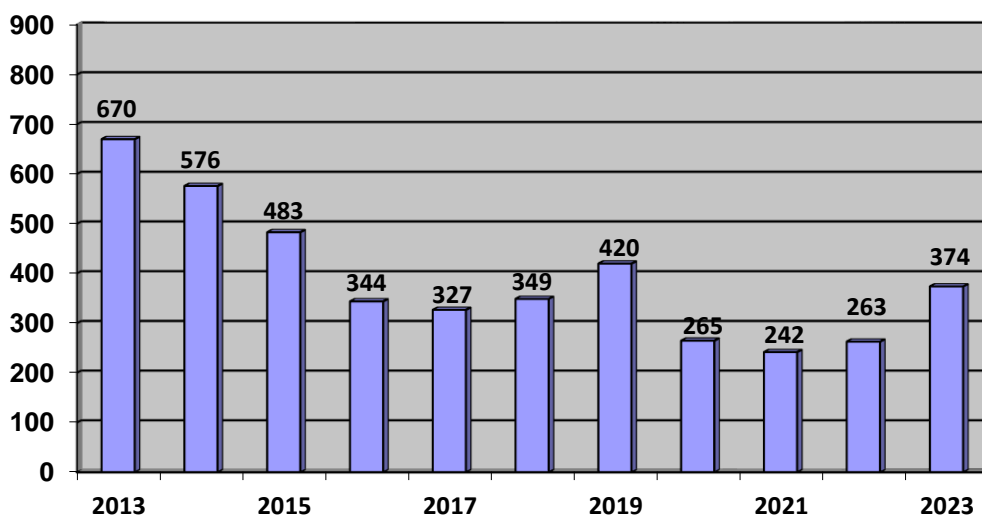
Om de wachtlijst beheersbaar te houden worden er nog steeds specifieke maatregelen genomen op vlak van instroom en uitstroom. Wat instroom betreft wordt in drie van de vier werkingsaspecten met strenge aanmeldingsquota gewerkt. Het aantal aanmeldingen wordt beperkt tot de opnamecapaciteit van het betrokken team en regio, behalve bij de vroegbegeleiding (geen opgelegde instroombeperkingen gezien de jonge leeftijd). Wat uitstroom betreft worden de begeleidingstrajecten beperkt tot een maximale duur van 18 maanden in alle werkingsaspecten. Hierdoor kunnen meer gezinnen opgestart worden.

Door dit beleid zijn de wachttijden in elk werkingsaspect gereduceerd tot:

- Voor vroegbegeleiding een maximale wachttijd van gemiddeld 9 maanden
- Voor kinderwerking een maximale wachttijd van gemiddeld 12 maanden
- Voor adolescentenwerking een maximale wachttijd van gemiddeld 12 maanden
- Voor volwassenenwerking een maximale wachttijd van gemiddeld 12 tot 15 maanden

Ten opzichte van vorig werkjaar is **de wachtlijst terug toegenomen met 42%**.

Evolutie wachtlijst over de jaren heen

Om de doelstelling van beheersbaarheid van de wachtlijst te behouden zal ook in 2024 in alle werkingsaspecten verder gewerkt worden met begrensde aanmeldingsquota (behalve vroegbegeleiding), korte begeleidingstrajecten (maximum 18 maanden) en een beperkte intensiteit

die past binnen de grenswaarden zoals opgelegd in de regelgeving van RTH (maximaal 36 mobiele begeleidingen per jaar).

ERKENNING

Evolutie erkenning

Tanderuis vzw werd in 2023 erkend voor 2.630,45 personeelspunten door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) in kader van het Besluit Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (BVR RTH). Er werden bijkomend 500 personeelspunten uitgewisseld met het Raster vzw.

In kader van het uitbreidingsbeleid RTH werden 2 RTH pilootprojecten goedgekeurd en erkend, zijnde Tanderwonen voor 132 personeelspunten en autismekampen voor 66 personeelspunten.

In 2023 had Tanderuis vzw een bijkomende RTH-erkenning van 85,30 personeelspunten in kader van GIO.

De ingeschatte capaciteit als vergunde zorgaanbieder (VZA) bedroeg 60 personeelspunten.

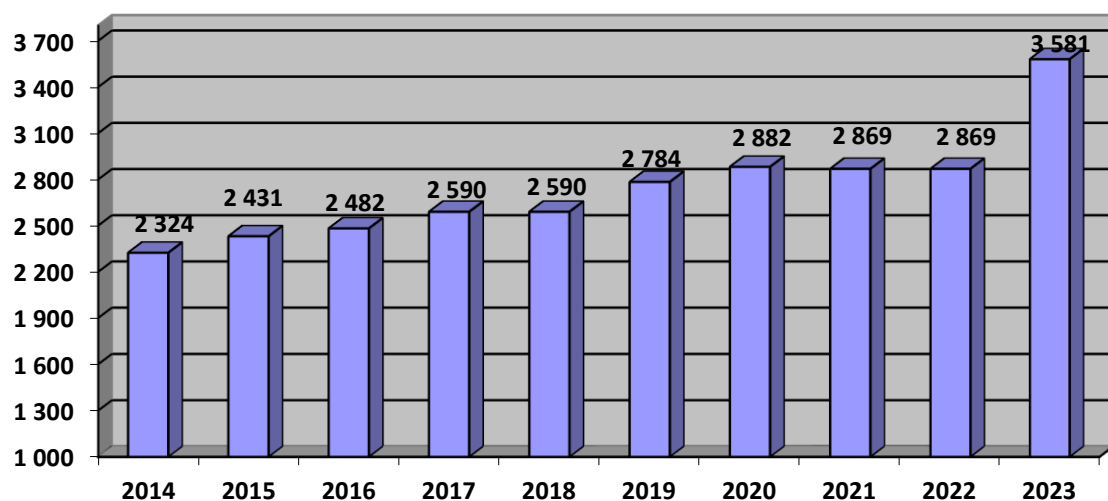
De ingeschatte erkenning in functie van de activeringstrajecten in samenwerking met VDAB bedroeg 30 personeelspunten.

De ingeschatte erkenning in functie van crisisbegeleiding (via het Agentschap Opgroeien) bedroeg 53,25 personeelspunten. Vanaf 1 november werd Tanderuis vzw door het VAPH erkend voor extra 142 personeelspunten in kader van crisisbegeleiding op jaarbasis (voor 2023 betekent dit 2/12 van 142, dus 23,67 personeelspunten).

De erkenning in kader van de intersectorale projecten 1G1P wordt niet uitgedrukt in personeelspunten. Hiervoor werden 5 medewerkers halftijds gedetacheerd.

In 2023 bedroeg de totale erkenning van Tanderuis vzw **3.580,67 personeelspunten**.

De **totale erkenning** is in 2023 **toegenomen met 24,8 %** ten opzichte van vorig jaar.

Intersectorale regionale projecten

In het kader van de intersectorale projecten RTH beschikte Tanderuis vzw in 2023 ook nog over een aparte projectmatige erkenning in 5 verschillende regio's:

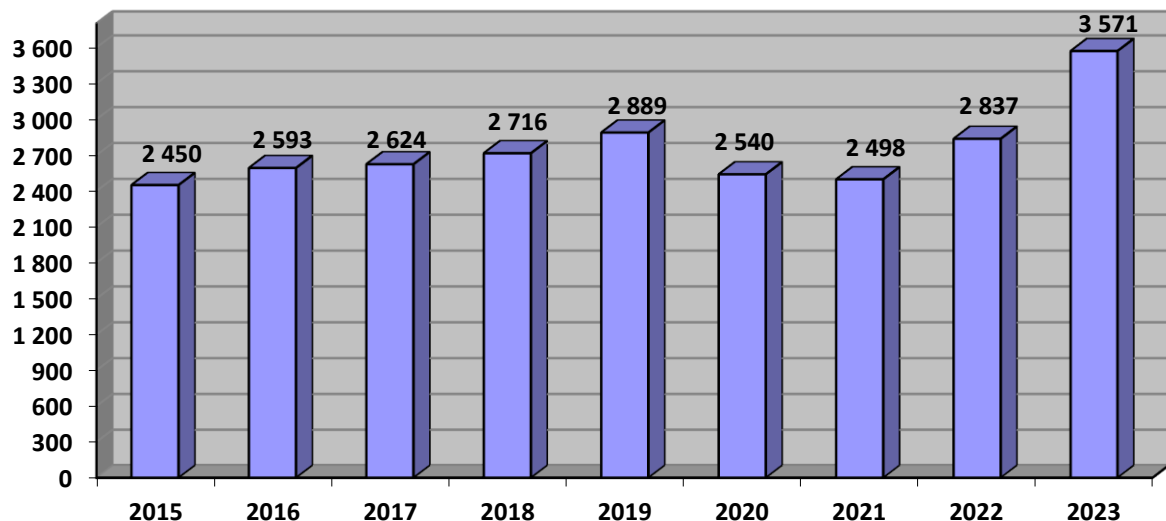
- Krachtgericht Waas&Dender: 35,5 personeelspunten (1/2 VTE detachering).
- RTJ de Tafels (regio Meetjesland): 35,5 personeelspunten (1/2 VTE detachering).
- Samen 1 Plan (regio Gent): 35,5 personeelspunten (1/2 VTE detachering).
- RTJ de Tafels (regio Aalst): 35,5 personeelspunten (1/2 VTE detachering).
- RTJ de Tafels (regio Oudenaarde): 35,5 personeelspunten (1/2 VTE detachering).

Tanderuis vzw detacheerde 5 halftijdse medewerkers naar de betrokken projecten. De begeleidingen die in het kader van deze projecten worden gepresteerd, worden in de betrokken regio en door het betrokken samenwerkingsverband geregistreerd.

GEPRESTEERDE PERSONEELSPUNTEN

In 2023 werden er in totaal **3.570,51 personeelspunten** gepresteerd onder BVR RTH, GIO, VZA, activeringstrajecten en crisisbegeleiding samen, wat overeenkomt met 99,7% ten opzichte van de erkenningsnorm.

Vergeleken met vorig werkjaar zien we een **toename van het aantal gepresteerde personeelspunten met 25,9%**.

Gepresteerde personeelspunten per erkenning

Uitgesplitst per erkenning ziet het overzicht er als volgt uit.

Overzicht gepresteerde personeelspunten per erkenning in 2023

Erkenning	Gepresteerde personeelspunten	Percentage
RTH (3.130,45 pptn)	3.168,03	101,2%
RTH-GIO (85,30 pptn)	89,84	105,3%
Pilootproject Tanderwonen (132 pptn)	130,47	98,84%
Pilootproject autismekampen (66 pptn)	66,01	100,0%
VZA (60 pptn)	65,84	109,7%
Activeringstrajecten (30 pptn)	24,36	81,2%
Crisisbegeleiding (76,92 pptn)	26,40	34,3%
Totaal (3580,67 pptn)	3.570,51	99,7%

Gepresteerde personeelspunten per zorgfunctie in 2023

Tanderuis vzw biedt in kader van RTH begeleiding aan binnen de zeven zorgfuncties zoals beschreven in het BVR RTH: mobiele begeleiding, ambulante begeleiding, groepsbegeleiding, dagopvang, verblijf, outreach en GIO. Hieronder een overzicht van de reëel gepresteerde personeelspunten per zorgfunctie, inclusief 'open functie' uit de pilootprojecten.

Overzicht gepresteerde personeelspunten per zorgfunctie in 2023

Zorgfuncties	Gepresteerde personeelspunten	Percentage
Mobiele begeleiding	2.353,33	65,9%
Ambulante begeleiding	464,41	13,0%
Groepsbegeleiding	267,00	7,5%
Dagopvang	19,66	0,6%
Verblijf	00,00	0,0%
Outreach	225,43	6,3%
GIO	89,84	2,5%
Open functie	124,00	3,5%
Crisisbegeleiding	26,40	0,8%
Totaal	3.570,51	100,0%

Gepresteerde personeelspunten in kader van thuisbegeleiding in 2023

In 2023 vormden 64% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten directe begeleidingen door de thuisbegeleiders zelf binnen de vier afgebakende werkingsaspecten van thuisbegeleiding. Hieronder een overzicht van de gepresteerde personeelspunten per werking in thuisbegeleiding.

Overzicht gepresteerde personeelspunten werking thuisbegeleiding in 2023

Werkingen	Gepresteerde personeelspunten	Percentage
Vroegbegeleiding	667,05	29,19%
Kinderwerking	746,64	32,67%
Adolescentenwerking	414,51	18,15%
Volwassenenwerking	458,23	20,05%
Totaal	2.286,43	100,00%

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor thuisbegeleiding bedraagt **2,75 personeelspunten per gezin per jaar**. Hiermee zit onze thuisbegeleidingsdienst ruim onder de norm van de regelgeving RTH, die bepaalt dat het totaal aantal personeelspunten per cliënt per jaar niet hoger mag zijn dan 8 personeelspunten.

Gepresteerde begeleidingen in kader van overbruggingshulp in 2023

Naast individuele thuisbegeleiding biedt Tanderuis vzw verschillende vormen van overbruggingshulp (19,29%) aan.

8,37% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten gingen naar het aanbod van contactpersoonschap.

10,92% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten werden gepresteerd binnen de specifieke werkingsaspecten.

Overzicht gepresteerde personeelspunten i.k.v. overbruggingshulp in 2023

Werkingen	Gepresteerde personeelspunten	Percentage
Contactpersoonschap	298,90	43,43%
Bezoekouderwerking	95,70	13,91%
Brussenwerking	32,28	4,69%
Grootouderwerking	30,29	4,40%
Cursussen	100,35	14,58%
Vrijtijdswerkingen	89,58	13,02%
Kampen	36,03	5,24%
Infoavond	5,05	0,15%
Totaal	688,18	100,00%

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor overbruggingshulp bedraagt **0,95 personeelspunten per gezin per jaar**. Hieruit blijkt dat we met overbruggingshulp heel veel mensen bereiken met een beperkt deel van de erkenningscapaciteit (19,27%).

Gepresteerde begeleidingen in kader van kennisoverdracht in 2023

8,84% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten valt onder autisme-specifieke kennisoverdracht.

Tanderuis vzw presteerde 225,65 personeelspunten in kader van outreach, wat overeenkomt met 6,3% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten. Ook hier stellen we vast dat we met een beperkt deel van de erkenningscapaciteit heel veel autisme-specifieke kennisdeling en kennisoverdracht realiseren. Hierdoor dragen we bij tot een meer inclusieve en autisme-vriendelijke samenleving.

Daarnaast presteerde Tanderuis vzw 89,84 personeelspunten in kader van GIO, wat overeenkomt met 2,5% van het totaal aantal gepresteerde personeelspunten.

6. REGIONALE WERKING

INLEIDING

In 2023 startte Tanderuis vzw met een grote reorganisatie in kader van regionalisering.

Op teamniveau maakte Tanderuis vzw de overstap van leeftijdsspecifieke naar regionale teams. Zo ontstonden vier nieuwe teamwerkingen: regioteam Gent, regioteam Meetjesland, regioteam Waas en Dender en regioteam Zuid-Oost-Vlaanderen. De vier teams bedienen nog steeds de volledige provincie Oost-Vlaanderen, m.a.w. de 12 eerstelijnszones.

Op werkingsniveau werd de regionale loketfunctie, "Tanderuis Nabij", opgestart.

We bespreken beide evoluties hieronder.

6.1 REGIOTEAMS

REGIOTEAM ZUID-OOST-VLAANDEREN

- Directiemedewerker: Auke Dalm
- Contactpersoon: Lies Vanlerberghe
- Thuisbegeleiders:
  - Vroegbegeleiding: Barbara De Meyer, Ingrid Moens, Jolien Gijselinck en Jolien Vanpachtenbeke.
  - Kinderwerking: Anke De Schrijver, Annelies Van Den Steen en Evelien Van Quaethem.
  - Adolescenten werking: An-Katrien Van Overmeire, Chloë Hemerijckx en Emilie Goudepenne.
  - Volwassenenwerking: Sofie Piens.

Het regioteam van Zuid-Oost-Vlaanderen is actief in vier eerstelijnszones nl. ELZ Aalst, ELZ Dender Zuid, ELZ Panacea en ELZ Vlaamse Ardennen. De thuisbegeleiders werken nog steeds binnen hun oorspronkelijke leeftijdswerking. In 2023 mochten we binnen het team een nieuwe collega

verwelkomen voor de adolescentenwerking. In september vond een wissel van directiemedewerker plaats.

Er werd het afgelopen jaar sterk ingezet op teamverbinding door o.a. een regionale teambuilding, regionale teamvergaderingen en informele momenten.

In 2024 willen we blijvend inzetten op teamversterking door elkaars expertise en interesses te blijven uitwisselen. Er zullen zo onder andere regionale groepsintervisies georganiseerd worden, regionale activiteiten doorgaan en sponsoracties georganiseerd worden. Eveneens gaat team Zuid-Oost-Vlaanderen in 2024 ook actief op zoek naar twee nieuwe collega's om het team te versterken.

REGIOTEAM GENT

- Directiemedewerker: Tess De Pot
- Contactpersoon: Lise Verlet
- Thuisbegeleiders:
  - Vroegebeleiding: Elien Closse, Eveline Heyvaert, Silke Defauw en Tiffany Lagaet.
  - Kinderwerking: Iris Timmerman, Karen Uylenbroeck, Katrien De Wilde, Marie Sainte, Valerie Verbanck en Veerle Van Driessche.
  - Adolescentenwerking: Ine Goeminne en Lisa Dieleman.
  - Volwassenenwerking: Bert Lambelin, Eva Buysse, Hannah Aelvoet en Niki Van Besien.

In 2023 maakte Tanderuis vzw de overstap van leeftijdsspecifieke naar regionale teams. De geboorte van team Gent! Het regioteam van Gent is actief in twee eerstelijnszones nl. ELZ Gent en ELZ Scheldekracht. Het nieuwe team moest elkaar leren kennen en opnieuw verbinding aangaan. Daarbovenop verwelkomden we in dit team maar liefst 4 nieuwe medewerkers. 3 hiervan worden ingeschakeld in de vroegbegeleiding, 1 in de volwassenenwerking. In september vond er ook een wissel plaats van directiemedewerker.

In 2023 vond er een eerste regionale teambuilding plaats, waarbij we in een stadspel elkaars competitieve kant leerden kennen. Ook tijdens en tussen de teamvergaderingen en op andere vergadermomenten werd ingezet op elkaar beter leren; als persoon, als collega, als werknemer van Tanderuis vzw.

In 2024 willen we dit proces verder zetten. We willen elkaars expertise, talenten en gevoeligheden ontdekken. We doen dit onder andere door VTOO-plannen met elkaar uit te wisselen, regionale GIV's te organiseren en aan het begin van de vergadering tijd te maken voor een rondje. Verder willen we nadenken over de bekendmaking van onze werking in de regio en zullen er sponsorplannen gesmeed worden.

REGIOTEAM WAAS&DENDER

- Directiemedewerker: Lieselotte Heirbaut
- Contactpersoon: Lien Verstraeten
- Thuisbegeleiders:
  - Vroegebegeleiding: Kaat Waarmoes en Isabelle De Baets.
  - Kinderwerking: Caroline Claeys, Karen De Ridder, Karen Van Couwenbergh, Klaartje Van Steen en Nele Van Acker.
  - Adolescentenwerking: Emma Steegmans en Floere Van Hende.
  - Volwassenenwerking: Eva Malfliet, Sara De Cock en Wendy Hulders.

In 2023 hebben we de eerste stappen gezet naar een meer geïntegreerde regionale werking. Als regioteam kwamen we regelmatig samen tijdens teamvergaderingen, zowel in Melle als op onze Tanderuis Nabij locatie te Sint-Niklaas. Het regioteam Waas&Dender richt zich tot ELZ Waasland Noord, ELZ Waasland Zuid en Dender Zuid.

In dit eerste jaar waren er meteen ook aantal hoogtepunten op onze nieuwe locatie:

In het kader van WAD werd er een kei-toffe workshop georganiseerd. Iedereen met een warm hart voor autisme was welkom om ons te leren kennen en creatief aan de slag te gaan.

Er was een infomoment om onze regionale werking bekend te maken, met aansluitend een netwerkmoment.

Er werden regionale overbruggingshulpactiviteiten georganiseerd zoals de LoebASS wandeling en gespreksnamiddagen voor vrouwen met autisme.

Op onze teambuilding leerden we elkaar en Sint-Niklaas beter kennen.

Het was een jaar vol samenwerking, creativiteit en het versterken van onze regionale aanwezigheid. We streven ernaar om deze positieve energie verder te laten bloeien in 2024.

REGIOTEAM MEETJESLAND

- Directiemedewerker: Christel Cloetens
- Contactpersoon: Hanna De Meyer
- Thuisbegeleiders:
  - Vroegbegeleiding: Anneleen De Maeyer, Jessie Ghyselinck en Nele Bogaert.
  - Kinderwerking: Annemieke Obrie, Inge Decloedt, Jolien Van Acker en Sylvie Vermeirsch.
  - Adolescentenwerking: Sofie Werbrouck en Kathy De Meyere.
  - Volwassenenwerking: Ans De Daele, Marianne Bouckhout en Veerle Lemme.

Naar analogie van de andere regio's starten we in januari 2023 ook met een regionale werking in het Meetjesland. Met dit regioteam bedienen we de eerstelijnszones Oost- en West-Meetjesland en Schelde Leie.

We zijn gehuisvest in het Gezondheidscentrum in de Visstraat te Eeklo waar we ook andere intersectorale partners treffen zoals RTJ De Tafels, Pleegzorg, Vrij CLB Meetjesland en het Huis van het Kind. Dit faciliteert het mekaar leren kennen op lokaal en intersectoraal vlak en leidt ook stapsgewijs tot samenwerkingen.

In maart 2023 organiseerden we een ontmoetingsmoment in de aanloop naar WAD waarop we onze werking toelichten en er ook tijd was voor een netwerkmoment:

Ook tijdens de Meet&Eat in juni 2023 georganiseerd door de Eerstelijnszone Oost- en West-Meetjesland konden we onze regionale werking mooi toelichten aan diverse lokale partners.

Onze teambuilding vond plaats in Het Leen. Dit gaf ons de mogelijkheid om deze locatie te verkennen en leidt tot het organiseren van onze Meetjeslandse gezinsdag op 14 september 2024 in dit Provinciale domein. Verder zetten we in 2024 in op regionaal aanbod overbruggingshulp zoals brussencursus, atelier wobbeltunen en grootoudercursus en verkennen we de mogelijkheden van ambulante aanbod vanuit de diverse leeftijdswerkingen. Vanaf september 2024 gaan onze teamvergaderingen ook door in Eeklo. Genoeg stof en ideeën om regionaal verder uit te breiden.

6.2 TANDERUIS NABIJ

INLEIDING

In de vernieuwingsoperatie van RTH maar ook binnen de intersectorale (r)evolutie is het thema rond regionale verankering een belangrijk element. Onze kerntaak thuisbegeleiding kan moeilijk meer regionaal georganiseerd worden dan wat we nu al doen want de begeleiding heeft plaats in de woonkamer van de cliënten thuis. Toch willen we de regionale verankering nog optimaler realiseren met creatief innovatief aanbod.

Voor ons ambulante en groepsaanbod werden in 2023 extra inspanningen gedaan om ons in verschillende regio's van Oost-Vlaanderen te organiseren onder de roepnaam van "Tanderuis Nabij". We startten met een regionale loketfunctie in de regio Meetjesland (Eeklo), in de regio Waas&Dender (St-Niklaas), in de regio Zuid-OVL (Zottegem) en de regio Gent (Melle). Met deze loketfunctie willen we ons ambulante en groepsaanbod dichterbij de cliënt organiseren. Door nabij de gezinnen te zijn werken we de drempel afstand weg. Onze regiohuizen zijn 'open huizen' waar iedereen die interesse heeft voor en meer wenst te weten te komen over autisme welkom is, zowel cliënten als professionals. Met deze loketfunctie willen we dichterbij de cliënt een open huis creëren. Op deze manier willen we ons eveneens regionaal verankeren en vlotter bereikbaar zijn. In elk regiohuis zijn wij 3 halve dagen per week beschikbaar, deels via vrije consultatie (inloopmomenten) deels op afspraak.

WERKING

We waren in 2023 beschikbaar op 4 loketten, verspreid over Oost-Vlaanderen gedurende vaste dagen, waarop telkens een inloopmoment voorzien was alsook de mogelijkheid om een gesprek op afspraak te hebben.

Het inloopuur werd in 2023 gebruikt door zowel cliënten, netwerk als professionals. De vragen waren van uiteenlopende aard. Enkele voorbeelden: info rond aanmelding, vraag naar voorbereiden schooloverleg, doorverwijzing, vraag rond brussen, ...

De blokken op afspraak werden gebruikt door cliënten zelf of hun netwerk. Hier werd telkens een uur voorzien om rond een bepaalde zorgvraag aan de slag te gaan. Ook het volledige aanbod van Tanderuis vzw werd telkens voorgesteld en afgestemd op de noden.

CIJFERS

Algemeen kunnen we stellen dat de blokken op afspraak, 4 uur per week (m.u.v. de schoolvakanties) per regio, in 2023 volzet waren. Deze gesprekken waren voornamelijk info- en adviesgesprekken alsook inschrijvingsgesprekken voor de vroegbegeleiding. Al onze leeftijdsspecifieke werkingen vonden hun weg naar de blokken op afspraak.

Het inloopuur regionaal

Regio Gent

Het inloopuur werd in 2023 17 keer bezocht. Dit 10 maal door cliënten en 7 keer door het netwerk. Wanneer we naar de opdeling maken volgens onze leeftijdsspecifieke werkingen dan kunnen we volgende cijfers weergeven: 1 keer door de vroegbegeleiding, 3 keer door de kindwerking, 3 keer door de adolescentenwerking en 10 keer volwassenenwerking.

Regio Meetjesland

Ook in regio Meetjesland werd het inlooppuur 17 keer gebruikt in 2023. Er maakten 3 cliënten gebruik van, 10 netwerken en 4 professionelen. Bij de opdeling volgens onze leeftijdsspecifieke werkingen kunnen we volgende cijfers weergeven: 2 keer vroegbegeleiding, 8 keer kinderwerking, 4 keer adolescentenwerking en 3 keer volwassenenwerking.

Regio Zuid-Oost-Vlaanderen

In 2023 werd in de regio Zuid-Oost-Vlaanderen het inlooppuur 7 keer gebruikt. Deze 7 waren 3 cliënten, 3 keer iemand van het netwerk en 1 professionele. Er maakten 3 cliënten gebruik van, 10 netwerken en 4 professionelen. Volgens de leeftijdsspecifieke werkingen opgedeeld ging dit 4 keer over de kinderwerking, 2 maal over de adolescentenwerking en 1 maal voor de volwassenenwerking.

Regio Waas en Dender

Voor regio Waas en Dender mochten we 22 bezoeken registreren in het inlooppuur in 2023. Er vonden 11 cliënten de weg, 6 personen uit het netwerk en 1 professionele. Ook hier vonden alle leeftijden hun weg: 1 vroegbegeleiding, 5 kinderwerking, 2 adolescenten en 13 volwassenen.

TOEKOMST

Ook in 2024 blijft Tanderuis Nabij bestaan in de vier regio's, ook telkens op vaste dagen. We zetten in op meer bekendmaking van het inlooppuur.

TANDERUIS VZW - dienst voor ambulante en mobiele begeleiding van personen met autisme in Oost-Vlaanderen
thuisbegeleidingautisme.be • facebook.com/tanderuis

7. THUISBEGELEIDING

Thuisbegeleiding is...

- ondersteuning aan huis voor personen met autisme en hun netwerk,
- vraaggestuurd werken,
- kennis van autisme, inzicht en vaardigheden overbrengen ,
- de persoon met autisme en zijn netwerk zo autonoom mogelijk laten handelen,
- de persoon met autisme en zijn netwerk terug in hun kracht zetten.

Thuisbegeleiding zien wij als onze kernopdracht!

De thuisbegeleider maakt ruimte om samen met de cliënt en zijn netwerk de concrete zorgvragen en noden in kaart te brengen. Dit kan door middel van verkennende gesprekken, alsook observaties. De bedoeling is zicht te krijgen op de vraag “Wie komt met wat net nu naar hier”. Tenslotte komen we samen tot een zekere consensus en maken we een handlingsplan op als leidraad. Er is geen standaardprogramma: elke begeleiding is op maat van de unieke cliënt.

De taak van de thuisbegeleider bestaat uit het bieden van ondersteuning aan de persoon met autisme en zijn omgeving, vertrekkend vanuit algemeen pedagogische, orthopedagogische, psychotherapeutische en autisme-specifieke inzichten. Het leren begrijpen van hun dagelijks functioneren binnen verschillende contexten (thuis, school, hobby, werk) en hen versterken in het (autistisch) denken, vormt de hoeksteen van de thuisbegeleiding.

Doorheen de begeleiding zetten we als thuisbegeleider sterk in op de vertrouwensband met de persoon met autisme en zijn omgeving. Empathie, gespreksvaardigheden, communicatieve vaardigheden, ... behoren eveneens tot het instrumentarium van een thuisbegeleider.

Gezien we vraaggestuurd werken is ‘de motivatie om geholpen te worden’ een belangrijke voorwaarde!

De **kerntaak** van Tanderuis vzw is het bieden van **thuisbegeleiding** onder de vorm van autisme-specifieke psychosociale ondersteuning aan huis.

De thuisbegeleiding van Tanderuis vzw situeert zich hoofdzakelijk in de zorgfunctie ‘mobiele begeleiding’ van de rechtstreeks toegankelijke hulp. Naar cliënten toe biedt Tanderuis vzw daarnaast nog 6 andere rechtstreeks toegankelijke zorgfuncties aan: ambulante begeleiding, groepsbegeleiding, dagopvang, verblijf, outreach en globale individuele ondersteuning (GIO).

Tanderuis vzw biedt thuisbegeleiding aan binnen vier afgebakende leeftijdsgroepen:

- vroegbegeleiding (0 tot 3 jaar)
- kinderwerking (4 tot 11 jaar)
- adolescentenwerking (12 tot 17 jaar)
- volwassenenwerking (18 tot 65 jaar)

Hierna bespreken we deze 4 afgebakende vormen van thuisbegeleiding zowel inhoudelijk als cijfermatig.

7.1 VROEGBEGELEIDING

AANBOD EN WERKING

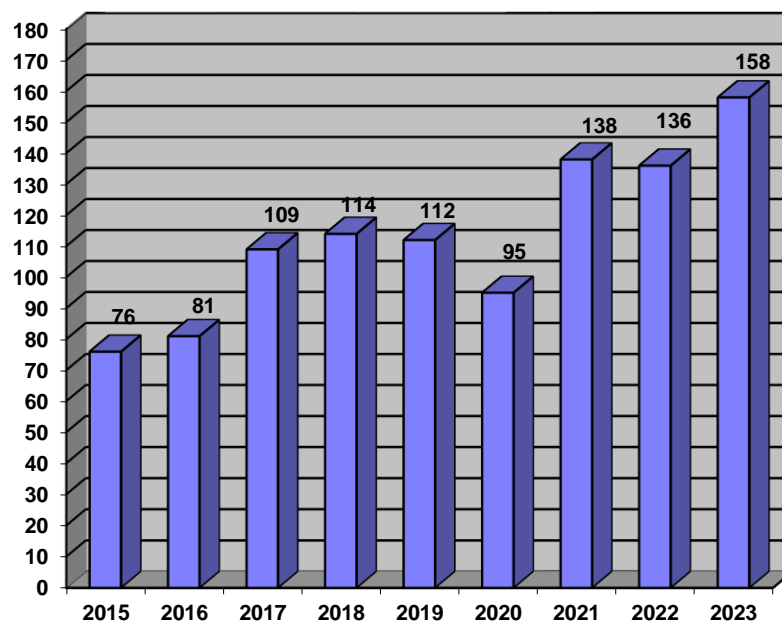
Autisme is een ontwikkelingsstoornis en is dus al aanwezig vanaf de geboorte. Hoewel de signalen in de eerste levensjaren niet altijd even duidelijk zijn, zijn professionals in de medische en wetenschappelijke wereld het erover eens dat kinderen met een ontwikkelingsstoornis het beste zo vroeg mogelijk professionele begeleiding krijgen. Steeds vaker wordt de diagnose gesteld vóór de leeftijd van 3 jaar. Ook bij een vermoeden van een autismespectrumstoornis kan thuisbegeleiding reeds ingezet worden. Tijdens de eerste levensjaren zijn de hersenen volop in ontwikkeling. Het stimuleren van aspecten in de ontwikkeling die bij kinderen met een ontwikkelingsstoornis vertraagd of anders verlopen, is daarom van groot belang op jonge leeftijd. We streven er nog steeds naar om binnen de vroegbegeleiding (0 tot 3 jaar aanmeldingsleeftijd) geen wachtlijst te hanteren in. Het doel is dat ouders en kinderen binnen een kwartaal na het vaststellen van (het vermoeden van) een autismespectrumstoornis en dus aanmelding bij Tanderuis vzw professionele ondersteuning kunnen krijgen. Door capaciteitstekort kan de opstart soms iets langer op zich laten wachten. Door zo vroeg mogelijk in te spelen op de andere manier van informatieverwerking proberen we ook preventief te werken en de ontwikkeling van secundaire problemen te vermijden.

VROEGBEGELEIDING IN CIJFERS

Aanmeldingen

In 2023 meldden zich 158 gezinnen aan voor vroegbegeleiding wat overeenkomt met 26,7% van alle aanmeldingen voor thuisbegeleiding.

Het **aantal aanmeldingen in de vroegbegeleiding steeg met 16,2%** ten opzichte van vorig jaar. Opvallend: In 2023 was het aantal aanmeldingen het hoogst in vergelijking met alle voorgaande jaren.

Gezinnen in begeleiding

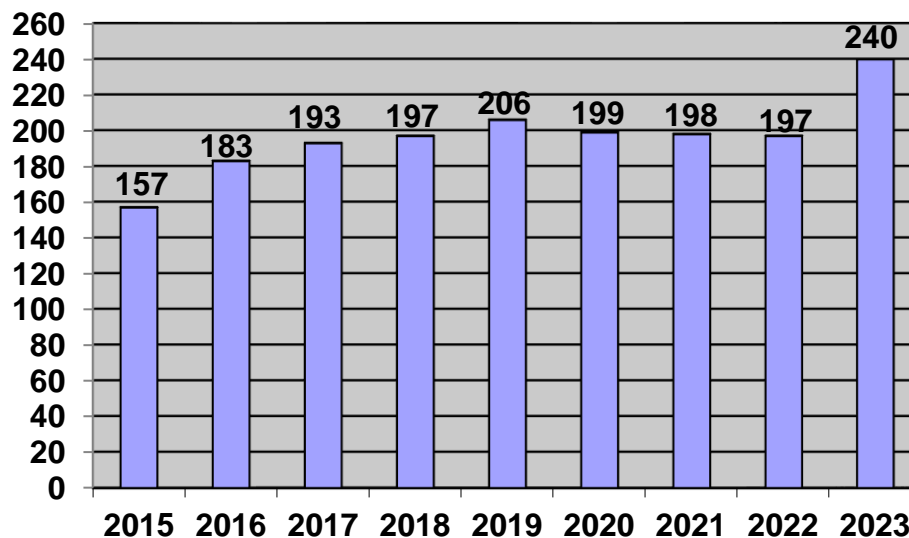
In de loop van 2023 waren er in totaal 240 gezinnen in vroegbegeleiding.

Bij 148 gezinnen werd de begeleiding nieuw opgestart (36%).

Bij 90 gezinnen werd de begeleiding afgerond in de loop van 2023 (27%).

Vergeleken met vorig jaar is het totaal aantal gezinnen in begeleiding toegenomen met 21,8%.

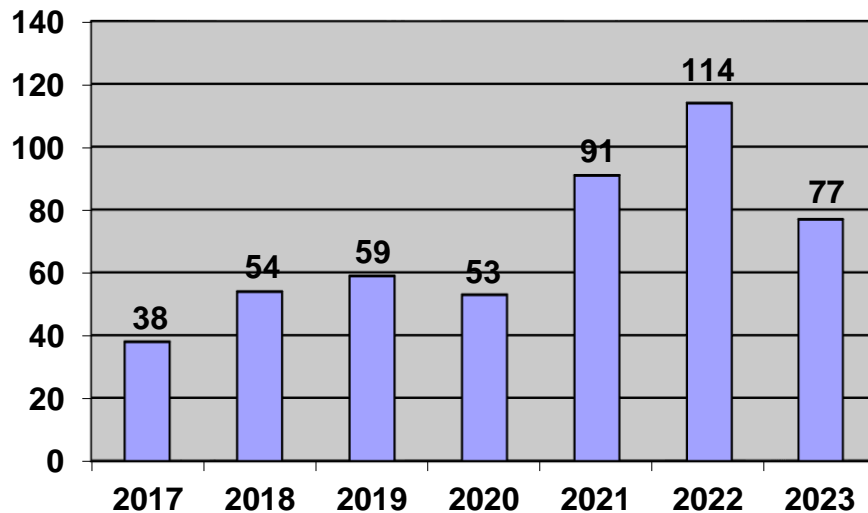
Opvallend: in 2023 was het aantal gezinnen in begeleiding bij vroegbegeleiding het hoogst in vergelijking met alle vorige jaren.

Wachtlijst

Op 31 december 2023 stonden er in totaal nog 77 jonge kinderen met autisme geregistreerd op de wachtlijst. Dat komt overeen met 22,6% van de totale wachtlijst voor thuisbegeleiding. De wachttijd binnen de vroegbegeleiding bedraagt hierdoor nu gemiddeld 6 maanden.

We zien een **daling van de wachtlijstcijfers met 32,5%**.

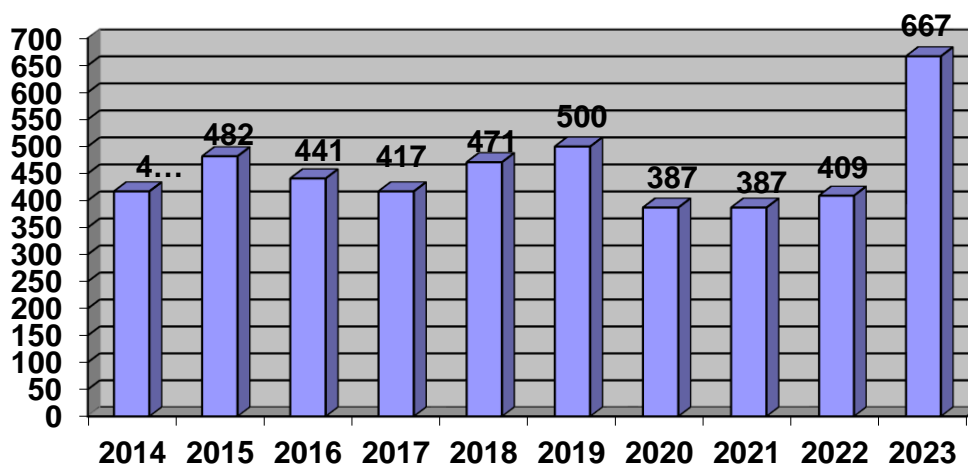

Gepresteerde personeelspunten

In 2023 werden 667,05 personeelspunten gepresteerd in het kader van vroegbegeleiding. Dit is 29,2% van het totale aantal gepresteerde personeelspunten binnen de werking thuisbegeleiding van Tanderuis vzw.

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor de vroegbegeleiding bedraagt 2,78 personeelspunten.

Vergeleken met vorig werkjaar zien we **een toename van het aantal gepresteerde personeelspunten met 63%**. Opvallend het aantal gepresteerde personeelspunten in de vroegbegeleiding is het hoogste in vergelijking met alle voorgaande jaren.

TEAMWERKING

Het VTOO jaarthema van het vroegbegeleidingsteam in 2023 was **Griefelen**. Er werd gekozen om gezamenlijk de tweedaagse vorming rond griefelen te volgen (20 en 21 maart 2023). Hiermee werden al de inspiratiemomenten gebundeld en opgebruikt.

Wat is Griefelen?

Griefelen is het proces om van spanning tot ontspanning te komen. Van een ontregeling naar een (hernieuwd) evenwicht. Het Griefelprogramma ondersteunt kinderen hierbij. Het programma biedt handreikingen om het vermogen tot zelfregulatie op alle gebieden te ondersteunen, denk aan gedrag, emotie en hechting. Jonge kinderen (2,5 – 7 jaar) kunnen op deze manier leren om de stress van alledag beter aan te kunnen. Jonge kinderen weten zich soms geen raad met wat ze gewaarworden in hun lichaam, wat het doet met hun energieniveau en ze hebben vaak nog niet voldoende taal om op een adequate manier te kunnen communiceren. Dat kan invloed hebben op de cognitieve, sociale- en de emotionele ontwikkeling. Het Griefelprogramma geeft hen handvatten om de gewaarwordingen te leren (h)erkennen, hier taal voor te ontwikkelen en om van de (bij de gewaarwordingen behorende) spanning te komen tot ontspanning. Dit alles met een voor hen vertrouwde volwassene, waardoor ook de hechting versterkt kan worden.

Tijdens het griefelen kan en mag spanning oplopen, net als in het echte leven. Via de zintuigen gaan ouder en kind ontdekken wat ze allemaal kunnen ervaren in hun lichaam. Aan de hand hiervan neemt spanning toe en/of af. Het Griefelen leert kinderen dat je door gronden (stevig staan) en ademen spanning kunt laten afnemen. Tijdens de Griefel bijeenkomsten lijkt dat op een golf die omhoog komt en weer afneemt. Spanning komt en gaat. Een kind ervaart dat het hier, samen met de volwassene, invloed op kan uitoefenen. Zodra ouder en kind dit onder de knie hebben, ontstaat de mogelijkheid om dit in allerlei situaties toe te passen. En zo ontstaat een heel natuurlijke manier van jezelf reguleren. Het is de bedoeling dat het kind weer weerbaar wordt en veerkracht ontwikkeld. Met het Griefelen wordt het kind geholpen om door de gewaarwordingen en gevoelens heen te gaan en daardoor weer in balans te komen.

Het Griefelprogramma

De kinderen gaan samen met Stokkie op reis in het Grote Dierenbos en daar gebeurt van alles. In 10 bijeenkomsten (maximaal 60 minuten) beleven ze allerlei avonturen in het Grote Dierenbos en dit doen ze samen met de vrienden van Stokkie: Giraf, Vogel, Schildpad en Krokodil. Onder begeleiding van Giraf bouwen ze aan regulatievaardigheden, zelfvertrouwen en vaardigheden die hen in staat stellen om zich te ontspannen om stress van alle dag (en erger!), beter aan te kunnen.

Het programma is kortdurend, laagdrempelig, speels en interactief. Er is een direct effect op de relatie volwassene-kind. De geleerde vaardigheden kunnen overal, altijd en door iedereen worden ingezet.

Het Griefelen wordt in 2024 in cursusvorm aangeboden binnen ons Jaarprogramma in regio Zuid-Oost Vlaanderen. Planning is dat dit uitgebreid wordt naar de andere regio's.

Daarnaast wordt deze kennis ook ingezet binnen de individuele thuisbegeleidingstrajecten binnen vroegbegeleiding.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

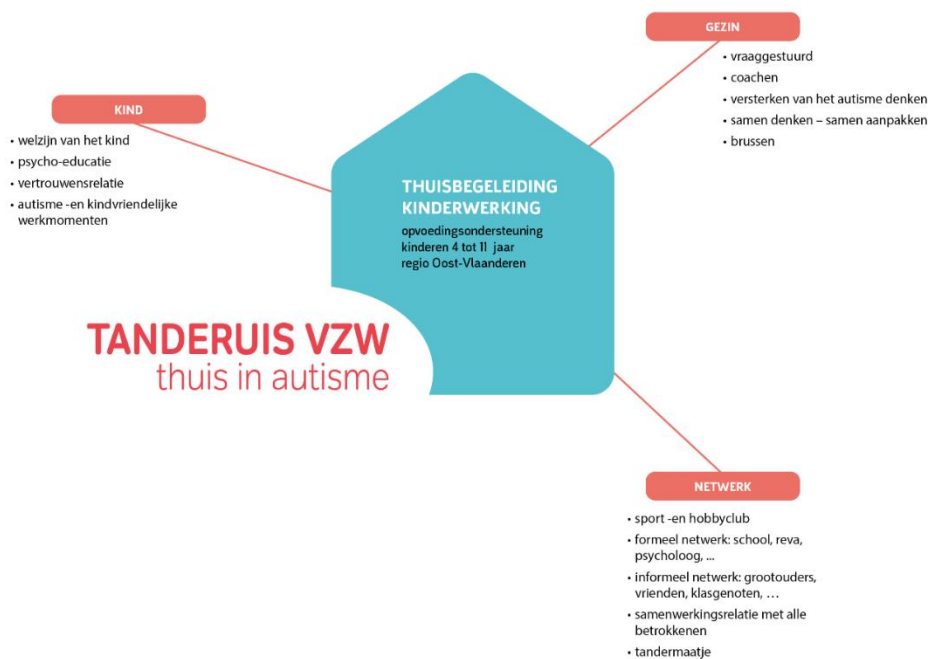
In 2024 focussen we ons op het zo optimaal mogelijk delen van jarenlange opgebouwde expertise inzake vroegbegeleiding bij jonge kinderen met (een vermoeden) van autismespectrumstoornis onder de collega's. Thema's als eet- en slaapproblemen, Autisme en hoogbegaafdheid, sensorische integratie en methodes als videohometraining passeren de revue. Zo willen we de aanwezige knowhow verspreiden over de diverse regio's en van ervaren medewerkers naar nieuwe medewerkers.

Dit ter voorbereiding op het moment waarop de inhoudelijke overlegplatforms ook uitsluitend regionaal zullen georganiseerd worden.

7.2 KINDERWERKING

AANBOD EN WERKING

Binnen de kinderwerking staan ‘het welzijn van het kind met autisme’ en ‘opvoedingsondersteuning’ centraal. **We gaan samen op pad met het kind met autisme (4 – 11 jaar), het gezin en het netwerk.**

Samen op pad met het kind...

QUOTE

Het is fijn te horen hoe de kindmomenten verlopen, zo leren we ons kind beter begrijpen.

We zetten in op het creëren van een ‘vertrouwensband’ en hebben aandacht voor **het individu achter het kind**. Hiervoor hanteren we **educatieve, creatieve en autismevriendelijke momenten**. Het doel is om zicht te krijgen op de persoonlijkheid, de mogelijkheden, de talenten, het karakter en de groeinoden van het kind. Thema’s die aan bod kunnen komen zijn vrije tijd, sociaal-emotionele vaardigheden, communicatie, zelfredzaamheid, zelfbeeld, zelfvertrouwen, identiteit, diagnose autisme, alsook het besef te mogen zijn wie ze zijn inclusief sterktes en groeipunten.

Samen op pad met de ouders en de brussen...

Samenwerking met de ouders is heel cruciaal en gebeurt in een kader van evenwaardig partnerschap. We werken **vraaggestuurd** en **krachtgericht**. Het gezin heeft de regie in handen, m.a.w. ze geven hun eigen noden aan. Samen stellen we een realistisch handelingsplan op waarmee we aan de slag gaan. Als thuisbegeleider nemen we de ouderrol niet over, maar fungeren we als **coach met een autisme-bril op**. We zijn er als vertrouwenspersoon, luisteren naar hun verhaal, geven richting en sterken hen in de opvoeding van hun kinderen. Waar nodig reiken we ouders **informatie en praktische handvaten** aan rond verschillende thema's.

Voor de **brussen** maken we ruimte opdat ze hun persoonlijk verhaal kunnen vertellen. Afhankelijk van de noden starten we een traject binnen de individuele thuisbegeleiding of verwijzen we door naar onze brussenwerking.

Samen op pad met het netwerk...

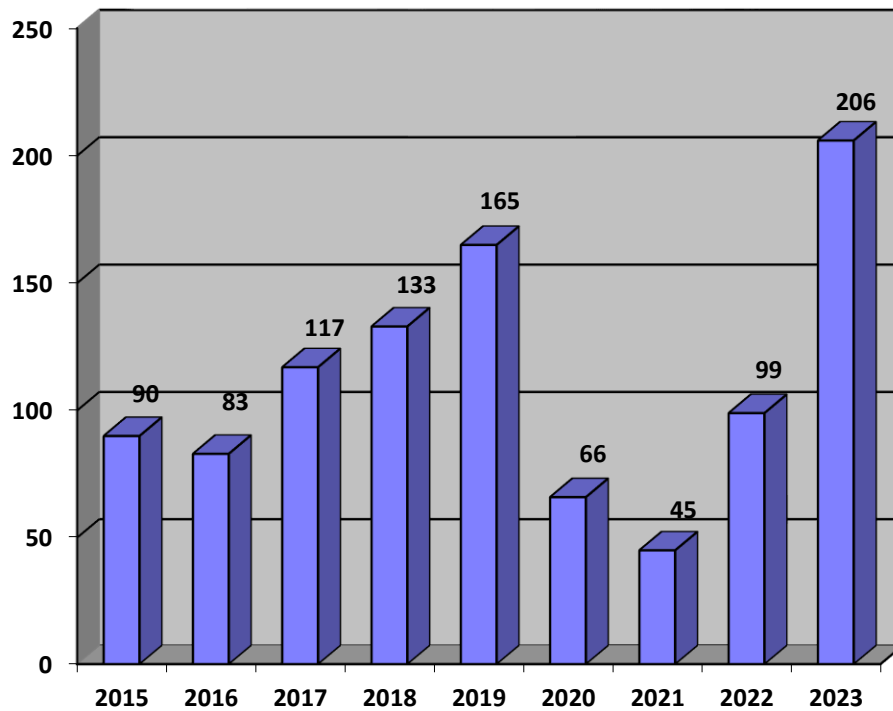
We hebben aandacht voor de uitbouw, de begeleiding en de ondersteuning van het netwerk. We willen ouders optimaal betrekken. Krachtiger nog: 'we willen hen stimuleren om zelf actief het netwerk te contacteren, raadplegen en in te schakelen waar nodig'.

KINDERWERKING IN CIJFERS

Aanmeldingen

Er hebben zich 206 gezinnen aangemeld binnen de kindwerking in 2023. Dit komt overeen met 34,8% van alle meldingen voor thuisbegeleiding.

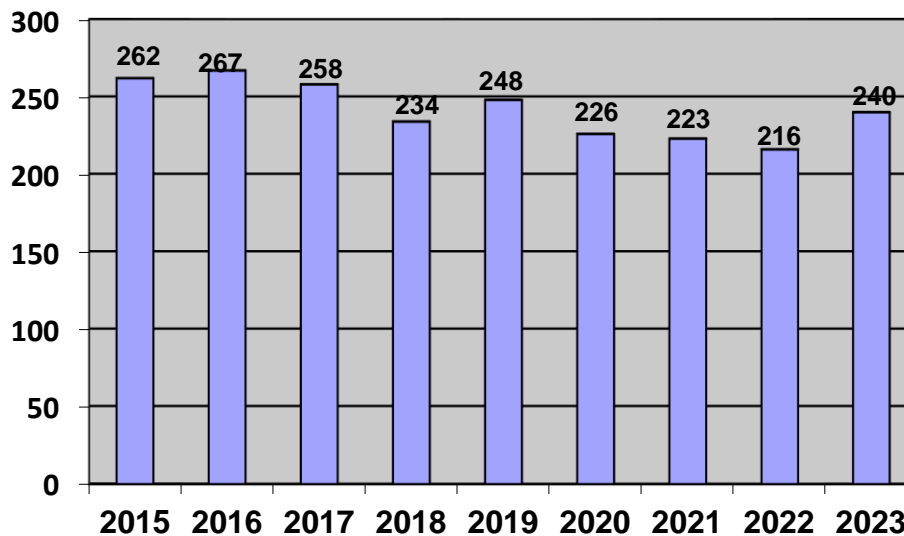
Het **aantal aanmeldingen** binnen de kinderwerking in 2023 is **verdubbeld** ten opzichte van vorig werkjaar. Er wordt nog steeds gewerkt met aanmeldingsquota om de wachtlijst beheersbaar te houden.

Gezinnen in begeleiding

In de loop van 2023 waren er in totaal 240 gezinnen in begeleiding binnen de kinderwerking. Bij 121 gezinnen werd de begeleiding nieuw opgestart, wat overeenkomt met 29%. Bij 90 gezinnen werd de begeleiding afgerond (27%) in de loop van 2023.

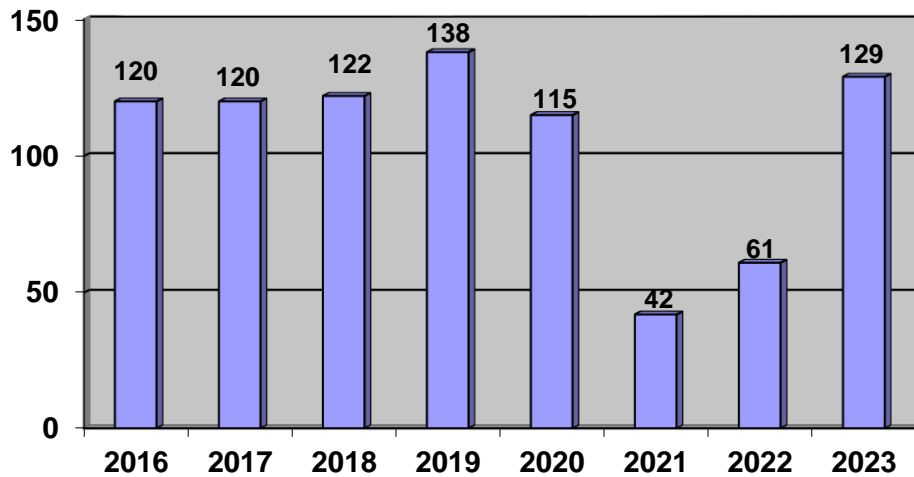
Vergeleken met vorig jaar is het totaal aantal gezinnen in begeleiding **toegenomen met 11,1%**.

WachtlIJst

Op 31 december 2023 stonden er in totaal 129 kinderen met autisme geregistreerd op de wachtlIJst. Dit is 37,8% van de wachtlIJst van Tanderuis vzw. De gemiddelde wachttijd binnen de kinderwerking bedroeg in 2023 gemiddeld 12 maanden.

Ten opzichte van vorig werkjaar is **de wachtlIJst toegenomen met 111%** binnen de kinderwerking.

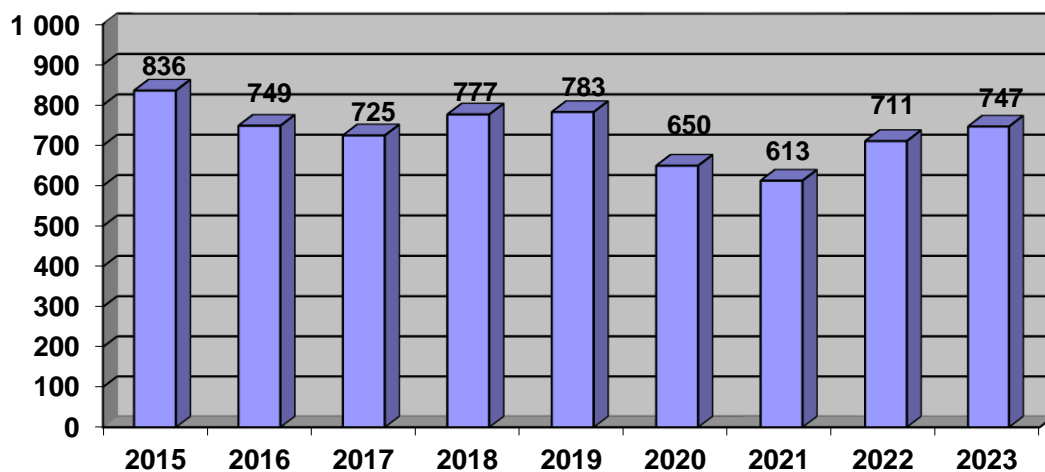

Gepresteerde personeelspunten

In 2023 werden er in totaal 746,64 personeelspunten gepresteerd in het kader van de kinderwerking. Dit is 32,67% van het totale aantal gepresteerde personeelspunten binnen de werking van Tanderuis vzw.

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor de kinderwerking bedraagt 3,11 personeelspunten.

Vergeleken met vorig werkjaar zien we **een toename van 5% van het aantal gepresteerde personeelspunten** binnen de kinderwerking.

TEAMWERKING

Ons dagelijks inzetten voor **gezinnen met kinderen van 4 tot 11 jaar met autisme**, is hetgeen ons bindt als collega's kinderwerking. We vinden het dan ook des te belangrijker om onze kennis te blijven delen en ons VTOO - plan zo goed mogelijk te benutten.

Het VTOO - plan houdt enerzijds rekening met evoluties op vlak van het begeleidingswerk binnen deze specifieke leeftijdsgroep, anderzijds met de differentiatie van de medewerkers naar werkervaring en takenpakket. Er wordt een evenwichtige verhouding nagestreefd tussen een gemeenschappelijk vormingsaanbod voor alle medewerkers van de kinderwerking en het tegemoet komen aan individuele vormingsnoden van elk lid van de kinderwerking.

In 2023 was het jaarthema van de kinderwerking tweesporig: **krachtgericht werken en interoceptie**.

Er werd gekozen om **3 inspiratiedagen** verder te werken rond **'krachtgericht werken'** specifiek binnen onze contextbegeleiding alsook naar de collega's toe. We trokken dit eveneens door binnen onze intervisies. De **2 overige inspiratiedagen** legden we de focus op **interoceptie**. **Gastpreker Peter Vermeulen** nam ons tijdens een vorming mee. Nadien bekeken we hoe we dit concreet binnen onze begeleiding met de kinderen kunnen toepassen. We nemen dit ook mee naar 2024.

Binnen de **groepsintervisie** gingen we op casusniveau gericht aan de slag met verschillende methodieken vanuit het **oplossingsgerichte kader**.

Onze **teambuilding** in 2023 was eveneens ook een afscheid van een ontzettend gewaardeerde collega, Gerlinda. We eerden haar fleurig en speels en weten dat ze nu geniet van een welverdiend pensioen.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

In 2024 zal de focus van onze leeftijdsspecifieke werking vooral liggen op het jaarthema:

Traject Thuisbegeleiding: welk traject doorloop je met de ouders en het kind?

Tijdens onze **inspiratiedagen** duiken we als Kinderwerking in vaak voorkomende thema's die aan bod komen binnen ons proces thuisbegeleiding, zowel binnen ouder- als kindgesprekken. **Doel is om samen tot een methodische houvast te komen die als 'leidraad' kan dienen vanaf de opstart tot aan de afsluit van een begeleidingstraject binnen gezinnen met kinderen van 4 tot 11 jaar.**

Thema's die we in dit traject zeker al willen meenemen zijn: psycho-educatie autisme en de implementatie van de nieuwe theorie 'voorspellend brein', interoceptie, krachtgericht gesprekken voeren, ...

Tijdens onze **IASSo groepsintervisie** gaan we opnieuw aan de slag met de verschillende rollen: gespreksleider, verslaggever en benoemer. Echter de focus van de benoemer ligt nu meer op de **persoonlijke noden van de thuisbegeleider: 'Hoe sta jij als thuisbegeleider in het gezin? Wat heb je als persoon nodig? Hoe zit je hier vandaag op de GIV?'**

7.3 ADOLESCENTENWERKING

AANBOD EN WERKING

Binnen de adolescentenwerking (12-17 jaar) richt de begeleiding zich zowel op de ouders als op de jongere zelf.

De taak van de thuisbegeleider naar de ouders toe bestaat uit het bieden van opvoedingsondersteuning, vertrekkend vanuit algemeen psychologische, (ortho)pedagogische, therapeutische en autisme-specifieke inzichten, met als voornaamste doel ouders in hun kracht zetten. Gezien de puberteit vaak een woelige periode is, worden ouders net in deze ontwikkelingsfase van hun kind geconfronteerd met enerzijds leeftijdsspecifieke uitdagingen wat betreft het ouderschap en anderzijds de grenzen waar zijzelf en hun adolescent op botsen vanwege het autisme (de handicap-specifieke problemen). Concreet houdt dit in dat ouders zich vaak vragen stellen over de dagelijkse omgang met hun kind met autisme; meer bepaald m.b.t. het stellen van leeftijdsadequate grenzen, aangepaste communicatie (aan de leeftijd van de jongere én aan het autisme), omgaan met de vaak onzichtbare emoties van hun kind, omgaan met experimenteer- en/of probleemgedrag, relaties met leeftijdsgenoten, relatie met de brussen, invulling van de vrije tijd. Het leren begrijpen van het gedrag en het autistisch denken van hun kind vormt daarbij vaak de hoeksteen van de thuisbegeleiding. Daarnaast worden ouders ondersteund bij het zoeken naar de meest geschikte onderwijs- of opvangmogelijkheden voor hun kind (nu en in de toekomst), bij de emotionele verwerking van de beperking van hun kind, bij contacten met andere dienstverlenende instanties in het netwerk, desgewenst bij het uitbreiden van het netwerk,...

Met de jongere wordt voornamelijk gewerkt via individuele gesprekken en gezinsgesprekken. Gezien de puberteit de leeftijd bij uitstek is waarin de jongere op zoek gaat naar en wenst vorm te geven aan de eigen identiteit, is het voor de thuisbegeleider cruciaal te begrijpen hoe de jongere denkt en zichzelf, anderen en 'de wereld om zich heen' percipieert. Omdat dit begrijpen het vertrekpunt van de begeleiding vormt, wordt in de adolescentenwerking veel aandacht geschonken aan een aantal specifieke methodieken die de begeleider in staat stellen het denken van de jongere te begrijpen en, indien gewenst, in een volgende stap, te verbreden. Deze methodieken omvatten een uitgebreide batterij aan assessmentmateriaal, de opmaak van De Spiegel ("Hoe ziet de jongere zichzelf?") en de Socra(u)tische gespreksstijl (door middel van vraagstelling het denken begrijpen en eventueel in vraag stellen). De thema's die tijdens deze gesprekken aan bod komen, kunnen erg uiteenlopend zijn afhankelijk van de vraag van de jongere en/of zijn ouders: leven in het gezin, studie- en/of schoolkeuze, invulling van de vrije tijd, het vormen van het zelfbeeld en hierbij aansluitend inzicht in het autisme, vriendschap, relaties en seksualiteit, zelfstandig(er) worden, emotioneel welbevinden, organisatie van schoolse taken, zakgeld,...

Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan de uitbouw of verbetering van het sociaal netwerk van de jongere en maken we wegwijs in het hulpverleningsnetwerk (sociaal vangnet).

TRAJECTEN

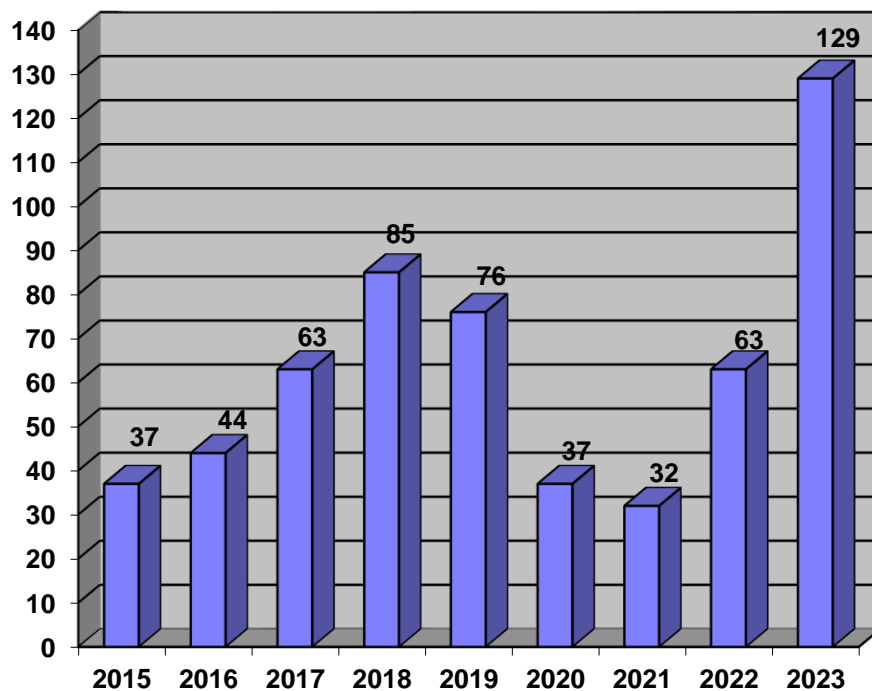
In 2023 gingen we van 4 naar 3 mogelijke trajecten: mobiele begeleiding (max 18 maanden, max 8 personeelspunten per jaar), ambulante ouderbegeleiding (max 9 maanden, max 2,96 personeelspunten) en kortbegeleiding (max 8 maand en max 4,23 personeelspunten). Het nazorgtraject werd vervangen door het aanbod van jaarlijkse info- en adviesgesprekken enerzijds en anderzijds de mogelijkheid om de begeleiding voor maximum een jaar on hold te zetten en zo meer te spreiden en/of in te zetten in cruciale periodes.

ADOLESCENTENWERKING IN CIJFERS

Aanmeldingen

In 2023 hebben er zich 124 gezinnen aangemeld binnen de adolescentenwerking. Dit vertegenwoordigt 20,9% van het totaal aantal meldingen voor thuisbegeleiding. Er werd terug gewerkt met aanmeldingsquota om de wachtlijst beheersbaar te houden.

Het aantal meldingen is **toegenomen met 96,8%** ten opzichte van vorig werkjaar.

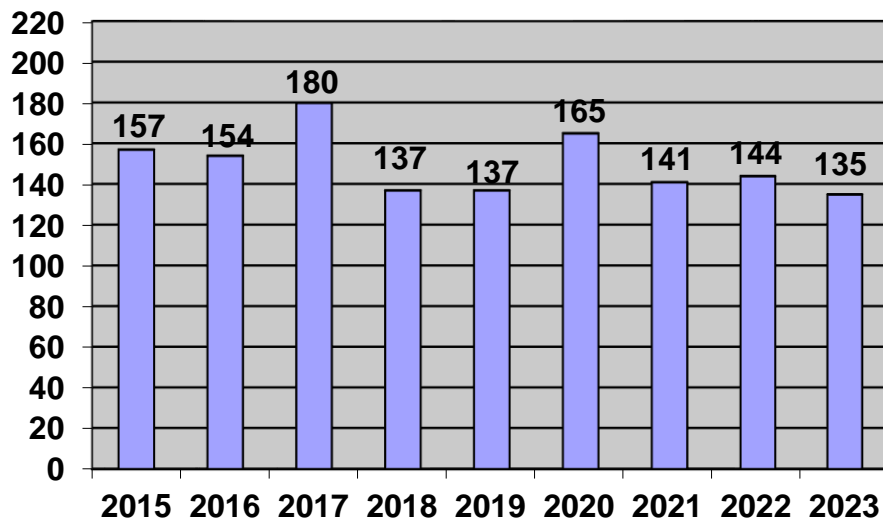
Gezinnen in begeleiding

In de loop van 2023 waren er in totaal 135 gezinnen in begeleiding binnen de adolescentenwerking.

Bij 69 gezinnen (17%) werd de begeleiding nieuw opgestart.

Bij 59 gezinnen (17%) werd de begeleiding afgerond in de loop van 2023.

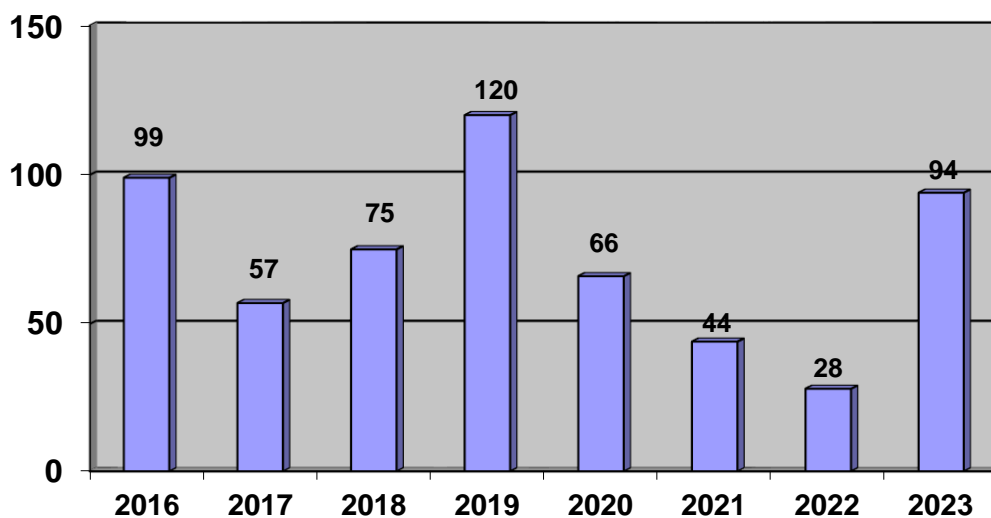
Vergeleken met vorig jaar is het aantal gezinnen in begeleiding **gedaald met 6,3%**.

Wachtlijst

Op 31 december 2023 stonden er in totaal nog 94 adolescenten met autisme geregistreerd op de wachtlijst. Dit is 27,6% van de totale wachtlijst van Tanderuis vzw.

Ten opzichte van vorig werkjaar is **de wachtlijst toegenomen met 235%** binnen de adolescentenwerking, **ondanks** het toepassen van kortere begeleidingsduur (18 maanden), het werken met strenge aanmeldingsquota en beperkte begeleidingsintensiteit (maximum 34 mobiele begeleidingen op jaarbasis).

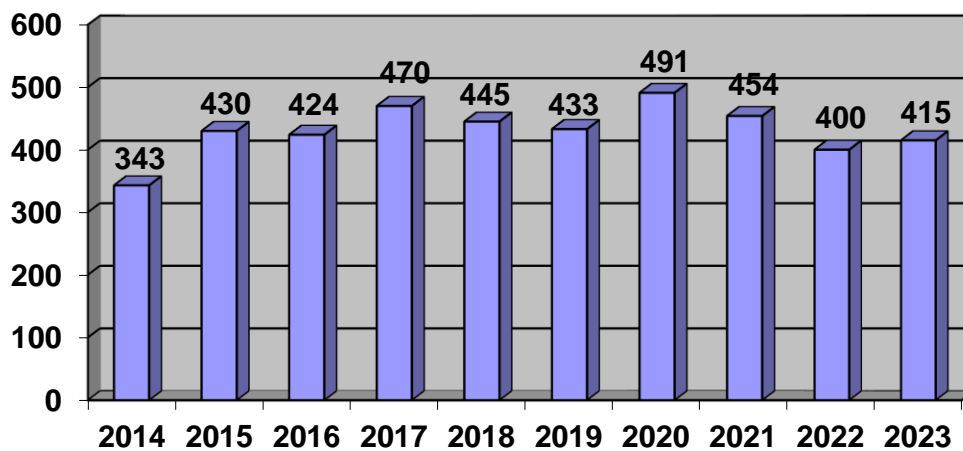

Gepresteerde personeelspunten

In 2023 werden er in totaal 414,51 personeelspunten gepresteerd in het kader van de adolescentenwerking. Dit is 18,15% van het totale aantal gepresteerde begeleidingen binnen de thuisbegeleiding van Tanderuis vzw.

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor de adolescentenwerking bedraagt 3,01 personeelspunten.

Vergeleken met vorig werkjaar zien we **een toename van 3,6% van het aantal gepresteerde personeelspunten** binnen de adolescentenwerking.

TEAMWERKING

In 2023 gingen we binnen de adolescentenwerking aan de slag rond het thema suïcide en automutilatie. We evalueerden daarnaast ons experiment rond efficiënt vergaderen. Afscheid nemen van drie collega's, tegelijkertijd drie collega's mogen verwelkomen en de overgang naar een regionale werking beïnvloedde onze binding en onze manier van vergaderen. Omdat we kwaliteitsvol werken zo hoog in het vaandel dragen en goede intervisies, inspiratiedagen en een sterke verbinding hiertoe bijdragen willen we ons in 2024 laten begeleiden door een externe coach.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

In 2024 kiezen we er nog eens voor om het autisme centraal te zetten in ons jaarthema. We willen aan de slag met de theorie van het voorspellende brein en de vertaalslag maken naar onze dagelijkse praktijk en de psycho-educatie aan jongeren en hun ouders/gezin/netwerk. Daarnaast kiezen we voor nog een aantal specifieke thema's zoals autisme en eetproblemen. Onze eerste inspiratiedag willen we nog verder besteden aan het thema van 2023: autisme en suïcidaliteit – nieuwe inzichten.

7.4 VOLWASSENENWERKING

AANBOD EN WERKING

Binnen de volwassenenwerking bestaat de thuisbegeleiding hoofdzakelijk uit (ortho)agogische ondersteuning voor de volwassen personen zelf. Met het begrip ‘thuis’begeleiding willen we enerzijds de nadruk leggen op een begeleidingsvorm die plaatsvindt in het (thuis)milieu van de volwassene zelf. Anderzijds geeft dit ook aan dat de context (netwerk en omgeving) een volwaardige partner is binnen onze hulpverlening.

Door de jaren heen werd meer en meer duidelijk dat thuisbegeleiding voor volwassen personen met autisme zich significant onderscheidt van thuisbegeleiding met minderjarigen met autisme: zowel op inhoudelijk als op methodisch vlak. In vergelijking met de andere teams binnen Tanderuis vzw kan minder begeleidingstijd geïnvesteerd worden in de zorgvragen van de ouders. De persoon met ASS zélf wordt als zorgvrager beschouwd. Op zorgvragen van het netwerk wordt ingegaan, indien deze ook gedeeld worden door de cliënt. Het netwerk wordt wel gehoord tijdens de begeleiding.

De thuisbegeleiders ondersteunen volwassen personen bij vragen rond toekomstplanning, vrije tijdsbesteding, relatievorming, werk, huisvesting, ... Het doel is volwassen personen met autisme zo onafhankelijk mogelijk te maken door hen te ondersteunen in de uitbouw van hun persoonlijk en professioneel netwerk.

Volwassenen met autisme worden op verschillende domeinen in het dagelijks leven geconfronteerd met hun specifieke manier van denken. Dit heeft een impact op relaties, vrije tijd, wonen, werken/studeren, ADL-vaardigheden, ... De diagnose op zich brengt dikwijls veel vragen met zich mee (“Wat houdt het autisme nu in specifiek bij mij als persoon?”).

De thuisbegeleiders van het volwassenenteam gaan met de cliënt een samenwerkingsrelatie aan vanuit een partnerschapmodel, waarbij we vertrekken van zijn/haar vragen en noden. Binnen de volwassenenwerking wordt er krachtgericht gewerkt: uitgaan van én geloven in de aanwezige krachten en die verder ontwikkelen. De hulpverlening is gericht op het vergroten van het zelfinzicht en leren omgaan met de beperking. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in de ontwikkeling of (re)activering van een netwerk van ondersteuningspunten, die de levenskwaliteit van de persoon en/of het gezin kunnen op peil houden of verbeteren.

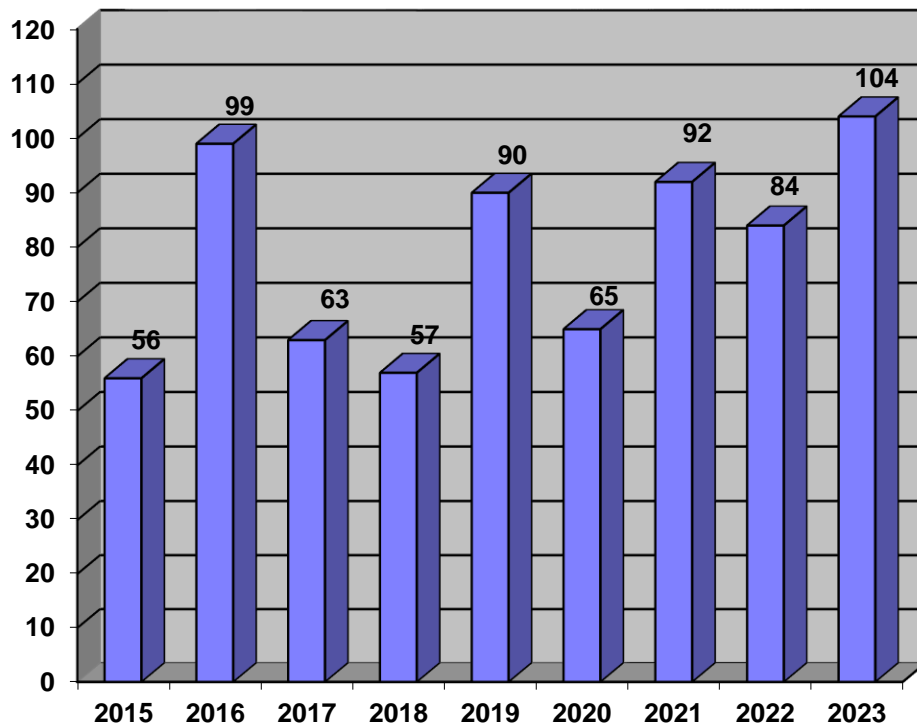
Daarom is er binnen de volwassenenwerking veel aandacht voor het methodisch werken met ruimere netwerken. Kennis van en -waar nodig- samenwerking met andere ondersteuningsdiensten, waarbij de specifieke knowhow wordt doorgegeven, vormt een belangrijk aspect. Hoewel thuisbegeleiding in hoofdzaak individuele contacten omvat, wordt eveneens gestreefd naar een gedeelde verantwoordelijkheid waarbij de cliënten rechtstreeks (tijdens gezamenlijke huisbezoeken) en onrechtstreeks (tijdens intervisiemomenten) door het volwassenenteam worden opgevolgd.

VOLWASSENENWERKING IN CIJFERS

Aanmeldingen

In 2023 hebben 104 volwassen personen met autisme zich aangemeld voor thuisbegeleiding. Dit vertegenwoordigt 17,6% van het totaal aantal meldingen voor thuisbegeleiding.

Het **aantal meldingen** binnen de volwassenenwerking in 2023 is **toegenomen met 23,8%** ten opzichte van vorig werkjaar.

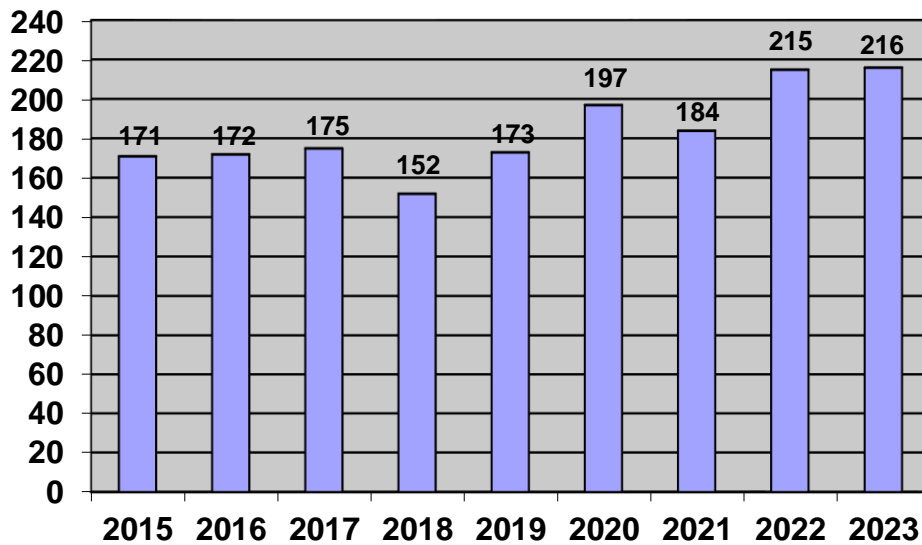
Cliënten in begeleiding

In de loop van 2023 waren er in totaal 216 volwassenen in begeleiding.

Bij 78 volwassenen (19%) werd de begeleiding nieuw opgestart.

Bij 99 cliënten (30%) werd de begeleiding afgerond in de loop van 2023.

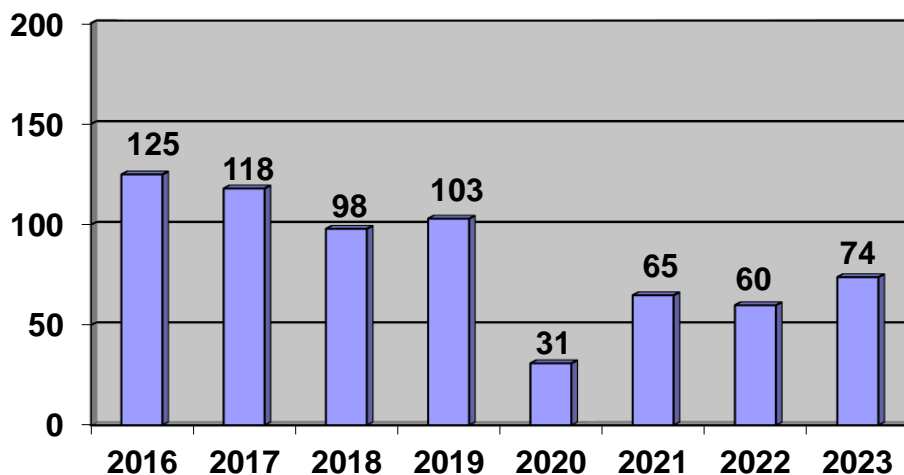
Vergeleken met vorig jaar is het totaal aantal gezinnen in begeleiding is status quo gebleven.

WachtlIJst

Op 31 december 2023 stonden er in totaal 74 volwassenen met autisme geregistreerd op de wachtlIJst van de volwassenenwerking. Dit is 19% van de totale wachtlIJst van Tanderuis vzw. De wachttijd voor mobiele begeleiding binnen de volwassenenwerking bedroeg in 2023 gemiddeld 15 maanden.

Ten opzichte van vorig werkjaar is de **wachtlIJst is toegenomen met 23%** binnen de volwassenenwerking.

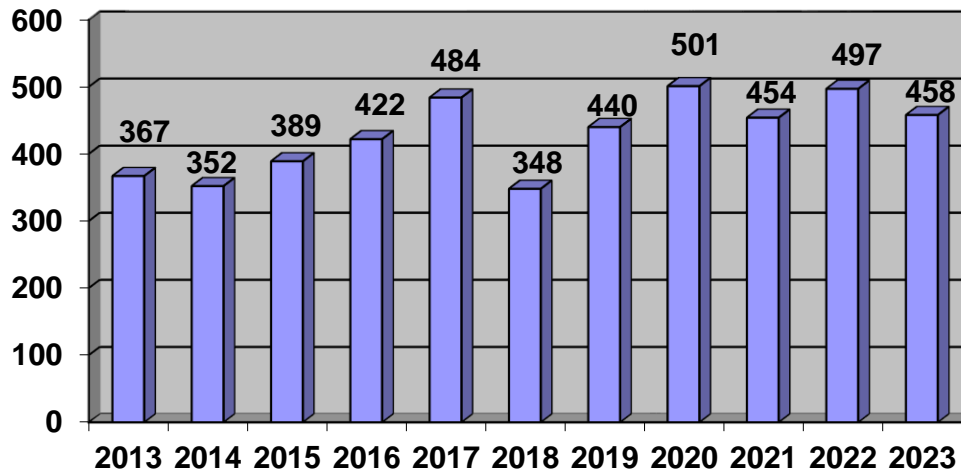

Gepresteerde personeelspunten

In 2023 werden er in totaal 458,23 personeelspunten gepresteerd in het kader van de volwassenenwerking. Dit is 20,1% van het totale aantal gepresteerde personeelspunten binnen de thuisbegeleiding van Tanderuis vzw.

Het gemiddeld aantal gepresteerde personeelspunten per gezin per jaar voor de volwassenenwerking bedraagt 2,12 personeelspunten.

Vergeleken met vorig werkjaar zien we een **daling van 7,8% van het aantal gepresteerde personeelspunten** binnen de volwassenenwerking.

AMBULANTE WERKING

Het idee van een ambulante werking is gegroeid vanuit de medewerkers. We kunnen cliënten hierdoor een perspectief bieden om sneller geholpen te worden door de beperkte wachttijd.

Binnen de ambulante werking bieden wij een korter begeleidingstraject aan rond een concrete zorgvraag. De doelstellingen van deze begeleiding worden in samenspraak met de cliënt bepaald zodat de persoon met autisme, binnen een korte ondersteuningsperiode, terug vooruit geholpen is.

Deze werking wordt reeds een aantal jaren aangeboden en opgenomen door een 4-tal medewerkers uit het volwassenenteam.

ACTIVERINGSTRAJECTEN

Sinds 2018 engageert Tanderuis vzw zich binnen het project, activeringstrajecten. Cliënten, aangemeld bij de VDAB, die een werk- en zorgvraag hebben én finaliteit NEC (normaal economisch circuit) beogen, worden toegeleid naar een activeringstraject. Tanderuis vzw neemt, exclusief voor volwassenen met autisme, de rol van dienstverlener zorg op zich.

In 2023 ging er een nieuw decreet van start gaan voor deze projecten. Tanderuis vzw heeft zich hier opnieuw voor geëngageerd.

In 2023 werden er 21 nieuwe trajecten opgestart.

GESPREKSGROEPEN VOOR VROUWEN MET AUTISME

De laatste jaren merken we dat steeds vaker vrouwen met autisme de weg vinden naar thuisbegeleiding. In deze begeleidingen stellen we vast dat vrouwen met autisme vaak met gelijkaardige vragen en twijfels zitten. Het blijkt voor hen vaak ook niet zo simpel om met anderen in

contact te treden. Omdat we in onze begeleidingen wel fel de nood voelden aan erkenning, uitwisseling met anderen, brachten we in 2022 voor het eerst een groep vrouwen met elkaar in contact. In dit verkennende gesprek kregen we beter zicht op hun noden en vragen. Er kwamen een aantal thema's boven waarmee ze graag aan de slag wilden gaan. We plozen ook verder uit hoe ze zo'n gespreksmoment zagen, wat hun verwachtingen waren. En zo ontstond de eerste reeks gespreksmomenten met thema's die verband houden met stress, grenzen stellen, compenseren en camoufleren. Elke moment werd begeleid door twee thuisbegeleiders die een twintigtal minuten wat achtergrond en (wetenschappelijk) duiding geven bij het thema. Vervolgens werd er tijd gemaakt voor het uitwisselen van ideeën en ervaringen. We leggen de focus op dit interactiemoment waarbij ruimte is om te leren van elkaar, om te ventileren en voor het opbouwen van deugddoende contacten.

In 2023 ging een reeks gespreksmomenten door in Melle, maar we trokken ook de regionale kaart met een reeks in Sint-Niklaas, telkens met een mooie opkomst voor beide reeksen (12 respectievelijk 8 deelnemers).

Ondertussen wordt ook al een vervolgreeks aangeboden waarbij de thema's inhoudelijk nog iets meer uitgediept worden. De focus blijft gericht op het uitwisselingsmoment. We hopen op deze manier tegemoet te komen aan de noden van onze gebruikers.

TEAMWERKING

In 2023 heeft de volwassenwerking zich gefocust op ACT 'Acceptance and Commitment Therapy'. Dit is een nieuwe vorm van gedragstherapie, waarbij je leert om verschillende werkzame technieken met elkaar te combineren. Het model van ACT bestaat uit 6 aandachtspunten: Mindfulness, Acceptatie, Defusie, Zelf als context, Waarden, Toegewijde actie. Alle medewerkers uit de volwassenwerking en een aantal medewerkers uit andere werkingen zullen hierop aansluiten. De opleiding wordt verzorgd door Rianne Jansen van Elisa.

8. OVERBRUGGINGSHULP

Naast thuisbegeleiding beschikt Tanderuis vzw nog over tal van specifieke werkingsaspecten die we benoemen als **overbruggingshulp**. Deze vormen van overbruggingshulp kunnen worden aangeboden tijdens de wachttijd voor thuisbegeleiding maar ook totaal los van de thuisbegeleiding.

Cliënten die wachten op individuele thuisbegeleiding kunnen tijdens hun wachttijd genieten van een divers aanbod aan ondersteuningsvormen die opgenomen zijn in een overzichtelijk jaarprogramma. Daarnaast kunnen gezinnen die op de wachtlijst staan voor individuele thuisbegeleiding ook beroep doen op het aanbod van onze contactpersonen via adviesgesprekken en kortbegeleiding. Sinds 2019 werd ook gestart met 'Chathulp', in samenwerking met de Liga Autisme Vlaanderen, waar mensen met autisme terecht kunnen met hun zorgen en vragen.

We onderscheiden volgende vormen van overbruggingshulp:

- Contactpersoonschap
- Grootouderwerking
- Brussenwerking
- Vrijtijdswerkingen (hobbyclubwerking, TapASS, TabASSco, LoebASS, atelierwerking)
- Cursussen (Spelcontact, oudercursus kinderen, oudercursus adolescenten, ADL-cursus volwassenen)
- Kampen
- Chathulp

We bespreken al deze vormen van overbruggingshulp uitvoerig hierna.

8.1 CONTACTPERSOONSCHAP

INLEIDING

De contactpersonen zijn het eerste aanspreekpunt binnen onze werking. Zij staan de cliënt bij met raad en daad, zowel bij een eerste contact als tijdens de eventuele wachttijd. Zij verzorgen de inschrijvingsgesprekken alsook de info- en adviesgesprekken. Indien aangewezen kunnen de contactpersonen ook een kortbegeleiding voorzien. Deze cel bestaat uit vier contactpersonen, elk verbonden, sinds de regionalisering, aan een regioteam.

WERKING

De contactpersonen zijn verantwoordelijk voor de cliënten van bij de aanmelding tot bij de opstart, en dus gedurende hun gehele wachttijd. Zij verlenen advies en informatie of verwijzen door waar nodig. Sinds 2020 wordt gewerkt met een digitaal aanmeldingssysteem, regionaal en leeftijdsspecifiek. Enkel voor de vroegbegeleiding wordt nog gewerkt met een telefonische aanmelding.

De contactpersonen voorzien voor alle werkingen een inschrijvingsgesprek. Wanneer uit dit inschrijvingsgesprek zou blijken dat de cliënt (van de kinder- of adolescentenwerking) een duidelijk afgelijnde en beperkte zorgvraag heeft, kan de contactpersoon een kortbegeleiding aanbieden. Deze module kortbegeleiding is beperkt tot de frequentie van maximum 18 begeleidingen in een duur van 6 maand en gaat door op de dienst. De contactpersonen organiseren zelf deze kortbegeleiding. Een tiental gezinnen hebben in 2023 beroep kunnen doen op deze kortbegeleiding.

CONTACTPERSOONSCHAP CIJFERMATIG

In 2023 werden in totaal 298 personeelspunten verricht in kader van contactpersoonschap.

Er werden door de contactpersonen 162 personeelspunten gepresteerd in het kader van inschrijvingsgesprekken. Daarnaast werden 102 personeelspunten gepresteerd in het kader van info- en adviesgesprekken. Binnen de kortbegeleiding werden 34 personeelspunten gepresteerd.

TOEKOMST

In 2024 blijven de contactpersonen inzetten op de regionale verankering, door onder andere Tanderuis Nabij verder uit te bouwen en een regionale doorverwijsdag te organiseren.

8.2 GROOTOUDERWERKING

INLEIDING

Tuisbegeleiding is meer dan enkel de persoon met autisme begeleiden, meer dan de relatie bekijken tussen ouder en kind, broers en zussen. We bekijken de persoon met autisme in zijn ruime context, waarin ook de grootouders vaak een belangrijke rol spelen. We willen de communicatie tussen grootouders en ouders (nog meer) op gang brengen of optimaliseren. Dit is dan ook het voornaamste doel van deze werking. Door grootouders te ondersteunen, te laten zijn wie ze zijn, te laten voelen wat hun bijdrage kan zijn voor hun kind en kleinkind, maak je hen sterker in hun “grootouder-zijn”.

Daaraan gekoppeld ook de ouders, die zich hierdoor sterk erkend kunnen voelen in hun “ouder-zijn”. Grootouders willen hun kind bijstaan, maar weten niet altijd op welke manier ze dit best doen. Waar en met wie kunnen zij praten over al deze vreugdes en zorgen zonder iemand te veel te belasten? Op welke manier kunnen grootouders inzichten opdoen zodat ze hun kinderen kunnen ondersteunen in hun bijzondere opvoedingstaak? Het is goed dat ze herkenning vinden bij anderen maar ook erkenning voor wat ze doen. Wanneer grootouders beter geïnformeerd zijn omtrent de specifieke problematiek van hun kleinkind met autisme of hoe ze met hun kleinkind specifiek kunnen omgaan, slagen ze er wellicht ook in om de ouders beter te begrijpen en te ondersteunen. We vinden het belangrijk om ook gehoor te geven aan de vragen en zorgen van grootouders en hen dit met elkaar te laten delen. We hopen dat we een aanzet kunnen bieden, zodat gezinnen hierover verder in dialoog kunnen gaan.

WERKING

We komen met de grootouders, al dan niet samen met ouders, samen om stil te staan bij een bepaald thema. Hierbij willen we hen de mogelijkheid geven om elkaar te ontmoeten, hun verhaal te vertellen en ervaringen en gevoelens te delen. Ook de ervaringen van de ouders kunnen aan bod komen: hoe beleven zij hun eigen ouders als grootouder van hun kind met autisme en welke invloed heeft dit op hun ‘dochter/zoon-zijn’?

In 2023 boden we drie activiteiten en een cursus aan. De cursus werd gespreid over vier voormiddagen. De cursus werd door de deelnemers en begeleiders positief geëvalueerd en de grootouders willen elkaar blijven ontmoeten. In 2023 planden we dat de grootouders die deelnamen aan de cursus een tweetal keer konden samen komen om dieper in te gaan op probleemgedrag, en samen te analyseren en te zoeken naar eventuele oplossingen. Dit werd opgenomen door de begeleiders van de cursus. De grootouders vonden het leerrijk om samen op zoek te gaan naar wat te moeilijk of te onduidelijk was voor hun kleinkind in bepaalde situaties. Zo leerden ze de theorie omzetten in de praktijk.

In het najaar van 2023 werd de cursus aangepast. Hoe omgaan met de diagnose en rouwverwerking werd geschrapt en vervangen door het analyseren van het moeilijk gedrag aan de hand van het ijsbergmodel en SGG-schema. Deze aanpassing wordt doorgetrokken naar 2024.

Doordat de cursus regio Gent in het najaar van 2023 heel snel volzet was en we meerdere vragen kregen van grootouders, organiseren we in 2024 in Gent een extra cursus voor grootouders in het voorjaar.

Grootouders worden van activiteiten op de hoogte gebracht via de ouders, via de nieuwsbrief van Tanderuis vzw (waarop ook zij kunnen intekenen), via het jaarprogramma op de website, of via onze facebookpagina. Grootouders die graag nog bijkomende informatie willen kunnen de coördinator via mail of telefonisch bereiken, deze gegevens staan in het jaarprogramma. Mensen maken ook gebruik hiervan, dit willen we dus graag behouden.

Daarnaast is het goed, wanneer het gezin thuisbegeleiding geniet, dat ook de betrokken thuisbegeleider op de hoogte is van de aanwezigheid van de grootouders en/of ouders op de activiteit of cursus. De thuisbegeleider wordt door de coördinator op de hoogte gesteld over de deelnemers en geeft een kort (mondeling) verslagje aan de thuisbegeleider. Zo kan dit verder opgevolgd worden via de individuele gesprekken binnen thuisbegeleiding en kan de thuisbegeleider, indien nodig, ook een gesprek met de grootouders plannen ter opvolging of ter verduidelijking.

Voor gezinnen die niet in begeleiding zijn via Tanderuis vzw kan, indien nodig, een gesprek achteraf gepland worden door de coördinator grootouderwerking. Hierover wordt feedback gegeven op de werkvergadering.

Tijdens de activiteiten willen we rond een thema autismespecifieke informatie verstrekken, daarnaast is ook het delen met elkaar in kleine of grotere groep een belangrijk en onmisbaar onderdeel.

Elke activiteit wordt geëvalueerd op de werkvergadering, zowel vanuit het perspectief van de gebruiker, als vanuit het perspectief van de begeleider.

DE ACTIVITEITEN

De activiteiten zijn bedoeld voor grootouders en ouders van een kind met autisme. Op elke activiteit voor grootouders werden de ouders mee uitgenodigd om samen dieper in te gaan op een bepaald onderwerp. De cursus was enkel voor grootouders. In 2023 werden drie informatie- en uitwisselingsmomenten en een cursus voor grootouders gepland.

3 februari 2023: Terugkomdag na de cursus:

Grootouders gaven tijdens de cursus aan dat ze veel te maken hadden met moeilijk gedrag van hun kleinkind en dit ook lastig vinden. We beslisten om met deze mensen een terugkomdag te hebben om dieper in te gaan op het ijsbergmodel en moeilijke situaties te analyseren. Aan de hand van het SGG model analyseerden we deze situaties en keken wat te moeilijk of te onduidelijk was voor het kind. Zo werd de geleerde theorie toegepast in de praktijk. We zochten samen tips naar aanpak rond verduidelijking, prikkelreductie, communicatie, verwachtingen, enz. De grootouders evalueerden dit extra moment als heel positief en bruikbaar.

7 februari 2023: Beleef autisme:

Via korte opdrachten brengt dit circuit je in de gevoelswereld van een persoon met autisme. Op deze manier stonden we stil bij de ervaringen van iemand met autisme in het dagelijkse leven. Ouders en grootouders vonden het een verrijkende ervaring. Er was een heel grote opkomst.

9 juni 2023: Rouw, maar ook hoop na de diagnose autisme:

Geconfronteerd worden met autisme of de diagnose autisme te horen krijgen is voor de meeste mensen niet makkelijk. Als ouder en grootouder rouw je niet omdat je een zoon/dochter met autisme hebt: natuurlijk aanvaard je je kind en zie je hem/haar graag zoals hij/zij is! Maar het aanvaarden van het autisme en de daaraan verbonden consequenties is iets anders. Veel ouders en grootouders hebben het moeilijk met het verlies van verwachtingen, dromen, toekomstbeeld, identiteit, verschillen in beleving tussen de partners, ... Dit niet alleen na de diagnose, maar ook tijdens de verdere levensloop. Deze blijvende gevoelens van verlies, verdriet en rouw wordt 'levend verlies' genoemd. Maar er is meer dan alleen verlies, en ook daar willen we oog voor hebben!

Spreekster van deze avond was Judith van der Spank. Judith combineert hierbij haar kennis en ervaring als 'ervaringsdeskundige' samen met de insteek van rouw & verliesconsulent. Ze is al 25 jaar fiere mama van een zoon met autisme en heeft de afgelopen ruim 20 jaar zowel binnen als buiten de bezoekouderwerking al heel veel andere ouders mogen leren kennen en verhalen gehoord.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

In 2024 plannen we twee activiteiten in regio Gent. De basiscursus autisme wordt in het voor- en najaar aangeboden in regio Gent. In het najaar wordt er ook een basiscursus gegeven in regio Meetjesland en regio Zuid-Oost-Vlaanderen.

De cursus blijft georganiseerd over vier voormiddagen, zodat er voldoende tijd voorzien kan worden voor uitwisseling. We blijven er bewust voor kiezen om ouders niet te laten deelnemen aan de cursus omwille van groepsdynamiek. Ouders die bijkomende informatie willen omtrent autisme bieden we de kans tot een andere vorm van overbruggingshulp. We stimuleren tijdens de cursus wel de grootouders om wat gezien en besproken werd met ouders te delen en te bespreken. Hiertoe geven we de hand-outs alsook de links naar nuttige filmpjes mee.

Wij willen blijven bewaken dat er een mooi evenwicht is tussen informatie verstrekken aan ouders/grootouders op onze grootouderactiviteiten en het onderling kunnen delen van ervaringen, gevoelens, zorgen, gedachten, enz...

Onze focus blijft liggen op de praktische toepasbaarheid van de informatie die we delen.

We merken bij grootouders een grote tevredenheid over de mogelijkheid om info te krijgen, maar vooral om deze te delen met lotgenoten. Tanderuis vzw wil een platform zijn om ook grootouders de kans te bieden om ervaringen, bezorgdheden en verhalen te delen. Met onze grootouderwerking pogen we tevens een bijdrage te leveren tot het bevorderen van de communicatie tussen de grootouders en ouders van een kind met autisme en het informeren van grootouders.

Ook in het komende jaar stellen we de activiteiten en cursus vanuit de grootouderwerking open voor gezinnen die niet (meer) in begeleiding zijn. We hopen op deze manier meer gezinnen te bereiken en hen zoveel mogelijk ondersteuning te bieden.

In 2024 hebben we ook aandacht om de grootouderwerking meer regionaal aan te bieden.

8.3 BRUSSENWERKING

INLEIDING

In onze brussenwerking willen we ruimte creëren waar broers en zussen (brussen) van kinderen/jongeren met autisme elkaar op een speelse wijze kunnen ontmoeten. Autism treft het hele gezin. Door eventuele moeilijkheden die ouders thuis ondervinden, gaat er veel aandacht naar de persoon met autisme. Ook van buitenaf is er vaak begeleiding voor het kind met autisme. Daarom wil Tanderuis vzw ook een thuis kunnen bieden voor broers en zussen zodat zij hun gevoelens en beleving tot hun broer of zus met autisme kunnen verwoorden. Contact met lotgenoten is hierbij erg belangrijk.

Broers en zussen worden (in)direct geconfronteerd met de extra noden die een kind met autisme nodig heeft. De relatie, met je broer of zus, is een relatie waar je niet zelf voor kiest. Deze relatie krijgt bovendien een heel bijzondere betekenis als je broer of zus autisme heeft. Enerzijds kennen brussen een aantal beladen emoties en problemen die andere broers en zussen niet, of althans in mindere mate, ervaren. Anderzijds ervaren ze een aantal mooie, leuke en waardevolle gevoelens ten opzichte van hun broer of zus die door de aanwezigheid van het autisme veel 'dieper' en 'bewuster' worden beleefd. Meestal groeien brussen uit tot zeer loyale, zelfstandige en zorgzame volwassenen.

Binnen de brussenwerking willen wij de spotlights op de brussen zelf richten. Wij geloven dat exclusieve aandacht en begeleiding van brussen een positief effect heeft op het welzijn van de brussen zelf, alsook de onderlinge relatie binnen het gezin versterken.

In 2023 gingen alle activiteiten terug fysiek door. De komende jaren willen we verder de klemtoon leggen op inhoudelijk thema's binnen de brussenwerking en het verfijnen van de brussenactiviteiten.

BRUSSENACTIVITEITEN

Onze brussenactiviteiten hebben als doel om broers en zussen op een speelse manier in contact te brengen. Via deze spelnamiddagen proberen we de brussen een ontspannende activiteit aan te bieden waar ze zichzelf kunnen zijn, zonder dat ze rekening hoeven te houden met hun broer/zus met autisme. De nadruk ligt op PLEZIER MAKEN!

Daarnaast hebben de brussenactiviteiten als doel 'een bijzondere broer /zus hebben' op een speelse manier bespreekbaar te maken. Bij elke reeks van brussenactiviteiten staan we tijdens 1 activiteit kort inhoudelijk stil bij hoe het is om een broer of zus te hebben die anders is. Het autisme wordt niet specifiek besproken tenzij de kinderen hier zelf onderling over praten.

KLEUTERACTIVITEIT 'Op avontuur met Odette'

Op 8 november 2023 ging de kleuteractiviteit 'Op avontuur met Odette' door. Er waren 7 enthousiaste brussen die deelgenomen hebben.

Gezinsnamiddag

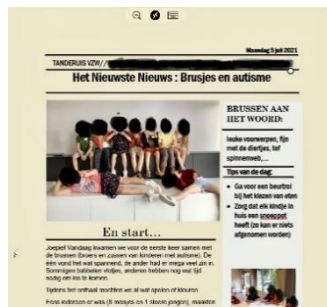
Op 24 juni 2023 ging onze laatste gezinsnamiddag door onder leiding van de brussenwerkgroep en heel wat thuisbegeleiders en vrijwilligers. 28 gezinnen kwamen in Puyenbroeck samen voor een

gezellige picknick en verbindende volksspelen. In 2024 zal de gezinsnamiddag regionaal aangeboden worden.

CURSUSSEN

Afgelopen jaar is zowel de brussencursus -9 jaar en brussencursus -12 jaar kunnen doorgaan. Het doel van onze cursussen is enerzijds om de brussen meer kennis mee te geven over het autisme van hun broer of zus. Anderzijds hechten we veel belang aan ervaringen uitwisselen over zichzelf en hoe zij zich voelen binnen het gezin. Zij krijgen de mogelijkheid om hun ervaringen te delen en leren op een andere manier omgaan met hun broer of zus, rekening houdend met hun autisme.

Brussencursus -9 jaar

In de brussencursus -9 wordt het autisme uitgelegd aan brussen uit het 1^e t.e.m. 3^e leerjaar. Er wordt zoveel mogelijk visueel en concreet uitgelegd hoe het anders werken van de hersenen in elkaar zit (bv. een zintuigentotem, treinsporen voor de volle hoofdenmethodiek, ...). Dit alles om het anders zijn en het autisme in kaart te brengen. Het thema van de cursus zijn dieren. De brussen stellen zowel zichzelf als hun broer of zus voor aan de hand van een dier.

Op het einde maken de brussen een krantje als neerslag van de besproken thema's en tips die aan bod kwamen. Iedere brus kreeg een exemplaar mee naar huis.

De brussencursus -9 jaar ging door van 3 t.e.m. 7 juli 2023. Er namen 11 brussen deel aan deze cursus.

Brussencursus -12 jaar (brussen van 9 – 12 jaar)

In deze cursus gaan we voornamelijk op een speelse manier te werk met de kinderen van het 4^e tot en met het 6de leerjaar. De volgende thema's komen aan bod:

- Iedereen is anders.
- De werking van de hersenen en hoe is dit dan bij personen met autisme.
- Moeilijkheden op sociaal- communicatief vlak.
- Soepel zijn in denken en doen.
- Talenten van personen met autisme.
- Gevoelens als broer of zus.
- Positie in het gezin.
- Strategieën in de omgang met broer/zus.

Voor aanvang van de cursus vindt een intakegesprek plaats bij de brus thuis.

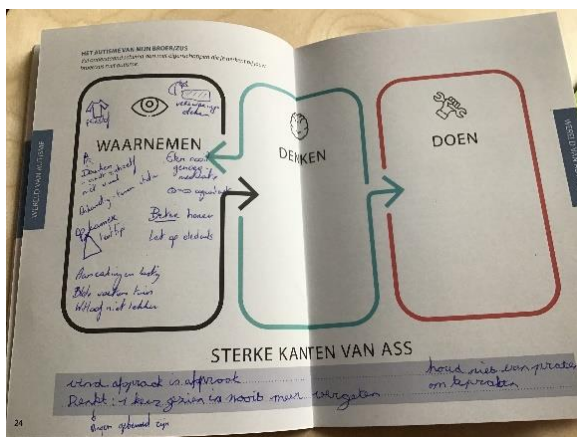
Aan de hand van speelse opdrachten, sociale experimenten en (inleef)oefeningen dompelen we hen onder in de wereld van autisme. Af en toe krijgen de brussen een opdracht mee naar huis waar we bij de volgende bijeenkomst op verder bouwen. Vervolgens laten we hen een autisme-huisje knutselen

waarin ze kenmerken van autisme kunnen plakken die passen bij hun broer of zus. In de cursus gaan we eveneens naar een manège. Gedurende deze sessie staan we stil bij het uiten van emoties van dieren/mensen. Hiervoor werken we samen met ervaren Hippo therapeuten. Dit jaar gingen we de laatste keer op bezoek bij de paarden. Uit de evaluaties bleek het geen meerwaarde te zijn voor de jongeren. Tijdens de voorlaatste bijeenkomst wordt er een kleine receptie aangeboden voor de ouders waar de brussen hun huisje kunnen voorstellen en kunnen vertellen wat zij geleerd hebben tijdens de brussencursus.

De brussencursus -12 werd telkens georganiseerd op woensdagnamiddag. De cursus startte op 25 januari en liep tot 10 mei 2023. De bijeenkomsten gingen door op 25/01, 08/02, 01/03, 15/03 en 29/03. Op 10/05 organiseerden we een terugkoment.

In totaal namen 12 brussen deel aan de brussencursus -12 jaar.

SAMENWERKING BRUSSEN LIGA AUTISME VLAANDEREN: Brusvalies

Sinds 2021 is het brusvalies traject gelanceerd op onze dienst. Deze vernieuwende methodiek kwam tot stand na de uitwisseling tussen de coördinatoren brussenwerking vanuit de verschillende thuisbegeleidingsdiensten autisme in Vlaanderen en de LIGA autisme Vlaanderen.

Het is een individueel ondersteuningsaanbod voor brussen in een gezin. We bieden de brusvalies aan wanneer er een hulpvraag is bij de gezinnen in begeleiding. Daarnaast bieden we het traject aan voor kortbegeleiding aan gezinnen die op de wachtlijst staan en met een dringende hulpvraag zitten. Zowel een contactpersoon als een thuisbegeleider kan een traject begeleiden.

In de brusvalies worden verschillende thema's van het brus-zijn individueel en op een speelse manier bespreekbaar gemaakt. Het is een kant-en-klare koffer voor brussen van 6 tot 15 jaar. In 2023 begeleidden we 15 trajecten in totaal. We noteren een stijging van 66,5% in vergelijking met 2022.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN 2024 – 2025

Volgende actiepunten nemen wij mee binnen onze werkgroep in 2024 en 2025.

- We blijven de brussenwerking in de kijker zetten op verschillende manieren. Via de website, sociale media, thuisbegeleidingen, organisaties, ...
- Finaliseren van het materiaalbeheer van de brussenwerking in samenwerking met ASstheek.
- In het kader van een goede beeldvorming zal een nieuw registratiesysteem opgemaakt worden om brusvaliestrajecten zowel binnen de thuisbegeleiding als in kortbegeleiding te registreren.
- Het intake document voor de cursussen zal herwerkt worden.

- Er zal een evaluatiedocument opgemaakt worden voor de begeleiders van een cursus om onze cursussen te blijven evalueren en optimaliseren. Er zal rekening gehouden worden met onderhoud en een optimaal beheer van materiaal voor de cursussen.
- We gaan met de werkgroep een sjabloon opmaken om het jaarprogramma uniform en binnen eenzelfde visie vorm te geven.
- De activiteitenboxen en de brussenkast in de Asstheek krijgen een opwaardering. Het zal ook kenbaar gemaakt worden bij de thuisbegeleiders om het gebruik te stimuleren.
- We gaan onderzoeken met de werkgroep en de directie om een leidraad voor de brussenwerking of een visie op te maken.
- We bekijken, samen met LIGA autisme, om extra exemplaren van het land 'De wereld van autisme' bij te bestellen.

8.4 VRIJETIJDWERKING

INLEIDING

Waar 'vrije tijd' voor veel mensen synoniem staat voor rust of ontspanning, betekent het voor mensen met autisme vaak een 'complexe tijd' waar men geconfronteerd wordt met een aantal aspecten van het 'anders zijn'. Het invullen van de vrije tijd veronderstelt immers diverse vaardigheden die voor mensen met autisme niet makkelijk zijn, zoals bedenken hoe je deze 'lege tijd' kunt opvullen, keuzes kunnen maken, sociale contacten aangaan of bestaande contacten (vb. vanuit de school) 'doortrekken' naar vrije tijdsituaties, soepel kunnen omgaan met het wegvallen van de dagdagelijkse routine, nieuwe dingen uitproberen, ...

Naar aanleiding van de vaststelling dat het voor erg veel jongeren en volwassenen moeilijk is om hun vrije tijd zinvol in te vullen of om (blijvend) deel te nemen aan georganiseerde vrije tijdsactiviteiten, werd gestart met het organiseren van vrije tijdsactiviteiten in groep voor een aantal jongeren met autisme die in de adolescentenwerking in begeleiding waren. Wat startte als 'een experiment' groeide in enkele jaren tijd uit tot één van de vaste specifieke werkingsaspecten van Tanderuis vzw, over diverse teamwerkingen heen.

Tanderuis vzw biedt 4 deelwerkingen aan i.k.v. vrijetijdswerking: hobbyclubs, tabASSco, tapASS en loebASS. We bespreken deze deelwerkingen hieronder.

TABASSCO

Het adolescententeam van Tanderuis vzw organiseert vrijetijdsondersteuning op maat van normaalbegaafde jongeren met autisme, die in begeleiding zijn of geweest zijn, onder de noemer **"tabASSco, een jongerenwerking met pit"**.

De voornaamste doelstelling van deze vrije tijdswerking is het creëren van een aanbod van activiteiten waarbij jongeren met autisme op een directe en informele manier met elkaar in contact kunnen komen. Daarenboven zien we een belangrijke meerwaarde in het -begeleid- uitproberen van nieuwe dingen, het trainen van nieuwe vaardigheden (vb. zich verplaatsen naar de plaats van afspraak), het groepsaspect (de ervaring dat men niet de enige is met deze problematiek), het loskomen van de 'veilige thuishaven', het gevoel hebben ergens bij te horen, ...

In 2023 werden 6 tabASSco-activiteiten aangeboden. 5 hiervan gingen effectief door: we organiseerden kruisboogschieten in de krokusvakantie, gingen rolschaatsen in de paasvakantie, lieten ons onderdompelen in een workshop pyrografie op de boerderij in juni en gingen suppen op de Dender tijdens de zomervakantie. In de herfstvakantie werd er nog lasershooten georganiseerd en voor de kerstvakantie stond een workshop tie dye op de planning. Dit laatste werd geannuleerd omwille van te weinig inschrijvingen. Er namen gemiddeld 8 jongeren deel aan de activiteiten. De activiteiten werden over het algemeen positief geëvalueerd.

We experimenteerden dit jaar ook met het toelaten van externen: jongeren die nog geen thuisbegeleiding kregen, maar interesse toonden in het deelnemen aan de activiteiten. Het blijft zoeken naar een balans tussen elke gemotiveerde jongere de kans geven om deel te nemen enerzijds

en zorgen voor een (semi)vaste groep waarin voldoende kan ingezet worden op bovenstaande doelstellingen anderzijds. In 2024 gaan we hier verder mee aan de slag.

HOBBYCLUBWERKING

Met de hobbyclubs wensen we een antwoord te bieden op de vraag van heel wat jongeren om ook nog na de thuisbegeleiding deel te kunnen nemen aan onze vrije tijdswerking. Sinds de invoering van het jaarprogramma krijgen we bovendien steeds meer inschrijvingen van jongeren en jongvolwassenen die (nog) geen thuisbegeleiding kregen (binnen de adolescentenwerking).

De hobbyclubs bieden een vrij gestructureerd en voorspelbaar aanbod met een vaste locatie, vast tijdstip, vaste activiteit en vaste groepssamenstelling per reeks. Op deze manier creëren we een situatie met zo weinig mogelijk stoorzenders zodat de jongeren ontspannen kunnen genieten van hun vrije tijdsinvulling.

Jaarlijks worden er 8 hobbyclubnamiddagen georganiseerd in 2 reeksen: van januari tot en met juni (reeks 1) en van september tot en met november (reeks 2). Aan de hobbyclub koken namen in 2023 12 jongeren en jongvolwassenen deel. De hobbyclub koken was hiermee zoals steeds volzet. Bij de hobbyclub gezelschapsspelen telden we 9 deelnemers voor reeks 1 en 6 deelnemers voor reeks 2. De deelnemers waren tussen de 14 en 30 jaar.

We konden dit jaar rekenen op een team van 6 thuisbegeleiders en 5 vrijwilligers. De hobbyclub koken werd afwisselend begeleid door 2 thuisbegeleiders uit het team en 2 vrijwilligers. De hobbyclub gezelschapsspelen werd begeleid door 3 vrijwilligers.

TAPASS

Elk jaar worden er 6 vrijetijdsactiviteiten georganiseerd voor volwassenen met autisme. Dat zijn cliënten die mobiele of ambulante ondersteuning genieten maar ook ex-clieënten. We merken dat ook cliënten die nog geen ondersteuning genoten hebben of die op onze wachtlijst staan hun weg vinden naar de tapASSactiviteiten.

Er wordt steeds een kennismakingsgesprek gepland waarbij de wederzijdse verwachtingen op elkaar afgestemd worden en waar de administratieve kant (IDO groepsbegeleiding, mandaat domiciliëring, diagnose ASS...) in orde gebracht worden. De activiteiten gaan door op vrijdagavond van 18u tot 21u of op zaterdagvoormiddag van 10u tot 13u. We komen samen in Tanderuis vzw in Melle of we verzamelen aan het station Gent-St-Pieters.

Op dit moment bestaat de groep geadresseerden voor de activiteiten uit een 50^{tal} mensen. In realiteit is het zo dat er per activiteit er max 12 a 15 deelnemers zijn. Het is eerder zo dat we een vaste kern van deelnemers hebben (8 tal) en dat de anderen sporadisch deelnemen. Indien er minder dan 5 deelnemers zijn wordt de activiteit helaas geannuleerd. Elk jaar wordt bevraagd via mail of zij verder op de hoogte willen gehouden worden van de activiteiten.

De equipe medewerkers die de activiteiten ondersteunen bestaat uit 6 thuisbegeleider vanuit de volwassenenwerking. In 2023 werden volgende activiteiten georganiseerd:

- Een bezoek aan het STAM (museum) te Gent. 6 deelnemers werden ondergedompeld in de geschiedenis van Gent.
- De bootjes van Gent: met 11 deelnemers genoten we van het feeëriek Gent en sloten we af met een lekker biertje in een Gents cafeetje.

- Suppen in Lokeren: deze activiteit werd geannuleerd omdat er niet ingeschreven werd en we dus geen supps meer konden bestellen.
- Fietstocht naar Wetteren: via fietsknooppunten reden we met z'n tien naar Wetteren waar we genoten van een drankje in een pop-up cafeetje.
- Wandeling: deze activiteit werd geannuleerd wegens ziekte van de begeleiding.
- Pre-kerstetentje: we sloten het jaar naar gewoonte af met ons pre-kerstetentje: 13 deelnemers genoten van een heerlijke gourmetschotel. Die avond werden er heel wat grappen verteld!

LOEBASS

Tanderuis vzw en Hachiko vzw slaan al 5 jaar belangeloos de poten in elkaar. We delen hierbij onze kennis rond autisme en (assistentie)honden.

Wij gingen een bijzondere samenwerking aan waarbij de (assistentie)hond in opleiding wordt ingezet bij de begeleiding van personen met autisme.

Dit doen we op 2 manieren:

- Individueel: Binnen de thuisbegeleiding nemen we de (assistentie)hond mee op huisbezoek om gericht te werken rond vooraf gedefinieerde doelstellingen.
- In groep: Voor een kleine groep volwassenen met autisme organiseren we reeksen laagdrempelige wandelingen onder de roepnaam loebASS.

Doelstellingen, waarop we inzetten, zijn:

- Sociale -, communicatieve - en emotionele vaardigheden.
- Empathisch vermogen en verruimen van het wereldbeeld.
- Lichaams- en sensorisch bewustzijn.
- Soepel leren omgaan in denken en doen.
- Zelfzorg.
- Vitaliteit.

De hond fungeert als steun en spiegel voor het gedrag van de persoon met autisme.

REALISATIES

In 2023 gingen er voor jongeren regionaal 3 wandelreeksen door tijdens de schoolvakanties.

- Tijdens de krokusvakantie, regio Vlaamse Ardennen namen 6 jongeren deel.
- Tijdens de zomervakantie in juli, regio Waasland namen 3 jongeren deel.
- Tijdens de zomervakantie in augustus, regio Gent namen 5 jongeren deel.

Deze wandelreeksen beslaan telkens 3 namiddagen en werden volledig begeleid vanuit Tanderuis vzw. Elke reeks kon rekenen op extra support van een vrijwilliger. Per regio was er een vast vertrekpunt.

Ook voor volwassenen werden 2 wandelreeksen georganiseerd regio Gent/Melle

- Een voorjaarsreeks met 8 deelnemers in samenwerking met Hachiko. Tijdens deze reeks was er ook een rondleiding op het terrein van Hachiko.
- Een najaarsreeks met 8 deelnemers begeleid vanuit Tanderuis vzw.

Ook in deze reeksen zorgde een vrijwilliger voor extra support.

Onze samenwerking met **Hachiko** werd verdergezet. In 2023 blikten we terug op **5 jaar samenwerking** en werd er een dubbel interview afgenomen wat verspreid werd via de communicatiekanalen van beide organisaties.

Er waren verschillende overlegmomenten met Hachiko omtrent het project autismehond, gezien de vele vragen die komen vanuit gezinnen in begeleiding en de aanvragen die Hachiko krijgt. In het voorjaar ging de **try out PAWS cursus** voor thuisbegeleiders van Tanderuis vzw, vzw Victor en Het Raster door. Dit met een dubbel doel, enerzijds meer thuisbegeleiders vanuit Tanderuis vzw informeren omtrent de mogelijkheden en beperkingen en hiermee de kennis meer verspreiden over de dienst, zodat er goed geïnformeerd kan doorverwezen worden naar de PAWS cursus van Hachiko. Anderzijds was dit ook een toetsingsmoment voor Hachiko waarin kon bijgestuurd worden i.f.v. de cursus voor ouders van een persoon met autisme die in het najaar 2023 van start is gegaan. Vanuit Tanderuis vzw promoten we ook deze Paws cursus op onze communicatiekanalen.

Verder woonden we vanuit Tanderuis vzw ook de selectiegesprekken voor een autismehond bij. Tijdens deze gesprekken voor kandidaat gezinnen die zich aangemeld hebben voor een autismehond bij Hachiko kijken we vanuit onze autisme expertise mee wat de meerwaarde of valkuilen kunnen zijn bij het inzetten van een autismehond voor hun kind.

De werkgroep mocht nieuwe leden verwelkomen. Deelnemers aan de werkgroep: Karen U (directiemedewerker), Wendy (coördinatie), Karen DR, An-Katrien (AT) en Brigitta.

Daarnaast blijven we onze **samenwerking met Hachiko** verder zetten. Enerzijds binnen de LoebASSwandelingen, anderzijds via het mee bekendmaken van hun PAWS cursus aanbod en het delen van onze autisme expertise bij selecties van kandidaatgezinnen voor een autismehond.

In 2023 willen we als werkgroep ook verder blijven inzetten op het **verspreiden van de LoebASS kennis** binnen Tanderuis vzw en eventueel collega thuisbegeleidingsdiensten voor personen met autisme.

8.5 ATELIERWERKING

Op het domein van Tanderuis vzw werd een loods omgebouwd tot 'het Atelier': een multifunctionele ruimte. Een ruimte die tal van mogelijkheden biedt voor onze dienst: zoals bijeenkomsten van de brussenwerking, receptie in het kader van de Wereld Autisme Dag, infomomenten, activiteiten van de hobbyclub, ...

In 'het Atelier' organiseren wij ook ateliers voor kinderen, jongeren en volwassenen met autisme en/of hun gezin uit de provincie Oost-Vlaanderen. Deze ateliers bieden een leerrijke en zinvolle dagbesteding aan. We weten immers dat heel wat mensen met autisme de nood ervaren naar een zinvolle dagbesteding. Zij zitten vaak doelloos thuis, wat de nodige problemen voor de ouders/omgeving met zich meebrengt. Dankzij onze ateliers willen we hen uit hun isolement halen en een leerrijke maar ook ontspannende activiteit aanbieden in een veilige groep.

Atelier percussie

Het atelier percussie ging telkens door op een maandagavond (**van 19u tot 20u30**) en was bedoeld voor **personen met autisme vanaf 14 jaar**. Er werden **5 momenten** voorzien in januari en februari. De workshop ging wekelijks door. Er waren 6 deelnemers.

Wegens het enthousiasme van de deelnemers werd er een tweede workshop gelanceerd in juni 2023. Hier schreven 5 mensen op in.

We leerden op een leuke manier ritmische instrumenten kennen zoals de trom, de djembé, de cahon, de bongo's, het klokkenspel, de boomwhackers en vele kleinere percussie-instrumenten. We ontdekten waar de klanken zitten van elk instrument en leerden het bespelen.

Het aanbod was sterk gevarieerd, niet alleen qua instrumenten, maar ook qua werkwijze. Zo speelden we mee met bestaande muziek, dubden we een tekenfilm met onze instrumenten, creëerden we een samenspel en deden we ook aan lichaamspercussie.

Ook hadden we oog voor ieders veiligheid binnen de groep en stimuleerden we de deelnemers tot interactie in de groep.

De deelnemers evalueerden de workshop als positief.

Roy, onze lesgever pikte goed in op de verschillende noden en verschillende kennis van de deelnemers. Veerle Van Driessche begeleidde mee deze workshop en zorgde voor een autismevriendelijke omgeving en aanpak.

In 2024 organiseren we terug deze workshop met dezelfde lesgever en begeleiding. De leeftijd houden we iets jonger, mensen kunnen inschrijven vanaf 12 jaar. De workshop zal tweewekelijks georganiseerd worden in januari en februari 2024.

Atelier knutselen

Het atelier knutselen ging telkens door op een **woensdagnamiddag (van 14u tot 16u30)** en was bedoeld voor **kinderen met autisme van het eerste tot zesde leerjaar**. Er werden **3 momenten** voorzien in het voorjaar van 2023 (waarop 10 kinderen inschreven) en 3 in het najaar (waar ook 10 kinderen inschreven).

In het voorjaar namen er 10 kinderen deel.

In het najaar zijn er 2 kinderen afgehaakt: 1 omdat het niet meer paste in de planning en 1 omdat het knutselen in de groep toch te moeilijk was en de aanwezigheid van een ouder noodzakelijk bleek. We hebben toen een kindje vanop de reservelijst gecontacteerd en zij nam de volgende 2 sessies deel aan de knutselnamiddagen. Gemiddeld waren er een 7 tal kinderen aanwezig.

Ilse Van den Eede (van Wö) genoot een opleiding autisme en begeleidde dit atelier met de nodige creativiteit. Thuisbegeleidster Gerlinda Van Campenhout gaf ondersteuning vanuit Tanderuis vzw in het voorjaar en Veerle Van Driessche in het najaar.

Het waren telkens middagen boordevol **zintuigelijke belevingen**: ruiken, voelen, proeven en kijken. Het komt allemaal aan bod tijdens deze creatieve middagen.

De thema's van het voorjaar 2023 waren:

15 februari 2023:

We maakten een werk met een uitbundige sfeer van carnaval: verf, kleuren, maskers, stof, stempels, parels,.... Lekker gek doen op een creatieve manier en smullen van zelfgemaakte cake pops.

22 maart 2023

Pasen!

We maakten samen leuke paashaasjes en vulden eitjes met pluimpjes, plantjes en bloempjes. Ook maakten we mooie versieringen voor de paasboom.

21 juni 2023

De kinderen namen een aanloop naar de zomervakantie... en maakten een mini-aquarium en leuke zeemeerminnen.

De thema's van het najaar 2023 waren:

27 September 2023: de kinderen maakten een schilderij met verf, papier en andere materialen. Ook maakten ze zelf een belleblaas.

25 oktober 2023:

Tijdens dit herfstatelier kwamen we volledig in de sfeer. We maakten zelf een herfstboom, en leuke slakjes en spinnetjes, vertrekkend vanuit kastanjes.

13 december 2023

Wegens ziekte meldde Ilse de laatste activiteit af. Om de kinderen toch een knutselnamiddag aan te bieden bereidden we zelf een activiteit voor. We knutselden met zoutdeeg en maakten leuke kerstkaarten.

Tijdens deze atelierwerking **pasten we uiteraard de aanpak aan per kind:** sommige kinderen met veel creativiteit konden zelf kiezen hoe ze iets uitwerkten, anderen volgden het voorbeeld en/of een stappenplan. **Het doel van deze creatieve namiddagen is om samen een fijne namiddag te beleven.** Het gaat erom om plezier te krijgen in het maken van de knutselwerkjes, uitgedaagd te worden om iets nieuws te proberen, de vrije tijd zinvol te leren invullen, andere kinderen met autisme te ontmoeten en eventueel aansluiting te vinden. Als het wordt gesmaakt, zou het fijn zijn als kinderen er thuis ook mee aan de slag gaan.

Zo krijgen ze alvast **inspiratie om de vrije tijd in de vakantie al een beetje op te vullen.**

Aangezien de namiddagen over het algemeen als zeer positief ervaren en geëvalueerd werden door de kinderen veranderen we naar 2024 niks aan het concept of de doelstellingen van dit atelier.

Atelier poëzie

Wij werden gecontacteerd door vzw Warm Water met het boeiende idee om een atelier rond poëzie te organiseren. We planden een reeks voor volwassenen alsook een reeks voor kinderen. De reeks voor volwassenen vond plaats in het najaar van 2023. De reeks voor de kinderen komt er nog aan in het voorjaar van 2024.

We kwamen drie maal samen om te werken rond poëzie en sloten af met een toonmoment tijdens een vierde bijeenkomst. Elke sessie werd door een andere dichter/voordrager begeleid en kreeg dus telkens een andere toets.

Sessie 1 (onder begeleiding van Emilia Motoasca)

Emilia had een aantal fragmenten meegebracht uit boeken van Albert Camus in verschillende talen. We werden uitgenodigd om een tekst te kiezen en er een stiftgedicht van te maken. Door woorden doorheen de tekst aan te stippen kwamen we elk tot een mooi en inspirerend gedicht. De woorden die geen deel uitmaken van het gedicht worden opgenomen in een tekening of doorstreept in mooie kleuren. De deelnemers gaven aan dat het heel rustgevend was om samen in stilte te werken en voelden zich geïnspireerd om hier ook thuis mee aan de slag te gaan.

Sessie 2 (onder begeleiding van Marleen Auman)

Voor de tweede sessie werden we gevraagd om iets mee te brengen (een item, een foto, ...) waaraan we bepaalde herinneringen koppelden. Nadat we ons verhaal aan mekaar hadden verteld kregen we een reeks tekeningen te zien en werden we gevraagd om er een tekening uit te kiezen die verband hield met het verhaal dat we zonet hadden gedeeld. Vanuit ons verhaal en de daaraan gekoppelde tekening gingen we een gedicht schrijven. We kregen enkele voorbeelden zoals "six-word-stories", een "elfje", ... Het delen en beluisteren van verhalen werd als heel verbindend ervaren.

Sessie 3 (onder begeleiding van Trui Vandewalle)

Trui las een verhaal voor over een jonge schrijver die zich afvraagt hoe hij "de poëzie kan ontmoeten". Om de poëzie te ontmoeten trekt hij het bos in. Trui had graag gehad dat wij, net als het hoofdpersonage, de natuur in zouden trekken om ons te laten inspireren tot een gedicht over het ontmoeten van poëzie. Omdat we helaas onvoldoende tijd hadden om naar buiten te trekken bracht Trui zelf een stukje bos mee: gedroogde bladeren, dennenappels, viooltjes ... Daartussen lagen ook

een paar papieren vogels en mandala's in pasteltinten, passende gedichten waaronder ook enkele haiku's. Dit was er allemaal om in de sfeer van het verhaal te komen. 'Poëzie en schoonheid' waren immers twee belangrijke handvatten van waaruit onze eigen creatie kon ontstaan. We brachten onze tekeningen en gedichten samen in een mooie collage.

Sessie 4

In een laatste bijeenkomst kwamen we terug op hoe het voor de deelnemers geweest was om de verschillende sessies bij te wonen en werden de werkjes nog eens aan mekaar voorgesteld. Er werden ook extra gedichten voorgedragen die we doorheen de reeks thuis dienden te schrijven. Het was erg fijn om samen te kunnen terugblikken op een reeks warme, verbindende voormiddagen.

Atelier wobbeltunen

Met onze jonge gebruikers gingen we de actieve toer op en organiseerden we voor de eerste keer onder leiding van Celine Brodelet een atelier Wobbeltunen.

Wobbeltunen is een combinatie van speelse bewegingsoefeningen, evenwichtsoefeningen, samenwerkingsspelletjes,... Een les Wobbeltunen bestaat uit een afwisseling tussen eerder actieve fases en passieve fases, waarin ontspanning, evenwicht en relaxatie centraal staan. Bij de actieve fases wordt er gewiebel, gewobbeld, gewaggeld, gekropen, gesprongen en nog veel meer. Het atelier duurde 45 min en elk kind kreeg tijdens de les zijn eigen Wobbelboard en matje ter beschikking om heerlijk mee te wobbelen en te turnen.

Heel mooi is dat ouder en kind zich samen inschreven zodat de kinderen kunnen begeleid worden door hun eigen ouder. Dit zorgde voor een leuk ouder-kind momentje. En de oefeningen kunnen nadien ook getransfereerd worden naar de thuissituatie.

We ontvingen 2 groepen van telkens 6 kinderen met hun ouder.

Door de positieve ervaringen zijn we vastberaden om in 2024 dit atelier te herhalen en zelfs uit te breiden naar een kleine reeks van 2 wobbelmomenten (krokus- en paasvakantie).

8.6 CURSUSSEN

INLEIDING

De cursussen startten aanvankelijk als antwoord op de lange wachtlijst voor individuele thuisbegeleiding. Deze overbruggingshulp groeide echter uit tot een zelfstandige ambulante ondersteuningsvorm. De bijeenkomsten bevatten een informatief luik maar ook een uitwisselingsluik tussen ouders onderling. Tanderuis vzw biedt verschillende cursussen aan. Er bestaat een programma voor ouders binnen de kinderwerking en één voor ouders van de adolescentenwerking. Daarnaast is er een cursus voor volwassen personen met autisme als voorbereiding op zelfstandig wonen.

OUDERCURSUS VOOR GEZINNEN MET KINDEREN JONGER DAN 12 JAAR

In het voorjaar van 2023 werd een oudercursus gegeven vanuit de kinderwerking: *'cursus voor kinderen met een normale begaafdheid van 6 tot en met 12 jaar'*.

In de oudercursus krijgen de ouders informatie en advies aangereikt met betrekking tot de opvoeding van hun kind met autisme. Hierbij wordt veel belang gehecht aan inleefoefeningen- en ervaringen. De ouders leren anders te kijken naar hun kind met autisme aan de hand van huiswerkopdrachten, gaande van observatie van het gedrag van hun kind tot het zoeken naar een andere, meer werkbare aanpak voor hun kind met autisme. Tijdens de cursus wordt veel aandacht besteed aan het bespreken van deze huiswerkopdrachten in groep. Zo kunnen ouders en begeleiders informatie, ervaringen, tips en advies uitwisselen met elkaar.

Volgende doelstellingen staan centraal bij de oudercursus van de kinderwerking:

- inzicht verwerven in de denkstrategieën van kinderen met autisme en deze vertalen naar de dagdagelijkse opvoedingspraktijk.
- inzicht verwerven in de wijze waarop opvoedingsmoeilijkheden ontstaan en in stand gehouden worden bij kinderen met autisme.
- het leren toepassen van anti-stappenplannen bij het aanleren van gewenst gedrag en het afleren van ongewenst gedrag.
- inzicht verwerven in opvoedingsprincipes zoals straffen en belonen en de vertaling ervan naar de opvoeding van kinderen met autisme.
- uitwisselen van ervaringen met betrekking tot opvoedingsondersteuning met andere ouders.
- delen van verdriet, onmacht, schuldgevoelens met andere ouders.

De aanpassingen die doorgevoerd werden bij het geven van een digitale oudercursus blijven behouden, zoals:

- inleefoefeningen werden anders aangepakt zodat ze digitaal konden gebeuren.
- vragen van de ouders werden gesteld via de chatfunctie of via mail.
- via 'breakout rooms' konden ouders informatie uitwisselen met elkaar, in discussie gaan.

De cursus werd door de begeleiders gegeven vanuit de lokalen van Tanderuis vzw, die uitgerust zijn met digitale accommodatie om online cursussen, vormingen enz. te geven.

In 2023 namen 15 ouders deel van 13 cliënten. Er kunnen maximum 18 ouders deelnemen in totaal.

Omwille van de wachtlijstproblematiek, kunnen enkel ouders die niet in begeleiding zijn, deelnemen aan de cursus. We streven er immers naar zoveel mogelijk ouders te ondersteunen met hun vragen door middel van ons aanbod. Ouders die reeds begeleiding hebben, kunnen terecht bij hun begeleider voor de uitleg over autisme en andere gedragsaanpak van hun kind. Voor uitwisseling met andere ouders kunnen ze een beroep doen op de bezoekerouderwerking.

De cursus omvat 7 bijeenkomsten met volgende thema's:

- Kennismaking en basisuitleg autisme.
- Wat is autisme? Andere manier van denken, andere prikkelverwerking.
- Een andere denkstijl, ander gedrag: wat is te moeilijk of te onduidelijk?
- Kijken naar het gedrag van je kind : gedragsobservatie.
- Waarom en hoe kijken naar het gedrag van mijn kind? Van SGG naar het anti-stappenplan.
- De invloed van autisme op de opvoeding: naar een andere aanpak.
- Belonen, omgaan met ongewenst gedrag, sterke kanten.

De ouders krijgen voor elke bijeenkomst de powerpoint doorgestuurd. Na de bijeenkomst krijgen ze de neerslag van het cursusmateriaal. Tijdens de cursus wordt gerefereerd naar andere activiteiten/infoavonden via het jaarprogramma. Op het einde van de cursus krijgen de ouders een bundeling mee van bijkomende informatie: tips van zowel begeleiders als ouders over websites, visualisaties, boeken, materiaal, apps... (die tijdens de cursus aan bod kwamen, aangevuld met andere nuttige informatie).

De prioriteit voor 2024 is om te trachten een hogere respons te krijgen van de ingevulde tevredenheidsvragenlijsten. Daarom zullen we tijd maken in de laatste sessie om deze in te laten vullen door de ouders op het moment zelf.

We willen ook een regionaal aanbod bieden waarbij de cursus terug fysiek zal plaatsvinden. Dit omdat ouders feedback gaven een voorkeur te hebben om fysiek samen te komen. Indien er onvoldoende deelnemers zijn, kan digitaal geschakeld worden.

Dit regionaal aanbod is gepland in het voorjaar van 2024 in Melle (regio Gent) als in Sint-Niklaas (regio Waas & Dender).

SPELCONTACT

De kinderwerking organiseert tweejaarlijks een cursus 'spelcontact'. Via SPEL brengen we een groepje van maximum 9 kinderen met ASS (uit het 4de, 5de of 6de leerjaar) in CONTACT met elkaar. Ze komen 7 woensdagnamiddagen samen om rond volgende thema's te werken: leren kiezen van een spel, leren afspreken wie het spel begint, spelregels leren naleven, leren omgaan met winnen en verliezen en leren wachten/beurt nemen.

De begeleiders hebben veel aandacht voor het creëren van een veilige omgeving. Er wordt getracht de verschillende namiddagen zoveel mogelijk dezelfde structuur te geven. De deelnemers krijgen elke

namiddag een boekje met het verloop van de dag en er is veel visualisatie en herhaling. Via thermometers wordt er gedurende de namiddag getoetst hoe de kinderen de verschillende momenten ervaren. Er gaat speciale aandacht naar communicatie met de ouder. Na elke namiddag krijgen de ouders een gepersonaliseerd verslag van de namiddag.

In 2023 is er geen cursus spelcontact doorgegaan.

OUDERCURSUS VOOR GEZINNEN MET JONGEREN (12 TOT 18 JAAR)

In 2023 werden net zoals in de afgelopen jaren twee cursussen over autisme en puberteit georganiseerd. We proberen sinds de regionalisering ook de oudercursus regionaal aan te bieden. In het voorjaar werd de cursus dan ook georganiseerd te Melle en in het najaar te Eeklo. Dit telkens op onze locatie van Tanderuis Nabij.

De cursus bestaat uit 8 contactmomenten waarbij er enerzijds informatie gegeven (theoretisch kader) wordt en er anderzijds ook voldoende ruimte tot uitwisseling is. Er wordt gewerkt met huiswerkopdrachten, inleefoefeningen, ...

De 8 sessies hadden volgende thema's:

- Kennismaking + Thema "autisme en puberteit".
- De autistische denkstijl.
- Waarneming.
- Rigiditeit als topje van de ijsberg.
- Communicatiemoeilijkheden als topje van de ijsberg.
- Sociale moeilijkheden als topje van de ijsberg.
- Draagkracht door Noor Seghers.
- Inleiding nieuwe autoriteit .

Volgende doelstellingen staan centraal bij de oudercursus van de adolescentenwerking:

- Inzicht verwerven in de denkstrategieën van adolescenten met autisme en deze vertalen naar de dagdagelijkse opvoedingspraktijk.
- Inzicht verwerven in de wijze waarop opvoedingsmoeilijkheden ontstaan en in stand gehouden worden bij adolescenten met autisme.
- Overdracht en transfer installeren tussen thuismilieu en school.

- Uitwisselen van ervaringen met betrekking tot de opvoeding van een adolescent met autisme met andere ouders.
- Ouders vaardiger maken in de ondersteuning van hun kind op schools gebied met het oog op een grotere zelfstandigheid.
- Delen van verdriet, onmacht, schuldgevoelens én succeservaringen met andere ouders.

We hadden in 2023 terug een mooi aantal inschrijvingen voor deze oudercursus. De cursus werd terug positief geëvalueerd. Enkele zaken die de deelnemers bijblijven zijn de uitwisseling en (h)erkenning bij andere ouders alsook het inleefmoment.

In 2024 zal de cursus eveneens tweemaal georganiseerd worden. In het voorjaar 2024 zal deze 's avonds doorgaan te Zottegem en in het najaar gaat deze door te Melle.

8.7 KAMPEN

INLEIDING

Voor velen is vakantie het moment om reikhalzend naar uit te kijken. Van jongeren wordt al snel verwacht dat zij hun zomer doorbrengen met vrienden, naar festivals trekken, op kamp gaan en vooral af en toe niks doen. Dit veronderstelt heel wat vaardigheden die voor jongeren met een autismespectrumstoornis niet vanzelfsprekend zijn. Denk maar aan sociale contacten aangaan, initiatief nemen, activiteiten plannen en organiseren, omgaan met nieuwe en onverwachte situaties,...

Kampen vormen voor jongeren de gelegenheid bij uitstek om leuke activiteiten te ondernemen met leeftijdsgenoten. Daarnaast is het een welgekomen periode voor ouders om eventjes tijd te maken voor zichzelf en de andere gezinsleden en om hun batterijen op te laden.

Tanderuis vzw speelt als dienst graag in op de laatste tendensen binnen het zorglandschap. Maar nog liever speelt Tanderuis vzw in op de noden van de persoon met autisme zelf. Om aan deze noden te voldoen biedt Tanderuis vzw 2 verschillende zaken aan.

Eenzijds **versterken we initiatiefnemers van reguliere kampen** om hun vakantieaanbod autismevriendelijker te maken door ons aanbod van outreach (inclusief aanbod). We organiseren dan de kampen niet zelf maar coachen kampverantwoordelijken en vrijwilligers inzake aanpassingen in programma, communicatiestijl, ... om het kamp ook toegankelijker te maken voor kinderen en jongeren met autisme.

Reguliere kampen gaan echter vaak samen met grote groepen, te weinig voorspelbaarheid en te veel prikkels en voor sommige kinderen en jongeren met autisme is de drempel te hoog ondanks allerlei goed bedoelde inspanningen. Daarom biedt Tanderuis vzw ook zelf **autisme-vriendelijke kampen** aan. Wettelijk kan Tanderuis vzw dit aanbod organiseren onder de zorgfunctie RTH dagopvang en RTH verblijf. In 2018 hebben we drie deelwerkingen aangeboden onder onze kampwerking :

- SplASSch-vroegbegeleiding voor jonge kinderen
- SplASSch-kinderwerking voor lagere school kinderen
- SplASSch-adowerking voor adolescenten

We bespreken deze deelwerkingen hierna.

SPLASSCH-VROEGBEGELEIDING

Binnen splASSch VBT willen we jonge kinderen met autisme (al dan niet met mentale beperking) een ontspannende, veilige, duidelijke en comfortabele week spel en plezier aanbieden. We organiseren 4 of 5 dagen spel en ontspanning aangepast aan de noden van de deelnemers, zoveel als mogelijk met individuele begeleiding, met activiteiten op maat en minimum 2 halve daguitstappen.

In 2023 organiseerden we een splASSch kamp vroegbegeleiding in Gent in de Paasvakantie in Bubao Rozemarijn te Drogen voor jonge kinderen met autisme en een mentale beperking.

We pasten onze succesformule toe en boden 10 kinderen een fantastische week vol kook- en knutselplezier. We gingen op uitstap naar de kinderboerderij De Campagne en namen een duik in het water van Palaestra te Deinze. We herhaalden het wobbeltunen wat terug enorm in de smaak viel bij onze kinderen:

Ook in regio Zuid-Oost Vlaanderen ging een splASSch kamp door van 03/07/2023 tot en met 07/07/2023 in Maarkedal voor jonge kinderen met autisme en een normale begaafdheid.

Toekomstperspectieven

In 2023 hopen we splASSch meer regionaal te kunnen inzetten en trachten we dit vrijetijdsaanbod voor deze jonge doelgroep te vergroten en haalbaarder te maken (= dichterbij de cliënt).

SPLASSCH-KINDERWERKING

In 2023 gingen er **twee splASSch kampen** door vanuit de kinderwerking. Met de visie om **meer regionaal** te gaan werken in het achterhoofd werd gekozen voor kampen op verschillende locaties, met name **VBS Braambos te Langerbrugge (regio Meetjesland)** en **GO! De Leefschool te Oosterzele (regio Zuid-Oost-Vlaanderen)**.

De kampen gingen door van 3 tot en met 7 juli en van 10 tot en met 14 juli en bezorgden elk 10 deelnemers tussen 6 en 12 jaar een fantastische week. Het kampprogramma was voor beide kampen hetzelfde. De kampen werden elk begeleid door 2 thuisbegeleiders en 2 of 3 vrijwilligers.

Het thema dit jaar was 'Expeditie Robinson'.

Een week lang gingen we op verkenning op een onbewoond eiland aan de hand van boodschappen van Robinson die waren aangespoeld in flessen op het eiland. We trachtten te overleven op het eiland door zelf tipi's te maken en ons eigen eten te maken. De kinderen deden hun stapschoenen aan en deden een fotozoektocht in de buurt van onze kamplocatie om het eiland volledig te verkennen. We deden allerlei opdrachten om te ontdekken wie de beste Robinson was en probeerden via een ontsnappingsparcours van het eiland te geraken. De eilandbewoners deden zelfs mee aan een heuse escape game om de sleutel te vinden voor een schatkist waarin een beloning te vinden was. We deden een uitstap naar het zwembad van de Gavers in Geraardsbergen (kamp regio Zuid-Oost-Vlaanderen) en een uitstap naar het zwembad in Zelzate (kamp regio Meetjesland).

Op het einde van de week kregen de kinderen een groepsfoto mee naar huis, als herinnering aan een geslaagd zomerkamp.

*"Bedankt aan iedereen van jullie om onze kinderen een week lang boeiende activiteiten te laten beleven, voor onze kinderen te zorgen! Onze kinderen zijn Uniek, niet steeds gemakkelijk maar toch zo mooi! Het deed zo deugd om onze kinderen gelukkig (te zien) zichzelf te mogen zijn! Het doet ons als ouder deugd om onze zoon/dochter bij jullie veilig achter te laten!
100x dankjewel! Top week!"*

"Het was opnieuw een topkamp! Dank jullie wel, mijn meisjes waren al aan het uitkijken naar volgend jaar 😊."

Enkele sfeerbeelden:

SPLASSCH-ADOLESCENTENWERKING

Van jongeren wordt al snel verwacht dat zij hun zomer doorbrengen met vrienden, naar festivals trekken, op kamp gaan en vooral af en toe niks doen. Dit veronderstelt heel wat vaardigheden die voor jongeren met een autismespectrumstoornis niet vanzelfsprekend zijn. Denk maar aan sociale contacten aangaan, initiatief nemen, activiteiten plannen en organiseren, omgaan met nieuwe en onverwachte situaties,...

Kampen vormen voor jongeren de gelegenheid bij uitstek om leuke activiteiten te ondernemen met leeftijdsgenoten. Reguliere kampen gaan echter vaak samen met grote groepen, te weinig voorspelbaarheid en te veel prikkels. Daarom hecht Tanderuis vzw veel belang aan het aanbieden van kampen op maat van onze jongeren met ASS.

Ook in 2023 sloegen Tanderuis vzw en MFC Sint-Gregorius dan ook de handen in elkaar om een kamp aan te bieden waar jongeren met autisme een fijne tijd konden beleven! De diensten streefden er samen naar een kampwerking aan te bieden met volgende doelstellingen:

- Jongeren met ASS op een informele manier sociale contacten laten aangaan.
- Begeleid uitproberen van nieuwe activiteiten.
- Het trainen van nieuwe vaardigheden doorheen de kampweek.
- Jongeren met een gelijkaardige problematiek ervaringen laten uitwisselen.
- Loskomen van de veilige thuishaven.
- Stimuleren van de zelfstandigheid.
- Jongeren het gevoel geven ergens bij te horen.
- Jongeren succeservaringen bezorgen.

Er werd één kampweek georganiseerd zonder overnachting. Het kamp ging door van 10 tot 14 juli en had als thema “de natuurelementen”. 13 jongeren van Tanderuis vzw (RTH) namen deel. Op de laatste kampdag werd er door alle deelnemers een tevredenheidsformulier ingevuld. Het kamp werd positief geëvalueerd. Ook de begeleiders evalueerden de activiteiten, de kampsfeer en de uitstappen positief. De vrijwilligerskookploeg was opnieuw een grote meerwaarde!

8.8 CHATHULP

Chat als blended hulp

Sinds de coronacrisis is online hulpverlening niet meer weg te denken uit onze maatschappij. We werden er maandenlang toe verplicht, wat jammer genoeg ook wat voor een negatieve bijklank zorgde. Hoewel we ooit startten met online hulpverlening vanuit duidelijke noden bij de cliënt, voelt het voor sommige hulpverleners intussen een verplicht nummertje. Nu er geen restricties meer zijn op onze contacten wordt vaak weer gekozen voor de face to face gesprekken.

Toch kiezen we er voor dezelfde inhoudelijke redenen voor om dit niet helemaal los te laten. Meer zelfs, thema's als klimaatopwarming, de hogere energiekosten dwingen ons er meer dan ooit toe om minstens voor een deel in te zetten op digitaal begeleiden. In 2023 nemen we ons dan ook voor om minstens 10% van onze begeleidingen digitaal te doen, minstens 10% ambulante en minstens 10% met de fiets.

Op liganiveau wordt daarnaast nagedacht over een nieuwe online tool voor cliënten. De werkgroep gaat verder aan de slag met dit thema in 2024.

Chat als overbruggingshulp

Autisme Chat

Met de Autisme Chat realiseren we Vlaanderenbreed een **gespecialiseerd chathulpaanbod** voor personen met (een vermoeden van) autisme en hun directe netwerk (vb. ouders, brussen, partners). De Autisme Chat is gratis, anoniem en wordt bemand door een team van 50 professionele begeleiders vanuit Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Wegwijs en vzw Victor.

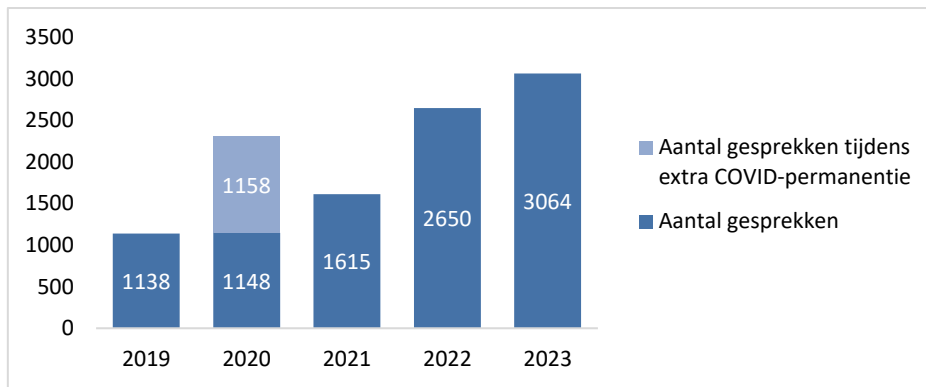

**CHAT MET ONS!
WIJ LUISTEREN NAAR JE
EN DENKEN MET JE MEE.**

Enkele algemene cijfers

Over het volledige kalenderjaar 2023 werd de website van de Autisme Chat in totaal 64.396 keer aangeklikt. Dit gebeurde door 20.543 unieke bezoekers. Uiteindelijk resulteerde dit in **3064 chatgesprekken**, met **2037 unieke oproepers**.

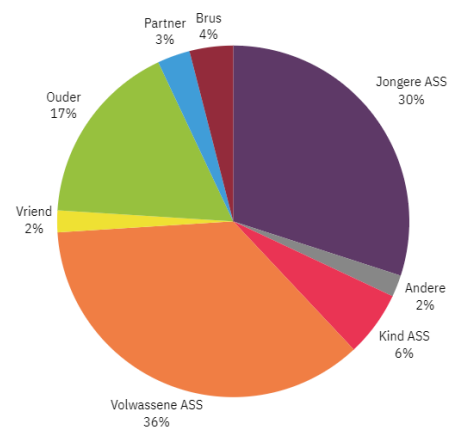
Over de jaren heen zien we een duidelijke stijging in het aantal chatgesprekken op de Autisme Chat. In 2023 was er een stijging van 16% in het aantal chatgesprekken en een stijging van 24% in het aantal unieke oproepers, in vergelijking met 2022.

Doelgroep

De meeste oproepers van de Autisme Chat zijn **personen met autisme zelf (72%)**. Meer specifiek gaat het om 6% kinderen jonger dan 12 jaar, 30% jongeren tussen 12 en 18 jaar en 36% volwassenen.

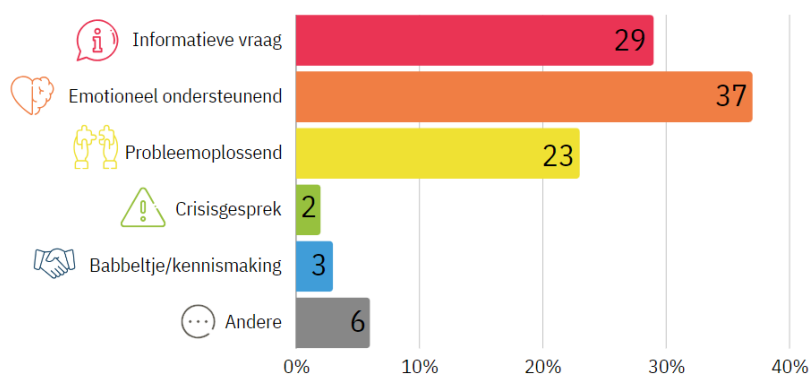
De overige zijn gesprekken met het **netwerk van de persoon met autisme (28%)**. Dit gaat om 17% ouders, 4% brussen, 3% partners, 2% vrienden en 2% andere personen zoals bvb. andere familieleden of professionelen. Deze laatste is een doelgroep waar de Autisme Chat zich eigenlijk niet toe richt.

53% van alle oproepers zijn meisjes of vrouwen, 26% jongens of mannen, 0,5% uitte zich als X of andere en van 20% kenden we het **geslacht van de oproeper** niet. Vooral bij de doelgroepen ouders en partners zien we opvallend veel vrouwen en weinig mannen. Bij de doelgroep volwassenen met (vermoeden van) autisme daarentegen is het omgekeerd en bereiken we zelfs iets meer mannen dan vrouwen.

Inhoud van de gesprekken

Na elk chatgesprek wordt aan de chatmedewerker gevraagd om welk **type gesprek** het ging. In 37% van de gevallen betrof het een emotioneel ondersteunend gesprek (= nood aan luisterend oor). Ook informatieve vragen (29%) en probleemoplossende gesprekken (23%) komen vaak voor. Daarnaast ging het bij 3% om een gewoon babbeltje of een kennismakingsgesprek en in 2% van de gevallen om een crisisgesprek. Bij 6% is het type gesprek anders of niet bekend.

De **thema's** die aan bod komen op de Autisme Chat zijn zeer divers. De thema's 'emotioneel welbevinden' (28%), 'identiteit en (vermoeden van) autisme' (27%) en 'school, werk en dagbesteding' (20%) komen het vaakst voor.

Daarnaast zijn ook volgende thema's veel voorkomend: 'vriendschap, relaties en seksualiteit' (16%), 'gezin, opvoeding en ontwikkeling' (13%), 'wonen en samenleven' (12%) en 'praktische vragen rond doorverwijzing, materialen, premies, enz' (12%).

TOP 3 GESPREKSTHEMA'S

EMOTIONEEL WELBEVINDEN

IDENTITEIT EN AUTISME

SCHOOL, WERK, DAGBESTEDING

Evaluatie door de oproepers

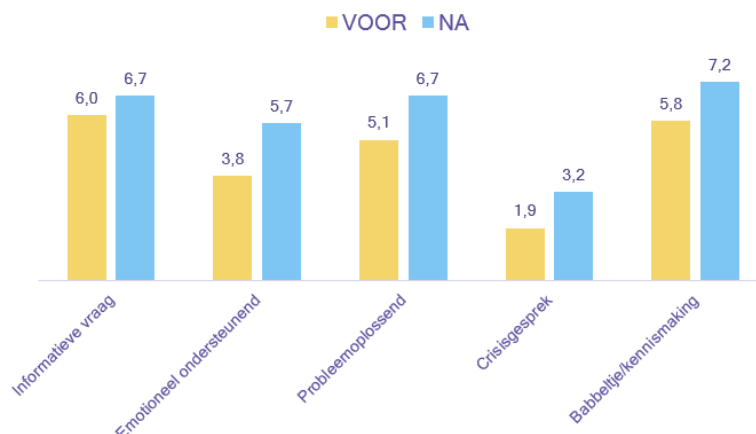
Algemeen zien we een **grote tevredenheid** bij de oproepers. 85% van de oproepers zegt tevreden tot zeer tevreden te zijn na het chatgesprek. Gemiddeld geven de oproepers de Autisme Chat een totale score van **4,34 op 5 sterretjes**.

*"Ik ben u uiterst dankbaar om even te luisteren.
Mag ik u nog een fijne avond wensen?"*

Tot slot brengen we ook de **effectiviteit** van de Autisme Chat in kaart. Zowel voor als na het chatgesprek wordt aan de oproeper gevraagd om met een score tussen 0 en 10 aan te geven hoe die zich op dat moment voelt. Over alle oproepers en alle gesprekken heen zien we een statistisch significante stijging van de **gemiddelde score vóór (4,82) en ná (6,18)** het chatgesprek.

We zien bij elk type gesprek een **stijging in de score** na het gesprek. Deze stijging is het grootst bij de emotioneel ondersteunende gesprekken (stijging van 1,9) en de probleemoplossende gesprekken (stijging van 1,6). Voor elk type gesprek, uitgezonderd voor de cisisgesprekken, is deze stijging ook statistisch significant.

TOEKOMST

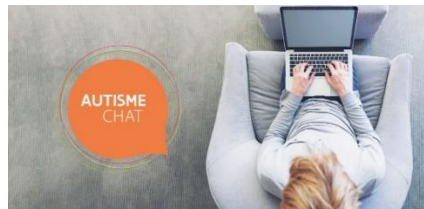
Sinds de oprichting van de Autisme Chat in januari 2019 heeft de Autisme Chat intussen al **meer dan 10.700 chatgesprekken** op de teller. De Autisme Chat is niet meer weg te denken uit het zorglandschap voor personen met autisme en hun netwerk.

Het was dan ook een mooie erkenning dat minister Hilde Crevits de Autisme Chat een **verlenging en uitbreiding van subsidie** verleende tot eind 2024. We kijken uit naar een structurele verankering vanaf 2025 binnen het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op die manier worden we in de mogelijkheid gesteld om definitief binnen een stabiel kader te werken.

Dat chathulp voor personen met autisme een meerwaarde heeft, bovenop het bestaande face-to-face-aanbod, blijkt niet alleen uit bovenstaande cijfergegevens, maar ook uit de feedback van heel wat oproepers. Om dit nog beter te kunnen aantonen, loopt een **wetenschappelijk onderzoek** naar de effectiviteit en tevredenheid van de Autisme Chat i.s.m. de Universiteit Gent en de KULeuven. Hiervoor werden data uit 2022 statistisch geanalyseerd en deze resultaten worden in 2024 ingediend voor publicatie bij een internationaal wetenschappelijk tijdschrift.

Voor een meer gedetailleerd jaarrapport over de Autisme Chat verwijzen we graag naar de website van de Liga Autisme Vlaanderen.

9. KENNISDELING

Tanderuis vzw heeft de voorbije 35 jaar heel wat autisme-specifieke expertise en deskundigheid opgebouwd in de (mobiele en ambulante) begeleiding van gezinnen met kinderen, jongeren en volwassenen met autisme.

Tanderuis vzw is bereid om deze kennis, gevoed vanuit deze jarenlang opgebouwde praktijkervaring, te delen met sectorale en intersectorale partners in de zorg maar ook met reguliere organisaties en mantelzorgers.

Op die manier probeert Tanderuis vzw een steentje bij te dragen tot een autismevriendelijker samenleving. Zo bevorderen we inclusie van personen met autisme waardoor in sommige gevallen gespecialiseerde hulpverlening overbodig wordt.

Het delen van autisme-specifieke kennis gebeurt door medewerkers van Tanderuis vzw vanuit 3 verschillende initiatieven:

- Outreach
- ASStheek
- GIO

We beschrijven hieronder de concrete werking van deze initiatieven.

9.1 OUTREACH

INLEIDING

Tanderuis vzw heeft de voorbije decennia heel wat autismespecifieke expertise en deskundigheid opgebouwd in de (mobiele en ambulante) begeleiding van gezinnen met kinderen, jongeren en volwassenen met autisme. Outreach autisme staat voor kennisdeling, verzorgd door thuisbegeleiders en gevoed vanuit deze jarenlang opgebouwde praktijkervaring. We bieden ondersteuning en advies op maat voor iedereen die deskundiger wil worden in het omgaan met personen met autisme.

Door een andere informatieverwerking reageren personen met autisme soms anders en kunnen er communicatieproblemen ontstaan. Via outreach bieden we gerichte informatie over het autistisch denken en handelen, aangepast aan de specifieke context en specifieke kenmerken van de persoon met autisme en zijn netwerk. Hiermee willen we enerzijds meer begrip creëren voor personen met autisme en anderzijds trachten we de omgeving handvaten aan te reiken om rekening te houden met de autistische denk -en communicatiestijl.

Zo dragen we bij tot een autismevriendelijkere samenleving, bevorderen we een volwaardige deelname voor personen met autisme aan alle facetten van het maatschappelijk leven (inclusie) en wordt in sommige gevallen gespecialiseerde hulpverlening overbodig (preventie).

We merken dat er in het intersectorale zorglandschap heel wat maatschappelijke instanties, diensten uit belendende sectoren en betrokkenen uit het natuurlijke netwerk (mantelzorgers) een ondersteuningsbehoefte ervaren in de omgang met personen met autisme.

We kregen in 2023 aanvragen vanuit diensten voor GGZ, onderwijsinstellingen (van kleuterleeftijd tot CVO's), ondersteuningsnetwerken, diensten voor bijzondere jeugdzorg (leefgroepen, contextbegeleiding, ...), revalidatiecentra, (psychiatrische) ziekenhuizen en huisartsen, vrijetijdsorganisaties, mantelzorgers, diensten voor gezinshulp, onthaalouders en kinderdagverblijven, crisisdiensten, pleegzorgbegeleiding, diensten voor (sociale) tewerkstelling en maatwerkbedrijven...

AANBOD

De inhoud van een outreachopdracht wordt bepaald in overleg met de aanvrager. Dit verloopt dus vraaggestuurd en er wordt gestreefd naar een aanbod op maat. De aanvrager kan een infofiche op de website terugvinden en deze ingevuld doorsturen naar de coördinator. Deze denkt dan verder mee voor een gepaste outreachformule. Zo kan het bvb zinvol zijn dat er observaties worden uitgevoerd vooraleer we overgaan tot een casusbespreking of brengen we een bezoekje aan de setting vooraleer we ons 'onderzoek' starten naar anti-vriendelijke aanpassingen.

De link met de ASStheek en haar vier deelaspecten (spelotheek, bibliotheek, mediatheek en snoezeltheek) blijft zeer belangrijk en vormt de materiële onderbouw om de outreaches te kunnen uitvoeren.

We proberen outreach steeds in te plannen binnen een redelijke termijn. Hiervoor vragen we aan de aanvragers om tijdig een aanvraag in te dienen. Er is geen wachtlijst.

Een greep uit de veelgevraagde thema's van 2023

- Casusbespreking.
- Basisuitleg autisme.
- Anti-vriendelijke aanpassingen in de structuur van de organisatie.
- Voorstelling autismespecifiek zorgaanbod.
- Training van sociaal-communicatieve vaardigheden bij jonge kinderen met autisme.
- Klasworkshops.
- Inleefworkshop autisme (IniASS).
- Autismen en communicatie: socra(u)tische gespreksstijl.
- Autismen en vrije tijd.
- Autismen en sensorische verwerking.
- Autismen en levend verlies bij ouders.
- Autismen en wonen (zie verder).

Trends

We merken dat ons outreachaanbod goed gekend is bij scholen en CLB's. Zowel uit het regulier als buitengewoon onderwijs komen er aanvragen binnen. Vaak wordt dit een traject waarbij een medewerker start met een observatie en a.d.h.v. deze input verder zowel casusgerichte als thema-overschrijdende informatie deelt. We betrekken hierbij steeds zoveel mogelijk personen, opdat de info ook gedeeld raakt over de ganse setting en de autismebril nooit veraf is.

Ook het workshopaanbod binnen het luik preventie, vroegdetectie- en interventie van psychische en ontwikkelingsproblemen bij kinderen en jongeren¹ van Radar, vindt zijn weg naar vnl. sociaal huizen en kinderdagverblijven. De workshop "Heb OOG voor autisme in CONTACT met jonge kinderen" werd ondertussen verder uitgewerkt in 2 luiken met aandacht voor zowel de ontwikkeling van het kind, anti-vriendelijke aanpassingen in de opvang, als de communicatie met ouders hierover.

Voor organisaties waar er reeds een basiskennis autisme aanwezig is, bieden we eerder inleefsessies aan en/of mogelijkheid tot ondersteuning op intervisie.

Algemeen zien we een stijgende lijn in het aantal gepresteerde outreachsessies.

REALISATIES

Gezien de stijging in aanvragen en het uitgebreidere aanbod van outreach werd in 2023 een werkgroep outreach opgericht. Uit elke regio en leeftijdswerking zijn er thuisbegeleiders vertegenwoordigd die samen met de coördinator hun schouders zetten onder het outreachaanbod.

Outreachconsult

De outreach 'consult' werd uitgebreid met meerdere medewerkers. Aangezien we hier naast het uitbreidingsbeleid grepen, konden we helaas geen meerdere openingsuren realiseren. De outreach consult blijft telefonisch bereikbaar op donderdagvoormiddag van 9u tot 12u. De mogelijkheid tot kennisdeling via de oproepen op onze consult, biedt veel meer mogelijkheden om kort op de bal en op een laagdrempelige en vraaggestuurde manier de autisme inzichten wijdverspreid te krijgen. Dit

aanbod wordt positief geëvalueerd en zal met veel enthousiasme verder aangehouden worden in 2024.

RADAR en OverKop-huizen

Naast het aanbod bij Radar vnl. gericht op het jonge kind, ontwikkelden we ook een aanbod voor o.a. medewerkers van de OverKop-huizen “Meer zicht op het onzichtbare via de iniASS: inleving in autisme”. Tijdens deze workshop staan we uitgebreid stil bij de beleving van autisme en de verschillende uitingsvormen. Hieraan koppelen we vervolgens praktische tips en adviezen die bruikbaar zijn in alledaagse ontmoetingen met personen met autisme.

Tanderwonen

Vanuit de volwassenenwerking werd een volledig outreachpakket uitgewerkt om een samenwoonproject op te starten voor en/of met volwassenen met autisme. Zowel organisaties uit verschillende sectoren als mantelzorgers kunnen bij Tanderuis vzw terecht voor heel wat informatie hieromtrent. In 2023 kwamen hiervoor heel wat aanvragen binnen en dit initiatief zetten we verder in 2024!

<https://www.tanderuis.be/actueel/detail/anders-wonen-voor-volwassenen-met-autisme>

Bijschakelen

Ten slotte startten we in het najaar, naar aanleiding van de conceptnota ‘Vroeg en Nabij’, ook met een pilootproject rond ‘bijschakelen’. We blijven hiermee verder vernieuwen en inspelen op intersectorale tendensen. Het is aan zorg- en dienstverleners om zich zo te organiseren dat de hulp die gerealiseerd wordt, maximaal kan vertrekken van de vragen van het gezin (versus vertrekt van wat elke organisatie kan aanbieden). Cruciaal in de uitbouw van een geïntegreerde aanpak is het vervangen van ‘doorverwijzen’ door ‘bijschakelen’. Er wordt samen gekeken wat er voor een gezin én voor de betrokken hulpverlener nodig is om verder te kunnen, en hoe de bijgeschakelde expertise daartoe ingezet kan worden, en wanneer de expertise ook weer kan afgeschakeld worden.

Concreet kan een begeleider van Tanderuis vzw een tijdje ‘dubbelopen’ met een andere organisatie in de begeleiding van een cliënt en zijn netwerk. We zetten mee onze schouders onder de begeleiding vanuit het idee van gedeelde verantwoordelijkheid en elkaar verrijken met specifieke knowhow. Dit kan voor een periode van 12 sessies verspreid over een periode van maximaal 6 maanden. Gezien onze expertise zullen wij samen met andere diensten de specifieke autismebril opzetten. Aangezien wij dit ook echt als kennisdeling zien, laten we dit onder outreach plaatsvinden.

Er werd reeds 1 bijschakeltraject met CKG Sloeberhof uitgevoerd en positief geëvalueerd. Met mondjesmaat worden nieuwe trajecten in andere regio’s en met andere partners opgestart.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

- Verdere uitbouw van de werkgroep outreach met o.a. thema's als verduidelijken aanbod via website en andere kanalen, taakverdeling en verantwoordelijkheden onder de werkgroepleden verdelen, outreach intern finetunen in de stroom van regionalisering....
- Evalueren en bijsturen van project rond 'bijschakelen'. De aanvraagprocedure, selectiecriteria en inhoudelijke aanpak van het bijschakelen wordt in 2024 verder gefinaliseerd.
- Aanbieden van de Escape Game "Het atelier van René", i.s.m. de Liga Autisme Vlaanderen, zowel ambulante in de verschillende regionale vestigingen als mobiel

9.2 ASSTHEEK

INLEIDING

De naam ASStheek knipoogt naar onze **doelgroep personen met een autisme-spectrumstoornis of kort ASS**, die we dag in dag uit met zorg begeleiden, elk binnen hun persoonlijk traject. De ASStheek mag u zien als een bron van autisme-specifieke informatie en materialen aangeboden door Tanderuis vzw. In eerste instantie gebruiken de thuisbegeleiders de materialen om hun mobiele begeleidingen bij personen met autisme kwaliteitsvol te ondersteunen. Daarnaast voedt de ASStheek al onze verschillende deelwerkingen, zijnde brussenwerking, vrijetijdsaanbod (Spelcontact, TabASSco, TapASS, splASSchkampen) vrijwilligerswerking (tandermaatje), bezoekerouderwerking, grootouderwerking en groepsbegeleiding.

De ASStheek is een onthaal- en informatiecentrum autisme en omvat een ruim aanbod aan documentatie om onze autisme-specifieke knowhow op een hedendaagse verantwoorde manier toegankelijk te maken. Met trotsheid mogen we mededelen dat de ASStheek reeds 9 jaar toegankelijk is voor het brede publiek. We geloven dat meer informatie zal leiden tot meer begrip van mensen met autisme. Op deze manier hopen we ons steentje bij te dragen aan de inclusie van mensen met autisme.

Onze ASStheek bestaat uit volgende deelwerkingen:

Bibliotheek

Een bibliotheek met o.a. een groot aanbod aan autisme-gerelateerde boeken, opvoedkundige -en therapeutische boeken. Deze worden in 2 leeftijdscategorieën ingedeeld. Boeken met de doelgroep volwassenen (+18) en boeken met de doelgroep kinderen (-18). Onze boeken worden ingedeeld in thema's zoals o.a. opvoeding en ouderschap, basisinfo autisme, brussen, werk, onderwijs,...

Mediatheek

Er is ook een mogelijkheid tot het uitlenen van wetenschappelijke tijdschriften, thesissen en brochures. Hiernaast beschikken we ook over een aanbod van DVD's waarin autisme steeds centraal staat. Ook via podcasts en het YouTube kanaal van de Liga autisme, willen we mensen laten kennis maken met autisme.

Speltheek

Een speltheek met een groot assortiment van psycho-educatieve spellen en materialen voor kinderen, jongeren en volwassenen met autisme. Een greep uit ons aanbod: visuele ondersteuning (vb. fotokaarten, vertelplaten), zintuiglijke/sensorische waarneming (vb. voelspelletjes, textuur-puzzels, verzwarringsdeken, wobbelen,...), materiaal omtrent ADL (vb. antislip eetmatje, aangepast bestek,...) en tijdsbesef (vb. time-timers, dagplanning,...), ééndoostaken, materiaal ter bevordering van sociaal-emotionele vaardigheden en ASS-bewustzijn.

Naast ons autisme-specifiek spelmateriaal is er ook een ruim aanbod aan reguliere spelletjes zoals smartgames, coöperatieve spellen, spellen waarbij executieve functies inge oefend kunnen worden, ...

Snoezeltheek

De snoezeltheek doet dienst als demonstratieruimte, proef- en ontdekkingsruimte, een plaats waar men tot rust kan komen. We helpen u een beeld te scheppen van hoe een snoezelruimte thuis, in een kinderdagverblijf of school kan opgebouwd worden en welke materialen hiervoor gebruikt kunnen worden. We willen personen met autisme laten proeven van verschillende zintuiglijke prikkels. De snoezeltheek kan alleen gebruikt worden op afspraak en in aanwezigheid van een thuisbegeleider of vrijwilliger tijdens de openingsuren.

JAARTHEMA's 2023

In het voorjaar van 2023 gingen de **werken van onze binnenruimte** in onze ASStheek van start. Door een mooie samenwerking met onze architect, Kristiaan en alle helpende handen van onze vrijwilligers en collega's, kreeg onze ASStheek nieuw leven ingeblazen. Hierbij werd onze binnenruimte volledig heringericht met als doel meer kastruimte creëren en de ASStheek meer prikkelarm maken zodat er een overzichtelijke, rustige ruimte ontstaat.

In 2023 werd er ook een **opendeurdag** georganiseerd op 1 april, deze stond ook in het teken van de WAD. Bezoekers kregen tijdens onze opendeurdag de mogelijkheid om een kei te versieren, wat als zeer fijn ervaren werd.

Binnen de werkgroep werd ook ijverig nagedacht over hoe we vanuit de ASStheek kunnen tegemoetkomen aan **de regionalisering** van Tanderuis vzw. Aangezien we nog volop in een overgangsfase zitten, bleek het moeilijk te zijn om hier al concrete acties voor te ondernemen. Ideeën die er reeds zijn, zullen verder uitgewerkt worden eens hier ook meer mogelijkheid toe is.

Ook blijven we met de werkgroep ASStheek kritisch nadenken bij het **investeren in nieuwe materialen** en het verdubbelen van populaire materialen, dit voor het behoud van een goede en kwaliteitsvolle werking.

Dit gebeurt vanuit een 3 tal invalshoeken:

1. Op basis van noden die zich voordoen binnen de individuele thuisbegeleidingen
2. Door het ontdekken van nieuw ontwikkelde materialen (via media, tijdschriften, vormingen, workshops,...).
3. Door onze gebruikers van de ASStheek de mogelijkheid te bieden suggesties na te laten.

Er werd ook **een samenwerking** aangegaan **met Tanderuis Nabij regio Gent**. Tijdens het inloop uur, ontvangt onze contactpersoon de bezoekers in onze ASStheek. Dit telkens op maandagnamiddag en vrijdagvoormiddag. Bezoekers kunnen vrijblijvend in onze ASStheek een kijkje nemen en zich eventueel lid maken indien zij dit wensen. Op deze momenten leek de aanwezigheid van een vrijwilliger heel zinvol, dit om onze bezoekers te ontvangen en wegwijs te helpen in onze ASStheek. We hadden hierbij dan ook het geluk dat er spontaan 3 nieuwe vrijwilligers zich aanboden om de ASStheek mee te ondersteunen. Ons vrijwilligersteam werd uitgebreid met 3 enthousiaste dames Ann, Eline en Tine.

In het najaar hebben we onze **bibliotheek** ook anders ingericht. Boeken worden niet langer meer alleen op titel gesorteerd, maar worden eerst per thema en leeftijd ingedeeld. We maken een onderscheid in boeken voor kinderen/jongeren en boeken voor volwassenen. We willen zo het spontaan zoeken naar boeken rond een bepaald thema op deze manier eenvoudiger maken.

ONZE VRIJWILLIGERS: UITBREIDING EN NOG STEEDS GOUD WAARD

Ook in 2023 konden we rekenen op onze enthousiaste vrijwilligers die het mogelijk maken om onze ASStheek draaiende te houden. Dankzij hun blijvend enthousiasme, geduld, inzet en flexibiliteit hebben we in 2023 samen veel kunnen verwezenlijken. We zijn hen hiervoor enorm dankbaar. Woorden kunnen niet genoeg vertellen over wat zij voor de ASStheek betekenen.

Maar als je je het volgende bedenkt: *“Een ASStheek zonder onze vrijwilligers?”* dan wordt het heel duidelijk dat zij onmisbaar zijn!

Een hartelijke dankjewel aan Eric, Lutgart, Ria, Robbe, Jana, Nele, Nicolle, Eline, Tine en Ann voor jullie inzet in 2023!

WERKGROEP ASSTHEEK

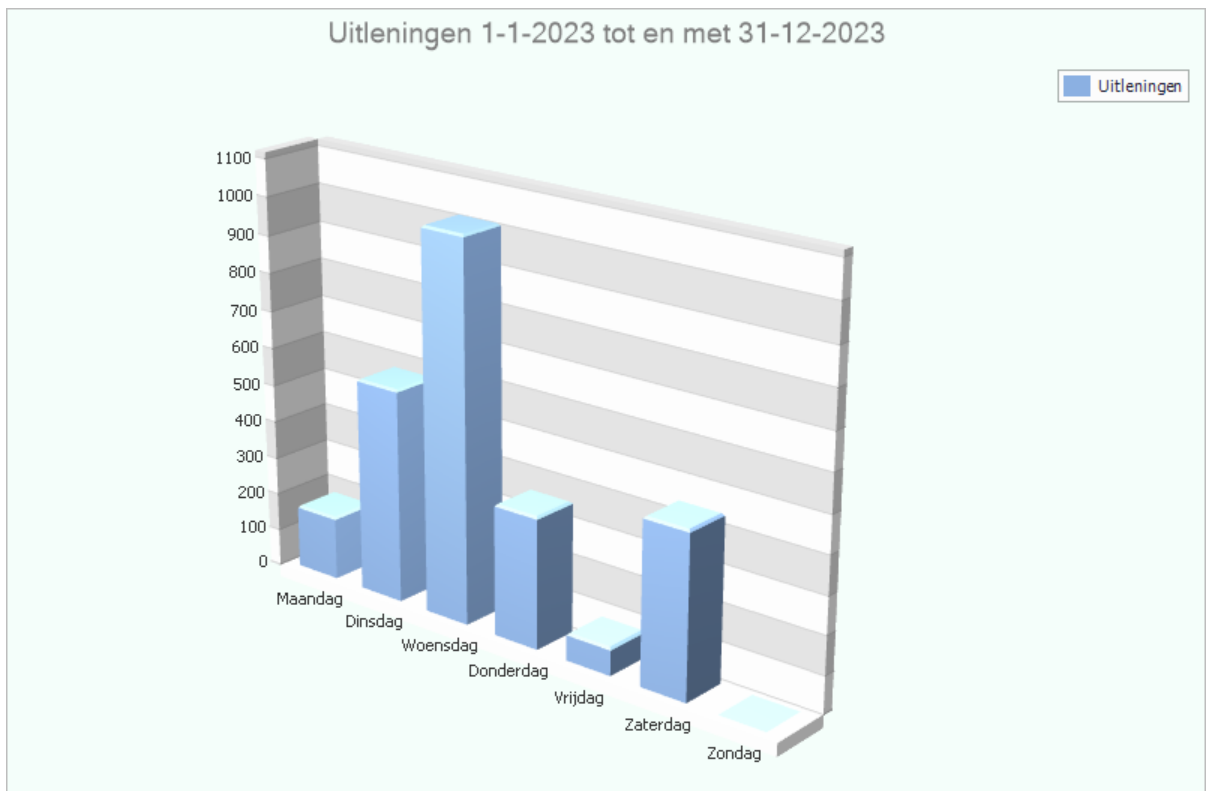
De werkgroep ASStheek in 2023 bestaat uit 7 leden, waarvan 1 coördinator Evelien. Zij wordt ondersteund door Brigitta, 4 thuisbegeleiders (Veerle L., Jolien V.A., Eveline H. en Lisa D.) en 1 contactpersoon (Lien V.) We vinden het belangrijk dat er vanuit elke regio een collega aansluit bij de werkgroep. Dit om de terugkoppeling in een regioteam te geven vanuit onze werkgroep ASStheek. Ook de 4 leeftijdscategorieën proberen we in de werkgroep aanwezig te hebben. De expertise van leeftijdsspecifieke materialen, boeken en media vinden we bij de aankoop van nieuwe materialen nl heel belangrijk. Er gaan telkens 4 vergaderingen door.

CIJFERS

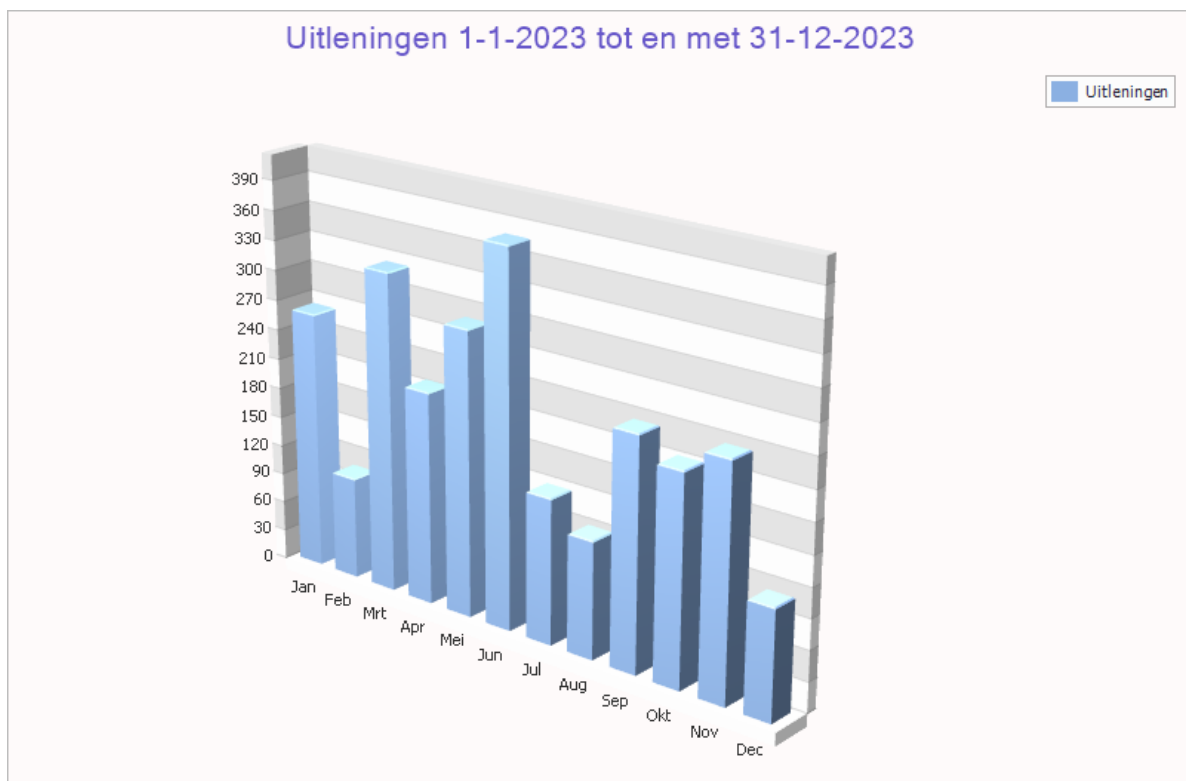
In 2023 zijn er in de ASStheek 133 nieuwe materialen aangekocht. Hiermee telt de ASStheek in totaal 2960 documenten. Van enkele documenten zijn er soms ook verschillende exemplaren aangekocht waardoor we een totaal hebben van 3262 exemplaren.

In 2024 zal een grote inventaris plaatsvinden om deze cijfers nog eens grondig te vergelijken met de werkelijkheid aangezien we in 2023 opgemerkt hebben dat er verschillende documenten in Aura staan die verloren geraakt zijn en aldus uit Aura verwijderd moeten worden.

Onderstaande grafiek toont dat op publieke openingsdagen woensdag en zaterdag de meeste mensen langskomen. Vorig jaar was dit gelijklopend. Op dinsdag zien we ook een hoog aantal uitleningen, dit door personeel, aangezien dinsdag een vergaderdag is en de ASStheek dan het meest bezocht wordt door personeel.

In de maand maart en juni zien we een hoog cijfer aan uitgeleende materialen, dit is ook te verklaren door de paas -en zomerkampen die Tanderuis vzw organiseert waarbij de thuisbegeleiders gebruik maken van materialen uit onze ASStheek.

In 2023 mochten we ook 72 nieuwe leden verwelkomen in de ASStheek. Hiermee telt de ASStheek intussen 605 leden.

SPONSORING

Voor de aankoop van materialen zijn we afhankelijk van giften. Het actief blijven op zoek gaan naar kandidaat sponsors is een noodzaak om onze kwaliteit te blijven garanderen.

PUBLIC RELATIONS

Onze folder en affiche van de ASStheek wordt nog steeds verspreid via thuisbegeleiders binnen gezinnen, op een schooloverleg, enz. Het kenbaar maken van nieuwe aanwinsten gebeurt intern door mailing. Externen krijgen deze info via een vaste rubriek binnen de nieuwsbrief 't Een en 't Ander' van Tanderuis vzw alsook via onze online catalogus. Via onze andere mediakanalen zoals Instagram of facebook willen we ook onze nieuwe aanwinsten in de kijker zetten in 2024.

TOEKOMST

In 2024 zullen we met de werkgroep de visie van onze ASStheek onder de loep nemen en een komt er een grote inventaris van alle materialen. We willen ook onze mediatheek wat meer leven inblazen door autisme gerelateerde podcasts meer in de kijker te zetten.

Er vindt ook een inspiratiebeurs plaats in het najaar van 2024, dit in samenwerking met de Liga autisme en de collega's thuisbegeleidingsdiensten van Vlaanderen. Een focusteam wordt hiervoor samengesteld om dit verder vorm te geven. Iets om naar uit te kijken alvast!

9.3 GIO

ALGEMEEN

GIO (globale individuele ondersteuning) van Tanderuis vzw is een ondersteuningspakket voor baby's, peuters en kleuters met (een vermoeden van) een autismespectrumstoornis in de inclusieve context (kinderdagverblijven, naschoolse opvang, scholen) en dit van 0-7jaar.

De ondersteuning is bedoeld voor de direct betrokkenen zoals (kleuter)onderwijzers en begeleiders in de inclusieve context. Dit aanbod is gericht op de praktijk, wat inhoudt dat de GIO-begeleider samen met de (kleuter)onderwijzer, zorgleerkracht of begeleider in de kinderopvang zoekt naar oplossingen, aangepaste communicatie en ontwikkelingskansen in dagelijks terugkerende situaties. Ieder doet dat vanuit zijn eigen deskundigheid en in nauwe samenwerking met de ouders en eventuele andere betrokken partijen zoals het CLB, inclusiecoach, het ondersteuningsnetwerk of het revalidatiecentrum.

De bedoeling van de ondersteuning is om kinderen met (vermoeden van) autismespectrumstoornis meer de kans te geven om in het reguliere traject te functioneren.

Per 1 oktober 2019 heeft Tanderuis vzw een erkenning van 85 RTH punten gekregen van het VAPH om deze RTH- functie uit te voeren.

CONCREET

De interventies van GIO kunnen acht verschillende domeinen betreffen:

1. Structureren/verhelderen van de leeromgeving

Voor veel kinderen met autisme is het nodig om het dagverloop of een opdracht extra te verduidelijken:

- wat gaat het kind doen?
- waar gaat het dit doen?
- wanneer wordt dit verwacht?
- hoe en met wie gaat dit gebeuren?

2. Communicatie

Zich uitdrukken en de communicatie van anderen goed begrijpen is voor een kind met autisme niet vanzelfsprekend. Omdat we de hele dag door met elkaar communiceren, hebben kinderen met autisme hierbij extra hulp en soms ook hulpmiddelen nodig.

3. Emotie en gedrag

Het regelen van de eigen emoties en zich gedragen zoals de omgeving het verwacht is voor een deel van de kinderen met autisme een moeilijke opgave. Ze zijn wat sneller overstuur en hebben meer hulp van volwassenen nodig om met hun gevoelens om te gaan.

4. Prikkelverwerking

Kinderen met autisme kunnen overgevoelig of juist te weinig gevoelig zijn voor prikkels. Je kan hierbij bijvoorbeeld denken aan overgevoeligheid voor geluiden, aanraking en licht. Of bijvoorbeeld aan het niet opmerken van prikkels die duiden op dorst of vermoeidheid.

5. Adaptieve vaardigheden (slapen, eten, drinken, zindelijkheid, aan/uitkleden)

Ogenschijnlijk eenvoudige activiteiten zoals hierboven opgesomd verlopen door autisme soms moeizaam. De ontwikkeling op deze gebieden kan ongewoon of vertraagd verlopen.

6. Spel, vrije tijd en taakengagement

Autisme heeft invloed op de spelontwikkeling en op de manier waarop het kind omgaat met opdrachten (begrijpen van de opdracht, aandacht en motivatie gaande houden). Het stimuleren van gevarieerd spel en hulp bij het spelend omgaan met anderen in de vrije tijd kunnen in GIO aan bod komen.

7. Overgangsmomenten

De afwisseling van activiteiten in de loop van de dag vraagt van kinderen met autisme een hele inspanning. Denk hierbij aan de overgang van vrij spel naar een kringmoment, van een knutselopdracht naar het middagmaal en zo verder. We zoeken naar mogelijkheden om deze overgangen indien nodig te verduidelijken of anderszins te ondersteunen.

8. Psycho-educatie voor de betrokkenen

We verstaan hieronder het doorleefd begrijpen van het autisme bij dit unieke kind. Deze psycho-educatie zal doorheen het GIO-traject vooral vorm krijgen aan de hand van de bespreking van concrete voorvallen. Daarnaast is het mogelijk dat er een informatiemoment voor alle betrokkenen doorgaat.

PRAKTISCH

GIO omvat 30 uur die door medewerkers in blokken van 3 uur worden aangeboden. Binnen deze blokken gebeurt ook verslaggeving en de uitwerking van bijvoorbeeld ondersteunende communicatie, zoals een dagschema.

Binnen deze 30 uur is er ook een startoverleg, eventueel een tussentijdse en een eindevaluatie waarbij de leerkracht/begeleider, andere betrokkenen van de school of de kinderopvang en de ouders aanwezig zijn.

De overeenkomst voor GIO wordt na akkoord van de school of kinderopvang door de ouders ondertekend. De zorgpunten voor GIO staan immers op naam van hun kind.

Na een observatie in klas of groep en een gesprek met de leerkracht/begeleider stelt de GIO-begeleider een handelingsplan op. Dit dient als leidraad voor de inhoud van de begeleiding.

Naargelang de noden, zoals omschreven in het handelingsplan vindt GIO wekelijks of tweewekelijks plaats. Na het bereiken van de doelstellingen en ten laatste na een half jaar wordt de GIO afgesloten.

De begeleiding vindt plaats in de inclusieve context (kinderdagverblijf, school of buitenschoolse opvang)

Aan GIO zijn geen kosten verbonden.

Registratie: De gebruiker krijgt voor GIO 4 extra RTH-punten per kalenderjaar. Deze punten komen bovenop de 8 punten RTH. Per uur worden 0.13 personeelspunten geregistreerd.

Werkgroep GIO

De werkgroep GIO wordt gestuurd door GIO coördinator Jolien Vanpachtenbeke. De werkgroep is samengesteld met thuisbegeleiders vanuit de verschillende teams. In 2023 waren er 16 begeleiders actief.

GIO 2023 in cijfers

In 2023 zijn er totaal 27 trajecten opgestart. 5 trajecten staan op heden nog steeds op onze wachtlijst.

Van deze 27 trajecten, hebben we 8 tevredenheidsonderzoeken mogen ontvangen. Binnen deze trajecten werd GIO als heel positief ervaren. Echter betreuren we de lage hoeveelheid teruggestuurde tevredenheidsonderzoeken. Uit overleg blijkt dat meerdere begeleiders vergeten om de tevredenheidsonderzoeken door te sturen. In 2024 willen we hier attent voor zijn en gaan we ervoor zorgen dat bij aanmelding al de gegevens van de leerkracht/ verzorger / coördinator op Tanderapp staan, zodat men onmiddellijk na afsluit het tevredenheidsonderzoek kan doorsturen. Op deze manier hopen we dat het vlotter gaat en dat het minder uit het oog zal worden verloren.

REALISATIES

Zoals eerder aangegeven kunnen we met trots meedelen dat er in 2023, 27 GIO trajecten zijn opgestart en dat we daarmee ook de norm hebben bereikt.

De aanmeldingen van GIO gingen dit jaar elke keer vlot digitaal door via de website. Echter blijven we opmerken dat vraag en aanbod niet in balans is. We hopen dan ook op een uitbreiding van de middelen voor 2024.

In 2023 hebben we gewerkt met het systeem dat enkel nog de inclusieve context kan aanmelden en niet meer de ouders zelf. Dit zorgde voor een grotere motivatie en hulpvraag bij de inclusieve context zelf. Daarnaast hebben we ook strengere aanmeldingscriteria gebruikt. We hebben namelijk intern beslist dat GIO niet meer mogelijk is in combinatie met ondersteuning vanuit type 9. Op deze manier hopen we net de kinderen te bereiken waarbij er nog geen expertise vanuit ASS aanwezig is.

We blijven werken met twee aanmeldingsmomenten, verspreid over het schooljaar. We geven op deze manier kans aan meer verschillende kinderdagverblijven en scholen om een aanmelding te doen. We houden hierbij ook rekening met de constante nieuwe instroom van nieuwe kinderen in een kinderdagverblijf.

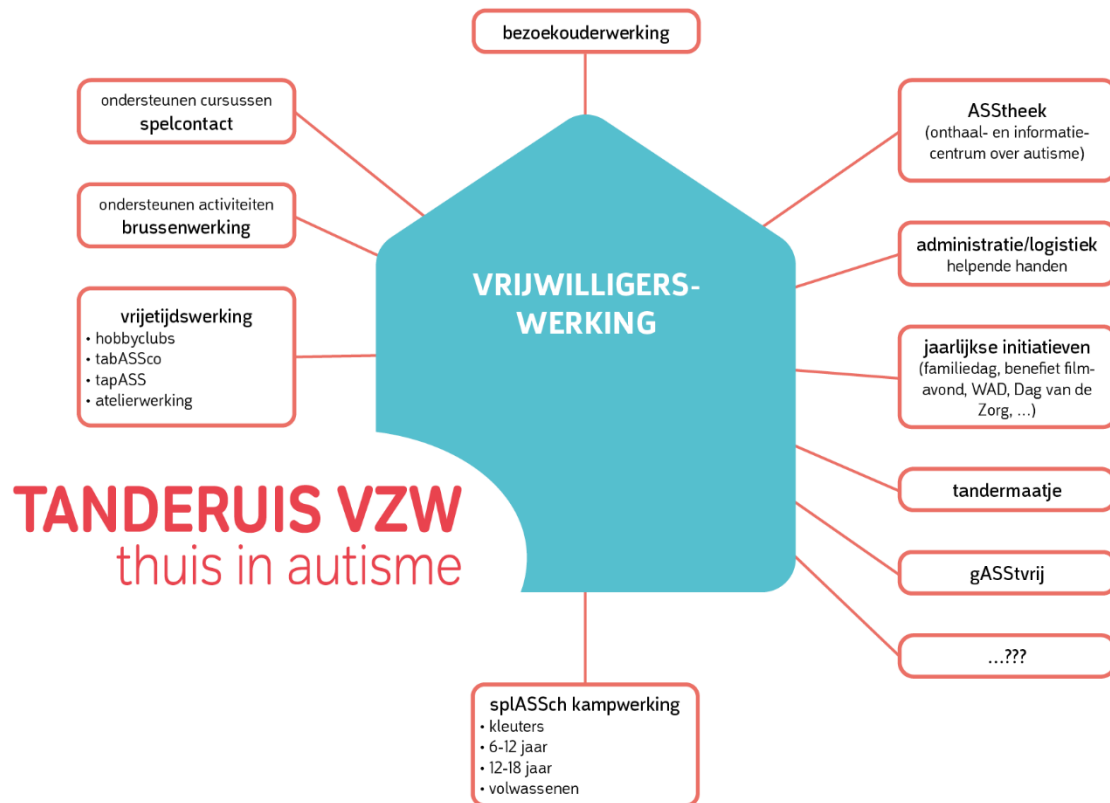
We blijven ook in 2024 streven naar een verantwoorde regionale spreiding van ons GIO aanbod in de diverse zorgregio's van Oost-Vlaanderen.

Prioriteitenplan (Doelstellingen voor 2024)

- GIO zal verder worden aangeboden als pakket.
In 2023 zijn we gestart met een proefproject, waarbij we GIO als pakket hebben aangeboden. Dit hield in dat er bij de start van GIO al onmiddellijk 7 blokken werden ingepland alsook ondertekend. De overige 2 blokken konden indien er vraag naar was, achteraf nog worden ingepland. Het werken met een pakket zorgde voor regelmaat en continuïteit in de ondersteuning. Dit werd dan ook positief geëvalueerd en definitief geïntegreerd in onze werking.
- In 2022-2023 viel het op dat er slechts maar enkele begeleiders de tevredenheidsonderzoeken lieten opsturen. Daar we niet systematisch over het mailadres van de verzorger/leerkracht beschikken op Tanderapp, werd dit vaak uit het oog verloren.
Er werd dan ook beslist om in 2024 op de aanmeldingsformulieren expliciet te vragen naar het mailadres van de leerkracht/zorgcoördinator/verzorger, zodat deze gegevens onmiddellijk op Tanderapp kunnen worden toegevoegd. Op deze manier hopen we dat het versturen van tevredenheidsonderzoeken vlotter zal verlopen.
- In 2024 zal GIO niet meer mogelijk zijn in combinatie met het leersteuncentra. Op deze manier hopen we dat vraag en aanbod wat meer in balans zal zijn. (dit is een proefproject en zal eind 2024 worden geëvalueerd).

10. VRIJWILLIGERSWERKING

Binnen verschillende werkingsaspecten worden vrijwilligers ingeschakeld:

120 vrijwilligers zetten zich in voor Tanderuis vzw. De meeste zijn actief als Tandermaatje.

Tijdens het kennismakingsgesprek ontvangen de vrijwilligers de brochure 'De wereld in mijn hoofd'. Dit zien we als eerste basisvorming en na het doornemen van deze brochure kunnen de vrijwilligers aan de slag. De vrijwilligers worden verwacht tijdens 3 vormen:

- ASS en vrije tijd
- Executieve functies
- De wereld in mijn hoofd

Hieronder beschrijven we de werkingsaspecten die quasi volledig door vrijwilligers worden gedragen:

- Bezoekouderwerking
- Tandermaatje
- gASStvrij

10.1 BEZOEKOUDERWERKING

Onze vrijwilligers zijn een extra hart en handen in de gezinnen die bij ons in begeleiding zijn. De BEZOEKOUDERWERKING is één van de luiken waarbij er met vrijwilligers wordt gewerkt.

WAT/DOOR WIE/VOOR WIE?

De bezoekouderwerking is een vorm van zelfhulp waarbij ouders, die vroeger reeds begeleiding hebben gekregen van Tanderuis vzw, andere ouders vrijwillig bijstaan in de beleving van hun zoon/dochter met autisme. Dit doen deze 'bezoekouders' vanuit een betrokkenheid en met hun eigen ervaringsdeskundigheid. Bezoekouders kunnen zich gemakkelijk in andermans verhaal inleven, omdat veel gelijklopend en herkenbaar is. Ze zijn er om te luisteren, en dat doen ze zonder te oordelen of veroordelen. Zo vormt de bezoekouderwerking een **emotionele aanvulling op de professionele (thuis)begeleiding**.

Het aanbod van de bezoekouderwerking bestaat uit drie luiken:

Individuele bezoekouderwerking

Hierbij heeft een bezoekouder of de coördinator een individueel gesprek met (een) aanvragende ouder(s).

- Aanvragende ouder(s) kunnen de coördinator van de bezoekouderwerking telefoneren of mailen. Zij probeert vervolgens ofwel een 'geschikte bezoekouder' te vinden ofwel wordt de aanvraag door haarzelf ingevuld.
- Dit gesprek gaat gewoonlijk door aan huis van het aanvragend gezin.

Collectieve bezoekouderwerking

Hieronder vallen:

A) Gespreksavonden van de bezoekouderwerking

Met de gespreksavonden van de bezoekouderwerking worden ouders van een zoon/dochter met autisme rond een vooraf bepaald thema met elkaar in contact gebracht.

Meestal wordt voor de pauze een uitleg gegeven voor de gehele groep van aanwezige ouders. Na de pauze wordt de groep onderverdeeld in kleinere groepjes, waarbij er zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de leeftijd van zoon/dochter. In dit kleinere groepje kunnen ouders dan verder hun ervaringen, gedachten en problemen uitwisselen/delen. Ieder groepje staat onder begeleiding van een bezoekouder.

- Data en onderwerpen van de gespreksavonden staan in het jaarprogramma wat terug te vinden is op de website van Tanderuis vzw.
- Inschrijven voor één of meerdere van deze avonden kan via de link op onze website.
- De avonden gaan door op onze dienst in Melle.

B) Oudergroepjes

Soms wordt door ouders die een oudercursus gevolgd hebben de vraag gesteld om nadien nog met deze groep samen te kunnen komen. Ook zijn er oudergroepjes ontstaan op gespreksavonden. Deze oudergroepjes worden begeleid door de coördinator, eventueel bijgestaan door een bezoekouder.

Ondersteuning Bij Rouw En Verlies

LEVEND VERLIES BIJ OUDERS

Veel ouders van een zoon/dochter met autisme hebben het moeilijk met het verlies van verwachtingen, dromen, toekomstbeeld, identiteit, verschillen in beleving tussen partners, ... Niet alleen na de diagnose, maar ook tijdens de verdere levensloop kunnen ouders terugkerende gevoelens van verlies, verdriet en rouw ervaren. Dit wordt 'levend verlies' genoemd.

ROUW EN VERLIES BIJ AUTISME

De manier waarop personen met autisme omgaan met verlies en rouw vertoont gelijkenissen, maar vooral ook een aantal duidelijke verschillen met personen zonder autisme. Er zijn aandachtspunten waar ouders en de omgeving rekening mee kunnen houden, er worden handvaten en tips aangereikt.

WAT IS DE BEZOEKOUDEWERKING NIET?

- Een vrijwilliger, en dus ook een bezoeker, is geen professioneel!
- De bezoekerwerking is geen antwoord op specifieke hulpvragen. Die behoren immers tot het domein van professionelen, zoals een thuisbegeleider. Dit met uitzondering van vragen rond 'levend verlies bij ouders' of 'rouw bij personen met autisme'. In dit geval wordt de aanvraag opgenomen door de coördinator. Zij heeft een postgraduaatsopleiding tot rouw- en verliesconsulent gevolgd.

CIJFERS

Werkgroep

De werkgroep heeft in 2023 3 keer vergaderd, op 6/02, 8/05 en 9/10. De werkgroep bestaat uit bezoekers en thuisbegeleiders en wordt geleid door de coördinator bezoekerwerking.

Bezoekers

Op 31/12/2023 zijn er 14 bezoekers actief bij Tanderuis vzw. We hebben in 2023 één nieuwe bezoeker mogen verwelkomen, 2 bezoekers zijn gestopt. Het gebeurt dat bezoekers vragen om (meestal wegens een op dat moment moeilijker periode in het eigen gezin) tijdelijk 'on hold' gezet te worden. Sommige bezoekers willen alleen individuele gesprekken doen (bijvoorbeeld omdat ze de verplaatsing voor een gespreksavond naar Melle te ver vinden), anderen verkiezen dan juist weer de gespreksavonden.

Sessies in 2023

In 2023 vonden in totaal 886 sessies plaats, waarvan 82 individuele sessies (mobiel en ambulante) en 804 sessies vanuit de collectieve werking (gespreksavonden en oudergroepjes).

Gespreksavonden in 2023

Voor 2023 stonden de volgende 4 avonden gepland in het jaarprogramma:

18/01/23	Sexualiteit bij personen met autisme
1/06/23	Draagkracht in een gezin met autisme
2/10/23	Agressie en autisme
20/11/23	Eetproblemen en autisme

Ouders samen op weg

Een reeks van 3 avonden met 3 'basisonderwerpen':

- 1) iniASS (inleving in autisme),
- 2) omgaan met de diagnose/levend verlies
- 3) vrije tijd

Deze reeks in zowel in het voorjaar als in het najaar doorgedaan.

Levend verlies bij ouders

Een reeks van 5 avonden waarbij onder meer aan het bod kwamen: 'Wat is levend verlies?' Emoties en gedachten. Wat heb jij verloren? Er is meer dan verlies alleen! Wat kan helpen? (Afstappen van norm/verwachtingen. Manier van kijken naar, spreken over. Copingmechanismen in het verleden, heden, en toekomst? Omgaan met reacties uit de omgeving ... De (andere) band met je kind? Dromen, verwachtingen, bijstellen. Balans in je gezin, verschillen tussen partners, identiteit, zelfzorg
Daarnaast was er zeker ook aandacht voor wat eenieder zelf inbracht.

Oudergroepje voor ouders met een zoon/dochter tussen 18-26 jaar

Een reeks van 4 avonden voor ouders waarbij onderwerpen aan bod kwamen als: vrije tijd/vakantie, wonen/werken/opleiding, relaties, omgaan met financiën, ... Deze reeks ging door in het voorjaar. Op vraag van de ouders is het groepje in het najaar nog 2 keer samen gekomen. Voor 2024 is ook al een datum afgesproken.

Oudergroepjes in 2023

In 2023 zijn 21 keer oudergroepjes samengekomen. Deze groepjes zijn ofwel ontstaan vanuit oudercursussen, ofwel vanuit een gespreksavond. Tijdens het jaar vonden wijzigingen plaats: bijv. één groepje is gestopt, 2 andere zijn samengevoegd, nieuwe ouders sloten aan bij een bestaand groepje...

Initiatieven voor de bezoekouders

Omdat we het belangrijk vinden de bezoekouders om ook van elkaar te kunnen 'leren' werd op 7 juni een 'informele ontmoetingsavond' voor hen georganiseerd.

REALISATIES/VERANDERINGEN IN 2023

- Ook In 2023 werd kennisdeling aan de collega's voorzien: er werd 2 keer uitleg gegeven over 'levend verlies bij ouders'. Ook individueel konden collega's terecht bij de coördinator indien er in een gezin sprake was van trouw/verlies of levend verlies.
- Er werd een aantal keer outreach gegeven over 'levend verlies bij ouders'.
- Er werd in de werkgroep verder nagedacht over 'regionalisering en de bezoekerwerking'. We zijn enthousiast over het idee om ouders te kans te geven elkaar in eigen regio te kunnen leren kennen. Voor 2024 is het (nog) niet de bedoeling dat het jaarprogramma van de BOW regionaal wordt georganiseerd en dit omwille van een aantal praktisch-organisatorische redenen. Zo moeten er bv. voldoende lokalen zijn om ouders in kleinere groepjes te kunnen laten samen zitten.

- Het jaarprogramma van de gespreksavonden voor 2024 werd opgesteld.
In 2024:
  - Worden 4 gespreksavonden ingericht rond een bepaald onderwerp.
  - Wordt de reeks 'levend verlies bij ouders' opnieuw georganiseerd.
  - Wordt de reeks 'ouders samen op weg' 1 keer georganiseerd, in het najaar, maar nu 4 avonden (in plaats van 3 in 2023).
  - Nieuw initiatief: 'mijn partner heeft autisme': een reeks van 4 avonden voor ouders die ook partner zijn. De bedoeling is om te alterneren: het ene jaar 'ouders 18-26', het andere jaar 'mijn partner heeft autisme'.

DOELSTELLINGEN VOOR 2024

- BOW en regio-specifiek werken.
- Verder uitwerken van de reeks 'levend verlies bij ouders' en het nieuwe initiatief 'mijn partner heeft autisme'. Ook het op punt stellen van de extra avond in de reeks 'ouders samen op weg'.
- Blijvend nadenken over de betrokkenheid van de bezoekers bij Tanderuis vzw.
- Blijvend nadenken over bekenbaarheid het aanbod van de bezoekerwerking.
- Blijvend nadenken over het bereiken en werven van nieuwe bezoekers.

10.2 TANDERMAATJE (PRAKTISCHE PEDAGOGISCHE ONDERSTEUNING)

INLEIDING

Eind 2023 bestaat het grootste werkingsaspect binnen de vrijwilligerswerking, Tandermaatje, bijna 3 jaar! De richtlijnen van de VAPH die in 2021 werden gelanceerd, blijven nog steeds van kracht in 2023:

Organisaties die voor begeleiding en praktische ondersteuning van personen met een (vermoeden van) handicap een beroep doen op de structurele inzet van vrijwilligers bij een individuele begeleiding, kunnen hiervoor maximaal 7% van hun zorggebonden personeelspunten omzetten in werkingskosten om zo de betrokken vrijwilligers te kunnen vergoeden. Als een voorziening een beroep doet op vrijwilligers voor de begeleiding van gebruikers, kunnen die slechts 7 RTH-punten per jaar inzetten in plaats van de gebruikelijke 8. Op termijn zal ook het laatste punt niet meer in rekening gebracht worden.

Vrijwilligers vormen een onmisbare complementaire aanvulling op professionele krachten in de verdere uitbouw van de werking en specifiek naar de invulling van de vrije tijd. We blijven inzetten op het werven van vrijwilligers in het natuurlijke netwerk van onze cliënten.

Het doel is dat er bij elk nieuw begeleidingstraject, door de thuisbegeleider, een vrijwilliger gezocht wordt in het eigen netwerk. A.d.h.v. specifieke methodieken wordt het netwerk van de cliënt in kaart gebracht. Een Tandermaatje is een vrijwilliger die op regelmatige basis langsgaat bij een cliënt thuis (of op uitstap) om de vrije tijd van de persoon met autisme in te vullen. Dit kan zeer gevarieerd zijn en aangepast aan de noden van de cliënt en de mogelijkheden van de vrijwilliger. Een werkpunt in 2023 was om nog meer in te zetten op methodieken en drempelverlagende middelen om cliënten te overtuigen om de vraag te stellen aan een potentiële vrijwilliger. Een vrijwilliger vinden buiten het netwerk blijkt nog steeds makkelijker dan een vrijwilliger vinden binnen het netwerk. Iedere cliënt op de wachtlijst of in een traject van thuisbegeleiding kan beroep doen op een Tandermaatje.

TANDERUIS VZW - dienst voor ambulante en mobiele begeleiding van personen met autisme in Oost-Vlaanderen
thuisbegeleidingautisme.be • facebook.com/tanderuis

Voorbeelden van verrichtte ondersteuning zijn:

- specifieke oppas voor kinderen met autisme
- aangepaste vrijetijdsinvulling zoals: het spelen van een gezelschapsspel, knutselen, sporten, naar een concert of museum gaan, iets gaan drinken, een uitstap doen
- begeleiding van de persoon met autisme in een sportclub/jeugdbeweging, gericht naar inclusie
- ondersteuning bij organisatie van schooltaken en huiswerkbegeleiding
- trajectbegeleidingen: bv een bepaald bus- of fietstraject leren nemen met als doel de autonomie en mobiliteit te verhogen. Belangrijk is hierbij verzelfstandiging en zich veilig in het verkeer kunnen bewegen
- praktisch ondersteunen bij het omgaan van angsten bijvoorbeeld: hondenangst, angst voor drukke plaatsten, ...

CONCRETE WERKING

De werking die uitgebouwd werd in 2021 en 2022 wordt verder toegepast in 2023. Bij de opstart van een thuisbegeleidingstraject brengt de thuisbegeleider het netwerk in kaart. Indien de cliënt op de wachtlijst staat, kan een contactpersoon deze taak uitvoeren. Indien er iemand binnen het netwerk wordt gevonden, dan wordt er een 3-gesprek gepland (een gesprek met de thuisbegeleider, de cliënt en de potentiële kandidaat). Indien de kandidaat interesse heeft om effectief aan de slag te gaan, dan worden zijn gegevens door de thuisbegeleider ingeput in Tanderapp. Tijdens de volgende stap wordt de vrijwilliger uitgenodigd door de coördinator voor een kennismakingsgesprek. Het digitale dossier wordt helemaal op punt gezet en het Tandermaatje kan aan de slag.

Indien het netwerk van de cliënt niet ruim genoeg blijkt te zijn en er geen kandidaat in het eigen netwerk gevonden wordt, dan stelt de thuisbegeleider de vraag aan de coördinator en gaat de coördinator op zoek naar een vrijwilliger binnen de bestaande poule vrijwilligers. Zij ontvangen maandelijks een update met alle openstaande aanvragen. Indien ook hier niemand wordt gevonden, worden er zoekertjes op websites en social media geplaatst.

Ieder Tandermaatje heeft een login en paswoord van Tanderapp. Als een vrijwilliger inlogt, krijgen zij de contactgegevens van hun cliënt te zien en kunnen ze een module inputten. Telkens ze iets doen met hun cliënt presteert een Tandermaatje een module. Er bestaan 3 modules die gekoppeld werden aan de forfaitaire vergoeding.

Bij het inputten van een module maakt een Tandermaatje ook een verslag. Dit wordt nagelezen door de coördinator én de thuisbegeleider. De coördinator bewaakt dat er geregeld feedback wordt gestuurd naar het Tandermaatje.

REALISATIES 2023

- Er gingen 45 kennismakingsgesprekken door met nieuwe vrijwilligers.
- Er werden 2 outreach – sessies georganiseerd aan externe diensten over de vrijwilligerswerking.
- De coördinator volgde 3 opleidingsmomenten:
  - Vrijwilligerswetgeving door give a day
  - Levend verlies
  - Contactgroep Oost-West vrijwilligerswerk
- Er werd 2 keer een update binnen de vrijwilligerswerking toegelicht op de verschillende teams.
- Als er nieuwe collega's opstartten binnen Tanderuis vzw dan werden zij uitgenodigd op een info-moment over de vrijwilligerswerking.
- Tanderapp 2.0 werd ook in de vrijwilligerswerking geïntroduceerd.

- Er waren een 70-tal actieve Tandermaatjes aan de slag.
- Alle vrijwilligers werden geregistreerd in de GIR. Naast de tandermaatjes ook de vrijwilligers die binnen collectieve werkingsaspecten actief waren.
- Het totale bedrag aan vergoedingen in 2023 bedraagt 13.366,03 euro. Dit is een daling in vergelijking met 2022. De modules werden in 2023 aangepast en dit is de grootste verklaring voor de daling.
- Er werden 3 vormingen aangeboden aan de vrijwilligers. Dit in 3 thema's: ASS en vrije tijd, de wereld in mijn hoofd. De vormingen rond executieve functies werden geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen en langdurige afwezigheid van de coördinator.

- De werkgroep vrijwilligerswerking kwam 2 keer samen in 2023.
- Tanderuis vzw werd op 2 vrijwilligersbeurzen in het Waasland vertegenwoordigd.
- Er werd een filmpje 'solliciteren bij Tanderuis vzw' gemaakt door de coördinator.
- Tijdens **de week van de vrijwilliger** ontvingen onze 115 actieve vrijwilligers een 'win for life' met als thema 'iedereen wint' .

- N.a.v. de dag van de vrijwilliger (december) ontvingen de vrijwilligers een 'thank you' in hun brievenbus:

- Er werd 1 Tanderuurtje georganiseerd, maar geannuleerd wegens te weinig inschrijvingen.
- Er waren 2 digitale overlegmomenten met de collega coördinator vrijwilligerswerking van het Raster.
- Er was administratieve ondersteuning door 1 vrijwilliger en dit 1 keer per maand een halve dag.

DOELSTELLINGEN en TOEKOMSTPERSPECTIEF 2024

- Er wordt meer ingezet op het vinden van vrijwilligers in het eigen netwerk a.d.h.v. volgende actiepunten: (dit is niet verwezenlijkt in 2023)
  - Maken van filmpje van tandermaatjes en hun cliënten uit het eigen netwerk
  - Dit filmpje wordt verspreid via nieuwsflash en social media
  - Info-moment (najaar) voor cliënten met uitleg over vrijwilligerswerking
- Uitbreiden poule vrijwilligers.
- Bevraging vrijwilligers:
  - Interesse tanderuurtje
  - Thema's vormingen
- Regionalisering vrijwilligerswerking verschillende regio's met testfase Meetjesland
- Streven naar het behalen van een hoger percentage van de erkenning.
- Behouden van de huidige werking/vrijwilligers en de werking verder optimaliseren.

10.3 GASSTVRIJ

AANBOD

gASStgezinnen zijn **gezinnen die het verschil maken** voor gezinnen met een persoon met autisme door de persoon met autisme nu en dan een namiddag, een paar dagen of een weekend bij hen op te vangen of te laten logeren. Het zijn gezinnen die warm en sociaal voelend zijn, die getriggerd zijn door autisme, die affiniteit hebben met deze doelgroep én vooral gezinnen die zich willen inzetten voor de andere. Zij zetten letterlijk hun deur open voor ons én vooral voor de personen met autisme die ze ontvangen. Ze leveren hiermee ontzettend mooi werk. Zij bieden de ouders van de kinderen even een time out, even de tijd om hun batterijen op te laden, even de tijd om wat me-time te beleven zodat ze nadien met volle energie en de nodige zorg hun kind met autisme terug kunnen begeleiden. De gASStgezinnen verbreden ook de wereld van het gASStje en bieden hen nieuwe kansen, nieuwe indrukken die heel verrijkend zijn. De ervaring die we al hebben kunnen opbouwen met de trajecten die lopen binnen gASStvrij, leert ons hoe waardevol deze werking is en dit voor alle partijen. **gASStvrij zorgt voor warme momenten voor gASStje én gASStgezin...**

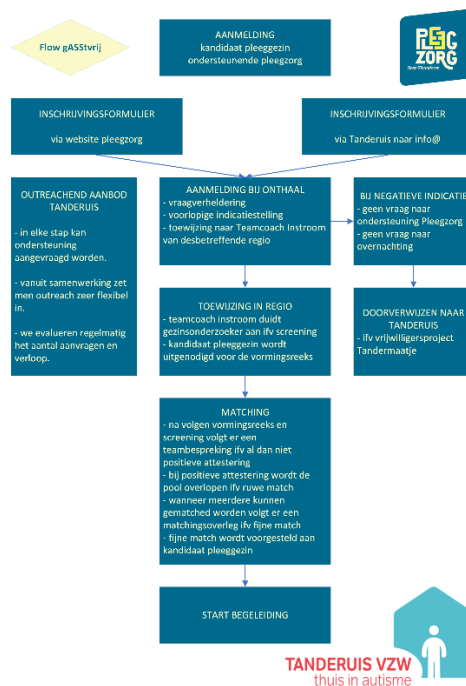
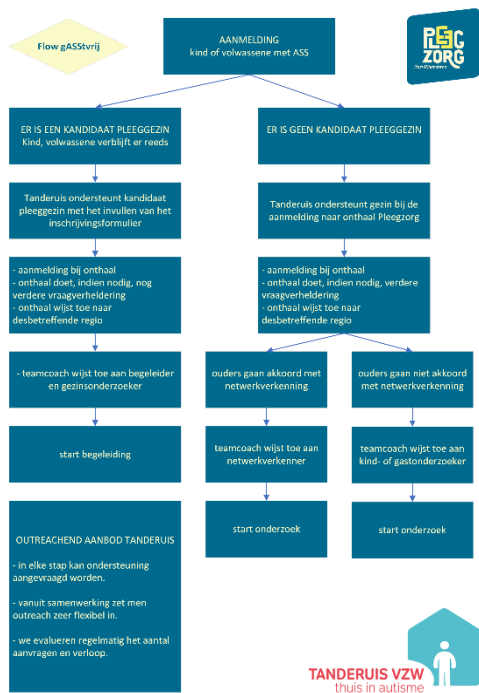
ZOEKTOCHT NAAR GASSTGEZINNEN

De nood aan meer gASStgezinnen blijft heel groot!

We maakten reeds een switch in onze strategie rond het zoeken van gASStgezinnen vanuit de vaststelling dat we veel te weinig aanbiedingen kregen van mensen die gASStgezin wensen te worden in vergelijking met de vraag naar gASStgezinnen. We kozen er voor om **netwerkverkennend** te werk te gaan en in het eigen netwerk van de aanvrager te zoeken naar sociaal ingestelde personen die gASStgezin willen worden en baseren ons hiervoor op de strategieën die SoNeStra hiervoor aanreiken.

We proberen ook te **gluren** bij onze partner Pleegzorg Oost-Vlaanderen en gaan vreemd bij hun netwerkverkenner. Medewerkers van Tanderuis vzw gaan met hen mee op pad en leren zo de methodieken vanuit de praktijk om een netwerk in kaart te brengen en te verkennen.

We pasten in 2023 een nieuw concept binnen gASStvrij toe dat weergegeven wordt in volgende **flow charts**:

Alle aanmeldingen worden opgenomen door Pleegzorg Oost-Vlaanderen. Zij nemen screening, attestering, matching en netwerkverkenning voor hun rekening. Tanderuis vzw kan ten allen tijde en door elke partij ingeroepen worden om autismespecifieke kennis in te brengen. Hiervoor wordt de RTH functie **outreach** ingezet.

Er is tevens een outreachaanbod op maat uitgewerkt voor de medewerkers van Pleegzorg Oost-Vlaanderen om hen meer autismekennis bij te brengen.

In 2023 werd ook verder werk gemaakt van gASStvrij als project goedgekeurd door **KBS** met als doelstelling om het respijtaanbod naar personen met autisme Vlaanderenbreed verder uit te rollen enerzijds en om verdiepend te gaan inzetten op de netwerkverkenning anderzijds. Intussen zijn naast Oost- en West-Vlaanderen waar gASStvrij al langer op de kaart stond, ook Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant hiermee aan de slag gegaan in samenwerking met hun pleegzorgpartner uit de regio.

Eind 2023 werd in een extern overleg tussen Tanderuis vzw en Pleegzorg Oost-Vlaanderen de werking van gASStvrij geëvalueerd. Daaruit bleek dat het vinden van zowel bestandsgezinnen als gezinnen uit eigen netwerk die gASStgezin willen zijn struikelpunt blijft. We registreerden 11 aanvragen en al deze vragen zijn opgenomen. Het betrof zeer diverse vragen waarrond gesprekken geweest zijn met de aanvragers en die geleid hebben tot ofwel stoppen van de aanvraag wegens bv te complexe problematiek of te zware context ofwel betrof het een vraag naar een speelgezin wat niet kan binnen ondersteunende pleegzorg ofwel werden de aanvragers toe geleid naar andere zorg. Eén gezin is via het eigen netwerk kunnen gematched worden.

Uitdaging is om drempelverlagend te werken in de zoektocht naar gASStgezinnen door aanbod van vorming meer in de verf te zetten via vb outreach consult of chat Liga. Vanuit pleegzorg zal er ook met onderwijs nauwer samengewerkt worden om daar ook drempelverlagend te werken om gASStgezin te

worden. We zijn er ons van bewust dat er maatschappelijk gezien factoren spelen waardoor mensen zich niet zo makkelijk opgeven voor dergelijk sociaal engagement.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

In 2024 willen we verder info delen rond nieuwe werkingen van Tanderuis vzw nl Tanderuis Nabij, Outreach, Outreach consult en chat Liga. Vormingen op maat van Tanderuis vzw naar Pleegzorg gaan we continueren en uitbreiden naar andere teams.

In januari 2025 organiseren we opnieuw een extern overleg ter evaluatie en afstemming.

11. PROJECTEN

11.1 INTERSECTORALE REGIONALE RTH-PROJECTEN 1 GEZIN - 1 PLAN

Tanderuis vzw engageert zich in 5 regionale intersectorale RTH-projecten van 1 Gezin = 1 Plan:

- Krachtgericht Waas&Dender
- RTJ De Tafels Meetjesland
- RTJ De Tafels Oudenaarde
- RTJ De Tafels Aalst
- Samen 1 Plan Gent

Krachtgericht Waas & Dender

“Krachtgericht Waas en Dender” wil de afstand tussen de brede instap en de Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp verkleinen. Hiervoor willen we meer en nauwer samenwerken over de verschillende sectoren heen in en buiten de Integrale Jeugdhulp. Hierbij stellen we gezinnen, ouders, jongeren, kinderen en hun context centraal. Het is een gratis mobiele dienst voor kinderen, jongeren (0-25 jaar), ouders en hun netwerk. Omwille van de grote vraag naar hulp (vraag en aanbod) en de wachttijdenproblematiek, willen we het reguliere aanbod ondersteunen door een hulpaanbod vanuit diverse sectoren in de jeugdhulp te realiseren. We geloven ook sterk in de krachten en de hulpbronnen die bij gezinnen aanwezig zijn en opteren dat het gezin en context mee beslissingsrecht hebben over het hulpverleningsaanbod en het hulpverleningstraject. We willen dit vertalen en concreet maken in vier volgende basisprincipes:

Basisprincipe 1: Regie bij het gezin: Het cliëntsysteem is deskundige van zijn eigen leven.

Binnen “Krachtgericht Waas en Dender” stellen we voorop dat elk gezin de regie kan nemen over zijn eigen leven. Dit betekent dat ze regisseur zijn hoe ze de meest aangepast hulp willen zien en nastreven. We streven naar een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gezin en hulpverlener als gelijkwaardige partners doorheen het proces.

Basisprincipe 2: Aanwenden van de krachten samen met het gezin

Het versterken van ‘eigen kracht’ en zelfsturing binnen ons begeleidingsproces, vormen de missie voor het bieden van ondersteuning aan gezinnen met allerhande noden en vragen. We geloven in het vermogen van ouders en kinderen om veerkrachtig te zijn, ook als het moeilijk gaat. We zien ouders ook in de mogelijkheid hierin te groeien en zich te ontwikkelen. Als hulpverlener willen we gezinnen hierbij ondersteunen en deze veerkracht in een groeiproces zichtbaar maken.

Basisprincipe 3: Netwerkversterkend samenwerken met gezinnen.

Gezinnen en hun natuurlijke context rondom hen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is dan ook evident om het eigen netwerk van het gezin zichtbaar te maken en mee te betrekken in de ondersteuning.

Basisprincipe 4: Intersectorale samenwerking

Uitgangspunt: Samenwerken maakt sterk! Krachtgericht Waas en Dender streeft ernaar dat partners dit principe hoog in het vaandel dragen. Een goede afgestemde samenwerking tussen partners komt gezinnen altijd ten goede. We bundelen onze krachten en deskundigheid. Hierbij stellen we ons veerkrachtig en flexibel op. Alle medewerkers vanuit Krachtgericht Waas & Dender hebben allen een specifieke deskundigheid. Zo bundelen ze krachten en expertise uit het samenwerkingsverband.

Vanuit Tanderuis vzw is er één halftijdse medewerker gedetacheerd, Karen De Ridder. Zij begeleidde in 2023 12 gezinnen. In een aantal gezinnen werkte ze ook al co-begeleider om de expertise van ASS in te zetten.

RTJ De Tafels

RTJ De Tafels is ontstaan vanuit het project 1Gezin1Plan vanuit de Vlaamse overheid. Het is een samenwerkingsverband tussen verschillende partners uit alle sectoren binnen de jeugdhulp. De ondersteuning van RTJ De Tafels is gericht op kinderen en jongvolwassenen van 0 tot 25 jaar, samen met hun netwerk. De cliënt kan, eventueel samen met de aanmelder, beroep doen op RTJ De Tafels indien de nodige hulp niet tijdig beschikbaar en/of niet-toereikend is binnen het reguliere aanbod. Men is werkzaam in de eerstelijnszones Oost- en West-Meetjesland, Schelde-Leie, Vlaamse Ardennen, Panacea, Aalst en Dender-Zuid. Het werkingsgebied werd in 2021 uitgebreid waardoor RTJ De Tafels momenteel uit drie teams bestaat. Het werkingsgebied van RTJ De Tafels beslaat de volgende gebieden:

- Team 1: Sint-Laureins, Assenede, Kaprijke, Eeklo, Zelzate, Evergem, Maldegem, Lievegem, Aalter, Deinze, Sint-Martens-Latem, Zulte, De Pinte, Nazareth.
- Team 2: Kruisem, Gavere, Wortegem-Petegem, Oudenaarde, Zwalm, Kluisbergen, Maarkedal, Horebeke, Ronse, Brakel, Lierde, Zottegem, Oosterzele, Herzele, Sint-Lievens-Houtem.
- Team 3: Geraardsbergen, Ninove, Haaltert, Denderleeuw, Erpe-Mere, Lede, Aalst.

Elk team bestaat uit Casemanagers (CM), Innovatieve Medewerkers (IM) en Eerstelijnspsychologen (ELP). Elk team van RTJ De Tafels wordt aangestuurd door een teamcoach. Tanderuis vzw detacheert voor elk team een innovatieve medewerker voor ½ jobtime (19u).

De medewerkers van het Tafelteam realiseren co-creatieve hulp door aanwending van middelen toegekend aan RTJ De Tafels dat valt onder 1Gezin1Plan. Het werkgeverschap (juridisch arbeidsgerechtigd) blijft bij de netwerkpartner. De co-creatieve hulp bestaat uit:

- Consulten: samen nadenken met cliënt en aanmelder rond hulpbronnen binnen eigen context of de reguliere hulpverlening.
- Het organiseren van een Tafel.
- Krachtgerichte en context verbindende mobiele hulp.
- Opmaak en opvolging van een gezinsplan.
- Eerstelijnspsychologische hulp.

Elke medewerker werkt op een vraaggestuurde, kortdurende en een krachtgerichte manier.

De gedetacheerden hebben in 2023 23 gezinnen begeleidt in RTJ De Tafels. Tanderuis vzw sloot aan op 21 Tafels in 2023.

Tanderuis vzw wil elk samenwerkingsverband waaronder ook RTJ De Tafels evalueren a.d.h.v. volgende vragen: Is er nog voldoende gemeenschappelijke visie? Versterken we elkaar in de samenwerking? Is er efficiëntiewinst? En tot slot, indien er uitbreiding van middelen komt, wordt bekeken hoe er kan gezorgd worden voor de meest efficiënte personeelsinzet.

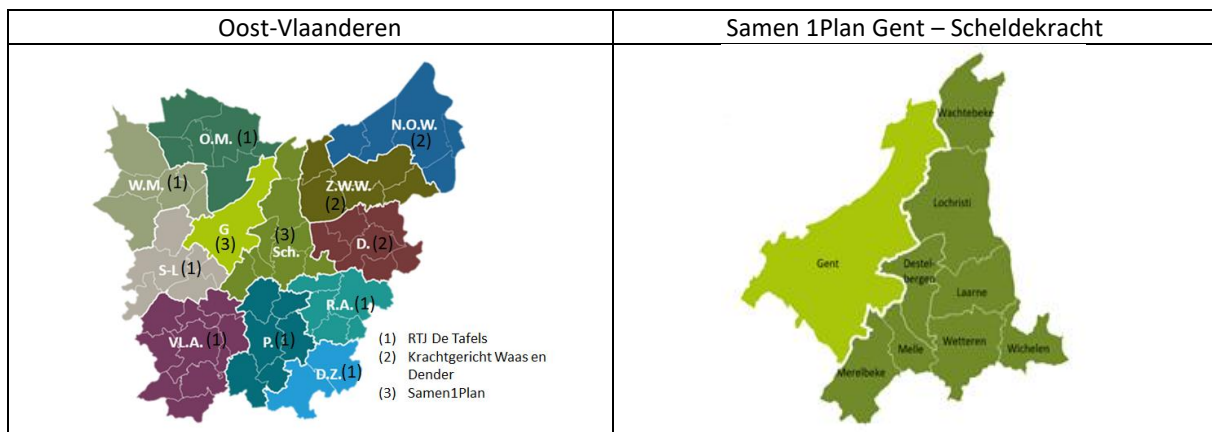
SAMEN 1 PLAN GENT- SCHELDEKRACHT

Samen1Plan Gent – Scheldekracht is een netwerk van organisaties die rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bieden in de eerstelijnszones Gent en Scheldekracht.

Samen1Plan Gent verkreeg middelen van de Vlaamse overheid via de oproep 1G1P ‘meer capaciteit en meer samenwerking in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp’. De middelen zijn recurrent beschikbaar sinds september ’18. Met deze middelen is er in Gent de keuze gemaakt om een Verbindingsteam (VBT) en Eerstelijnspsychologen (ELP) aan te stellen.

Sinds 2021 werd Samen 1Plan Gent uitgebreid met de regio Scheldekracht. Het werkingsgebied Samen 1Plan Gent beslaat het volgende gebied:

- Regio Gent: Gent en haar deelgemeenten (Mariakerke, Drongen, Wondelgem, Sint-Amandsberg, Oostakker, Desteldonk, Mendonk, Sint-Kruis-Winkel, Ledeberg, Gentbrugge, Afsnee, Sint-Denijs-Westrem en Zwijnaarde).
- Regio Scheldekracht: Destelbergen - Heusden, Merelbeke – Bottelare – Lemberge – Melsen – Munte - Schelderode, Melle - Gontrode, Laarne – Kalken, Lochristi - Beervelde - Zaffelare – Zeveneken, Wachtebeke, Wetteren - Massemen – Westrem, Wichelen - Schellebelle – Serskamp.

Er wordt werk gemaakt van volgende (op Vlaams niveau omschreven) finaliteit:

- Jeugdhulp sneller inzetbaar maken (binnen de maand).
- Continuïteit in trajecten waarborgen.
- Een onderbouwd en gemeenschappelijk plan maken binnen gezinnen.
- Bij niet onmiddellijk beschikbaar RTJ-aanbod partners een flexibel (ondersteunings)aanbod hebben dat vrijwel onmiddellijk kan worden ingezet om een gezin en eventueel brede instap partners te ondersteunen.
- Gezinnen vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid en met een duidelijk aanspreekpunt (persoon) voor het gezin opvolgen, ook in situaties van verontrusting.

Het Verbindingsteam (VBT) is een intersectoraal team van jeugdhulpverleners met expertise uit de verschillende hoeken van het jeugdhulpverleningslandschap (CLB, BJB, VAPH, CAW, CGG, CKG). Het verbindingssteam werkt tijdelijk samen met gezinnen. Dat doen ze door samen met het gezin de krachten in kaart te brengen en mensen rond hen samen te brengen. Samen, met het gezin aan het

stuur, formuleren ze mogelijkheden en oplossingen die in het hier en nu perspectief brengen in de situatie.

Het verbindingsteam is er voor gezinnen in volgende situaties:

- Het betreft een kind/ jongere tussen de 0 en 25 jaar of een zwangere.
- Er is sprake van een verstoorde draagkracht/ draaglast verhouding.
- Er is geen tijdige en/ of gepaste hulp aanwezig.
- Kortdurende hulpverlening. Er wordt gestreefd naar een maximale begeleidingstermijn van 5 maand.

De eerstelijnspsychologen (ELP) gaan voor een korte periode aan de slag met milde tot matige psychische moeilijkheden bij jonge kinderen. De ELP's betrekken de opvoedingsverantwoordelijken van het kind bij het begeleidingsproces. Ze hebben bijzondere aandacht voor de toegankelijkheid van het aanbod ten aanzien van doelgroepen in kwetsbare leefomstandigheden.

Naast het verbindingsteam en de eerstelijnspsychologen wordt er ook ingezet op coaching en consult en netwerkoeverleg.

Coaching en consult is er voor hulpverleners. Vanuit een intersectorale bril wordt er meegezocht naar mogelijkheden en oplossingen. Er wordt hierbij krachtgericht gewerkt en samen wordt er gezocht naar het meest passende hulpaanbod.

In 2023 werd ook verder ingezet op de module netwerkoeverleg. Dit is een overleg die georganiseerd wordt op vraag en met het gezin en het betrokken of gewenste (formele en informele) netwerk. Samen wordt er gezocht naar de meest geschikte antwoorden op de hulpvragen van het gezin. Het is de bedoeling om op die manier perspectief te kunnen bieden aan het gezin.

De taak van de gedetacheerde medewerker vanuit Tanderuis vzw bestaat voornamelijk uit het begeleiden van gezinnen binnen generalistische trajecten en autisme specifieke kennis binnen brengen binnen de trajecten waar dit van toepassing is. Er werden door de gedetacheerde medewerker van Tanderuis vzw 21 gezinnen begeleid in 2023.

11.2 ACTIVERINGSTRAJECTEN

In 2018 verscheen een oproep vanuit de VDAB naar de VAPH-sector tot participatie in het project activeringstrajecten. Aangezien de doelgroep volwassenen met autisme past binnen deze trajecten, engageerde Tanderuis vzw zich voor dit project.

Cliënten, aangemeld bij de VDAB, die een werk- en zorgvraag hebben én finaliteit NEC (normaal economisch circuit) beogen, worden toegeleid naar een activeringstraject. Tanderuis vzw neemt , exclusief voor volwassenen met autisme, de rol van zorgpartner op zich waardoor we met de zorgvraag van de cliënt aan de slag gaan. Binnen de 18 maanden moeten werk- en zorgpartner de vooropgestelde doelen proberen te realiseren met het oog op een toekomstige tewerkstelling in het NEC.

Tanderuis vzw is een zorgpartner voor volwassenen met autisme voor de regio Oost-Vlaanderen. Concreet betekent dit dat elke thuisbegeleider ingezet zal worden in dit project, rekening houdend met de instroom en de regio.

Naast het zorgpartnerschap engageren wij ons er toe om outreachend te werken naar andere zorg- of werkpartners. Door het delen van onze autismespecifieke knowhow hopen we andere partners sterker te maken in het begeleiden van (werkzoekende) volwassenen met autisme.

In 2023 ging er een nieuw decreet van start gaan voor deze projecten. Tanderuis vzw heeft zich hier opnieuw voor geëngageerd.

In 2023 werden er 21 nieuwe trajecten opgestart.

11.3 CRISISBEGELEIDING

In 2023 kon Tanderuis vzw met de hulp van projectsubsidies via het Agentschap Opgroeien de samenwerking met crisisteam De Schelp van CAW Oost-Vlaanderen continueren. In 2023 werden vanuit Tanderuis vzw met middelen van De Schelp 12 crisisbegeleidingstrajecten gelopen. Alles samen goed voor 158 begeleidingssessies.

Daarnaast is Tanderuis vzw toegetreden tot de netwerkorganisatie RADAR, die eveneens provinciale crisishulpverlening biedt. Vanaf 2022 waren twee collega's halftijds gedetacheerd, waarbij één collega afgelopen jaar ervoor gekozen heeft een andere uitdaging aan te gaan. Met de focus op onze interne crisiswerking hebben we besloten om in 2024 de tweede detachering niet te vervangen. Net als bij De Schelp, betreffen deze trajecten van 28 dagen waarbij mobiele crisishulp wordt geboden in de hele provincie Oost-Vlaanderen. De frequentie van contacten met de cliënt en diens netwerk ligt bij de crisisinterventies vanuit RADAR aanzienlijk hoger, vanwege de vaak complexere kinderpsychiatrische problematiek.

De crisisbegeleidingstrajecten, zowel vanuit De Schelp als vanuit RADAR Crisis, zijn gericht op het ontmantelen van de crisis en het bieden van nieuwe perspectieven. We proberen hierbij niet enkel het gezin, maar ook het netwerk en betrokken hulpverleners houvasten te geven. We geven hierbij steeds de voorkeur aan het vooruit helpen van reeds betrokken hulpverlening (of niet-professionelen) ten opzichte van het inschakelen van extra hulpverlening.

De globale doelstelling van crisisinterventie is het de-escaleren, de crisis afpellen tot een probleem. De uitzichtloosheid moet verminderen. Crisishulp is zelden in staat om fundamenteel verandering te brengen in de problemen die leven in een gezin, daarvoor is de tijd te kort. Veiligheid bieden, orde scheppen in de chaos en vooruitzichten stellen kan al veel toevoegen als mensen door de bomen het bos niet meer zien.

De toeleiding van cliënten gebeurt bij De Schelp anders dan bij RADAR Crisis. Daar waar cliënten bij De Schelp zelf kunnen aanmelden (of aangemeld worden door een betrokkene), gebeurt de toeleiding bij RADAR Crisis via een tussenstap. Hierbij kan het o.a. gaan om een crisisinterventie die geboekt en uitgevoerd wordt via de partners en om een kinderpsychiatrisch crisisconsult bij het UZ Gent.

TOEKOMST

Wat betreft de projectmiddelen van De Schelp, zijn wij blij te mogen vernemen dat deze voor 2024, naast de toegekende middelen vanuit opgroeien, uitgebreid werden vanuit het VAPH sinds 1 november 2023. Hierbij streven we naar een verzekerd aanbod van crisishulp vanuit Tanderuis vzw en richten we ons op casussen waarbij autisme een fundamenteel aspect van de crisis vormt.

Daarnaast is ons team gegroeid, met diverse nieuwe gezichten in de werkgroep. We onderzoeken hoe we zowel intern als extern voldoende opleiding kunnen bieden aan alle teamleden. Nieuwe collega's worden zo veel mogelijk meegenomen naar crisisbegeleidingen met ervaren teamleden alvorens ze zelf een begeleiding opstarten.

In 2024 overwegen we de start van groepsinterventies crisis en stellen we voor het eerst een crisiscoördinator aan. Bovendien bekijken we de mogelijkheid om samen met ons team een bezoek te

brengen aan De Schelp. Ons intern crisisteam blijft zich actief inzetten voor de ontwikkeling van een stevige visie en evidence-based praktijk voor de verdere uitbouw van deze specifieke vorm van kortdurende hulpverlening. Daarbij blijven we onverminderd inzetten op zowel inhoudelijke als emotionele ondersteuning van onze medewerkers.

Tot slot staan we in 2024 tevens voor een nieuwe uitdaging: de ontwikkeling van **vervolghulp na crisis**, dit in samenwerking met Samen 1 Plan Gent en dit **vanaf 1 maart 2024**. Intern zullen we evalueren in hoeverre dit geïntegreerd moet worden in de bestaande crisiswerking, of dat het beschouwd moet worden als een op zichzelf staand nieuw initiatief. Dit vervolgtraject, met een duur van 6 maanden, wordt opgestart na het doorlopen van een crisisbegeleiding, zowel vanuit Tanderuis vzw als vanuit andere diensten. Het richt zich specifiek op gezinnen waarbij de crisis is afgenomen, maar waar nog waardevolle aspecten zijn om samen met het gezin verder te bespreken en te ontwikkelen. Ons doel is om jaarlijks 5 van dergelijke trajecten uit te voeren binnen het project met een looptijd van 2 jaar waarna we dit evalueren. We kijken ernaar uit om deze vervolghulp verder vorm te geven en in te bedden in onze dienstverlening.

11.4 TANDERWONEN

Tanderuis vzw participeert als zorgpartner in woonzorgprojecten, gegroeid uit burgerinitiatieven.

We bieden: individuele ondersteuning en begeleiding van elke bewoner, ondersteuning in groep d.m.v. permanentie op regelmatige tijdstippen, communicatie tussen de bewoners tijdens bewonersvergaderingen,... Het accent ligt op zoveel mogelijk autonomie voor de persoon met autisme, met oog voor het groepsgebeuren. Daarnaast zijn er op regelmatige tijdstippen samenkomsten met de ouders en de begeleiders van Tanderuis vzw, overlegmomenten met externe partners zoals familiehelp, poetsdienst, ... Meerdere bewoners worden ook ondersteund door vrijwilligers, hetzij individueel of met alle bewoners samen.

In 2023 ondersteunde Tanderuis vzw twee woonzorgprojecten, één in de regio Gent en één in de regio Doornzele. Daarnaast werd er een outreach pakket ontwikkeld onder de naam 'anders wonen'. Via deze weg willen we nieuwe initiatiefnemers en professionals inspireren en begeleiden.

In 2023 heeft Tanderuis vzw actieve ondersteuning geboden aan twee woonzorgprojecten, één in Gent en één in Doornzele. Daarnaast is er een visietekst opgesteld over de eigenheid van RTH Woonzorgprojecten. Ook werd er een outreach pakket ontwikkeld genaamd 'anders wonen', met als doel nieuwe initiatiefnemers en professionals te inspireren en te begeleiden.

ANDERS WONEN
EEN ANDERE MANIER VAN WONEN VOOR
VOLWASSENEN MET AUTISME

TANDERUIS VZW - dienst voor ambulante en mobiele begeleiding van personen met autisme in Oost-Vlaanderen
thuisbegeleidingautisme.be • facebook.com/tanderuis

ZIT JE MET VRAGEN?

- Denk je aan **samenwonen**?
- Denk je eraan om een **samenwoonproject** op te starten voor en/of met **volwassenen met autisme**?
- Heb je nog **vragen**?
- Heb je nood aan **auti-specifieke expertise** wat betreft samenwonen?

WIJ KUNNEN HELPEN!

Onze kennis en ervaring kan je in volgende thema's ontdekken:

- Hoe bepaal ik mijn concept en de doelen binnen een woonproject?
- **Autisme** in een woonproject
- Welgeving, administratie en praktische invulling
- Hoe creëer ik duidelijkheid binnen een woonproject?
- Bepaling profiel bewoners(s) en selectie
- Samenwerking ondersteunende diensten
- Voorbereidende fase (gericht naar bewoners en hun netwerk)

MEER WETEN

Neem contact op met outreach@thuisbegeleidingautisme.be

Thuisbegeleidingsdienst voor personen met autisme Oost-Vlaanderen
Tanderuis vzw
Brucanalenbosweg 375
9000 Melle

039 238 58 28
info@thuisbegeleidingautisme.be
facebook.com/tanderuis

www.thuisbegeleidingautisme.be
BANK: BEL16 1270 2013 2100
BIC: KREB3318
Ondernemingsnr.: 0442.234.001

De integrale werking van ons initiatief werd geselecteerd als één van de RTH-pilootprojecten vanuit het VAPH. Ook in 2024 zal dit worden verder gezet. Concreet betekent dit, dat de 2 bestaande woonzorgprojecten verder zullen worden ondersteund. We voorzien ook de opstart van nieuwe initiatieven, die zich op regionaal niveau zullen verspreiden.

11.5 PROJECT OPGROEICOACH WIJK NIEUW GENT

INLEIDING: waar kwam de vraag vandaan?

Vanuit het Netwerkoeverleg Jeugd en Brede School in Nieuw Gent wordt al enkel jaren gesignaleerd dat vrijetijdsmedewerkers dikwijls te maken krijgen met kinderen en jongeren die gedrag vertonen waar ze niet altijd van weten hoe er op te reageren. Deze partners maken zich ook zorgen over de omstandigheden en de opvoedingscontext waarin sommige kinderen in de wijk opgroeien. Er kwamen ook signalen dat hun samenwerking met de hulpverlening niet altijd even vlot verloopt.

Het is vanuit dit netwerk dat de vraag naar ondersteuning is gekomen wat resulteerde in de functie van een Jeugdstraathoekwerker in Nieuw Gent (+12 jaar) en de Opgroeicoach Nieuw Gent (-12 jaar). Deze middelen werden door stad Gent vrijgemaakt onder het stadsvernieuwingsproject : “Nieuw Gent Vernieuwt”.

De functie werd ingebed binnen de werking van Samen1Plan. Hierdoor kon Tom gedetacheerd worden vanuit Tanderuis vzw voor deze functie.

Nieuwsfeiten

Tijdens de eerste maanden van opstart, ontmoette de Opgroeicoach vele partners in de wijk, beluisterde de soms schrijnende verhalen over armoede, geweld, drugs, enz. Die eerste maanden werden ook gekleurd door enkele opvallende nieuwsberichten. Hieronder een opsomming:

- Overleden Raul (9) was maandenlang vermist in ons land en geen haan die ernaar kraaide: hoe kan zo iets? (VRT 17/4/23)
- 1 op de 10 kinderen groeit op in een onveilige situatie, leerlingbegeleider Valerie: “wij zien slechts het topje van de ijsberg” (VRT 30/4/23)
- Jaarrapport 1712: stijging met meer dan 6% unieke oproepen én 6% meer slachtoffers (1712.be 7/3/2023)
- Lancering thema De Warmste Week: “Opgroeien zonder zorgen” (08/2023)
- De cijfers achter De Warmste Week: “Aantal kinderen dat zich thuis niet veilig voelt spectaculair gestegen”: de harde cijfers achter De Warmste Week.

Deze nieuwsfeiten slaan natuurlijk niet enkel op de wijk Nieuw Gent, maar geven wel een beeld hoe we er als maatschappij voor staan. Natuurlijk lopen er ook veel dingen goed in onze samenleving, maar we mogen niet blind zijn voor de dingen die beter kunnen. En laat Nieuw Gent nu net een wijk zijn met een grote populatie van kwetsbare gezinnen.

Ook het thema “Opgroeien” leeft en eiste de aandacht op in de afgelopen periode d.m.v. De Warmste Week: Opgroeien zonder zorgen. Dit thema inspireerde om een zelf een aanvraag in te dienen “Nieuw Gent Versterkt”. Deze aanvraag werd jammer genoeg niet weerhouden.

Cijfers per school: een schets op de kwetsbaarheid van de kinderen uit Nieuw Gent

Metten is weten. Daarom is het handig om de cijfers van de Sociaaleconomische status, kortweg de SES-cijfers, er bij te nemen. Deze cijfers werden opgevraagd bij de coördinator Brede School van Stad Gent. SES-cijfers geven in bepaalde mate weer wat de kwetsbaarheid is van de kinderen uit de wijk.

Hierbij wordt er rekening gehouden met enkele parameters zoals: de moedertaal, de opleidingsgraad van de moeder en of er een schooltoelage is toegekend. Op basis van deze cijfers worden er middelen en lestijden gegenereerd voor de scholen.

Scholen uit de wijk :

- Prisma (188 leerlingen, SES 58.97%)
- De Panda (180 leerlingen, SES 98.4%)
- Sint Paulus De Wonderboom De Deynestraat (94 leerlingen, SES 86.67%)
- Sint Paulus De Wonderboom Rerum Novarum (148 leerlingen, SES 99.38%)
- Styрка BuLO Sint Jozef: (110 leerlingen, SES 100%)

De taakinvulling van de Opgroeicoach

De opgroeicoach werkt vindplaatsgericht, door decentraal, wijkgericht en zeer laagdrempelig aan de slag te gaan met de vragen en bezorgdheden van de verschillende voorzieningen waarmee jonge gezinnen en kinderen mee in aanraking komen. Hij zet in op het versterken van de brede instapfunctie en maakt hierbij samen met deze partners een match tussen de aanwezige hulpvraag en gepaste jeugdhulp of gezinsondersteuning.

De taakinvulling is gebaseerd op 4 pijlers:

➤ **Aanwezigheid/bereikbaarheid**

Doordat de Opgroeicoach er bewust voor gekozen heeft om geen vaste werkplek te hebben, is hij duidelijk zichtbaar op de verschillende vindplaatsen zoals De Serre, de verschillende scholen, tijdens activiteiten van de vrijetijdspartners, enz. Doordat hij zo zichtbaar is, wordt de drempel om hem aan te spreken verlaagd. Ook gaat de Opgroeicoach ook zelf in gesprek met ouders, kinderen en jeugdwerkers. De mensen uit Nieuw Gent zijn ook zeer opmerkzaam: wanneer je nieuw bent in de wijk, zullen ze snel komen vragen wie je bent. Ondertussen is de opgroeicoach wel gekend in de wijk, of om het met zijn eigen woorden te zeggen: “een deel van het straatmeubilair”.

➤ **Netwerking**

Netwerking heeft als doel om de brug tussen de basisvoorzieningen en de brede instap partners te versterken. Hiervoor zijn enkele lokale overlegplatformen binnen de wijk, waarbij de opgroeicoach mee aansluit:

- Wijkactieteam
- Jeugd – Brede school
- Groeiteam XL: verhouding tussen groeiteam en opgroeicoach
- Gedeelde zorgtafels/casusoverlegmomenten
- Vreedzame wijk
- ...

Netwerking heeft ook als doel om korte verbindingen te hebben tussen de verschillende partners en de opgroeicoach. Zodoende kan hij snel inspelen op opportuniteiten. Evenzeer hanteert de opgroeicoach ook de kind/gezinsreflex bij samenwerkingen met volwassenhulpverlening. Zo is er onder andere een mooie samenwerking met de straathoekwerkers en de mobiele werker van het GGZ. Maar ook met bijvoorbeeld lokale gezinsondersteuningsvoorzieningen, Samen1plan, etc.

➤ **Ondersteuning**

Ondersteuning bieden doet de Opgroeicoach op verschillende manieren. Zowel de jeugdwerkers, de ouders maar ook de kinderen, straathoekwerkers en zelfs andere hulpverleners weten hun weg te vinden naar de Opgroeicoach. De inhoud van deze ondersteuningsvragen is dan ook zeer ruim en zeer verschillend. Ook de duur van deze interventies is verschillend van casus tot casus.

De bedoeling is wel dat er de nodige verbindingen kunnen gemaakt worden naar de juiste hulpverlening. Of dat die hulpverlening tot in de wijk komt.

Hij doet dit op een zeer laagdrempelige manier. Aanklampend, in de leefwereld van de kinderen. Dit kan zijn door aan te sluiten bij activiteiten, te observeren aan de zijlijn, samenwerkingen aan te gaan met andere partners of hulpverleners, enz.

Gezien er bij vele instanties ook wachtlijsten zijn, probeert de Opgroeicoach ook op korte en middellange termijn mee te zoeken naar overbruggingshulp of houdt hij mee een vinger aan de pols.

➤ **Detecteren, signaleren en rapporteren**

Door de aanklampende manier van werken en soms effectief mee op stap te gaan met het gezin, wordt heel duidelijk met welke drempels mensen te maken krijgen wanneer ze zoeken naar de juiste hulp. Het is de opdracht van de Opgroeicoach om deze pijnpunten bloot te leggen en te signaleren aan de leden van de stuurgroep Opgroeicoach. Dit met het oog om deze drempels weg te werken. Zo is er bijvoorbeeld een probleem rond bereikbaarheid van grotere hulpverleningsinstanties. Ook hebben mensen soms de juiste taal niet om hun hulpvraag kenbaar te maken. Vele instanties werken vraaggericht en binnen een kortdurend (tijdelijk) kader. We moeten ons de kritische vraag blijven stellen in welke mate deze manier van werken tegemoet komt aan de noden van de mensen uit de wijk. Het valt ook op dat hulpverleningsorganisaties eerder kiezen voor de “quick wins” vanuit opgelegde prestatienormen vanuit de overheid. Zij hebben natuurlijk ook hun wachtlijsten. Maar personen die hun hulpvraag moeilijker kunnen formuleren of zelfs niet gesteld krijgen, vallen meestal uit de boot.

Het is dus zeker nodig dat de Opgroeicoach deze pijnpunten blijft rapporteren zodat deze organisaties hiermee aan de slag kunnen gaan. Hij probeert er ook voor te zorgen dat gezinnen, jongeren en kinderen die onder de radar zitten, blijvend gedetecteerd en ondersteund kunnen worden.

Casussen 2023

In 2023 werkte de Opgroeicoach halftijds. Tijdens dit jaar is hij zeer zichtbaar geweest in de wijk en heeft hij redelijk wat kunnen realiseren. De casussen zijn dan ook zeer gevarieerd van inhoud geweest. Soms zaten daar eenmalige en sporadische tussenkomsten bij. Maar evenzeer zowel kortdurende, intensieve als ook langere trajecten.

Tijdens het afgelopen jaar heeft de opgroeicoach een 20-tal langdurige trajecten gehad met thema's zoals:

- IFG
- Huisvesting
- Eetproblematieken
- Autisme, ADHD, ontwikkeling van het jonge kind
- Schoolweigering
- Seksueel misbruik
- Administratieve problemen
- ...

Nood aan meer opgroeicoach

Al zeer snel werd duidelijk dat de spreidstand van de opgroeicoach tussen 2 deeltijdse functies (met name halftijds bij de moederorganisatie Tanderuis vzw en halftijds in de functie Opgroeicoach) moeilijk combineerbaar was. Als mobiele werker moet je kunnen inspelen op de situaties die zich zeer onvoorspelbaar kunnen voordoen, terwijl als contactpersoon Tanderuis vzw een vaste agenda was met soms al weken op voorhand vastgelegde afspraken.

Daarom besloot stad Gent meer middelen vanuit het stadsvernieuwingsproject te investeren om de uren van de Opgroeicoach uit te breiden naar 0.8 VTE, nog steeds met Tanderuis vzw als moederorganisatie, vanaf januari 2024.

Door een subsidieaanvraag tussen de Opgroeicoach en De Zuidpoort vzw, een organisatie die het opneemt voor personen in armoede, kwam daar nog eens 0.2VTE bij vanaf maart 2024.

Op stadniveau bekijkt men hoe de functie van opgroeicoach kan uitgerold worden naar andere wijken in het Gentse.

12. PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

INLEIDING

Tanderuis vzw heeft binnen haar erkenning van Vergunde Zorgaanbieder een beperkt aanbod voor mensen met een Persoonsvolgend Budget (PVB). Het PVB is een budget op maat waarmee volwassenen met een beperking zorg en ondersteuning kunnen inkopen bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders, bij professionele zorgverleners, individuele begeleiders en binnen het eigen netwerk. Een bijstandsorganisatie helpt onder andere met het zoeken van ondersteuning, het sluiten van overeenkomsten en vervult op die manier de rol als zorgconsulent.

De dienstverlening naar de cliënt wordt omschreven in een contract dat wordt afgesloten tussen de dienstverlenende instantie (Tanderuis vzw) en de budgethouder. In dit contract worden onder meer de frequentie en de kostprijs van de ondersteuning beschreven. Dit contract is jaarlijks hernieuwbaar. In deze overeenkomst wordt tevens vastgelegd of het persoonsvolgend budget besteed wordt in voucher of in cash. Indien gebruik gemaakt wordt van een voucher, dan regelt het VAPH de betaling rechtstreeks met de zorgaanbieder (zijnde Tanderuis vzw); met cash regelt de persoon met de beperking (of zijn wettelijk vertegenwoordiger) de betaling zelf.

PERSOONSVOLGEND BUDGET IN CIJFERS

In 2023 deden 22 gebruikers met een PAB of PVB beroep op Tanderuis vzw, waarvan 7 minderjarigen (PAB) en 15 meerderjarigen (PVB). In 2023 werden 65,84 personeelspunten gepresteerd ten behoeve van personen met een PVB of PAB. Dit komt overeen met 1,85% van de totale werking van Tanderuis vzw.

13. LIGA AUTISME VLAANDEREN

Sinds 2017 bundelen de vier provinciale begeleidingsdiensten voor autisme (Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Wegwijs en vzw Victor) hun krachten in de Liga Autisme Vlaanderen. Het doel van deze samenwerking is:

- Het realiseren van Vlaanderenbrede projecten rondom autisme.
- Het afstemmen met elkaar over provinciale inhoudelijke en bedrijfsprocessen.
- Het benadrukken van het belang en de positie van autismespecifieke hulpverlening in Vlaanderen ten opzichte van overheden en media.

Een rode draad in de werking van de Liga Autisme Vlaanderen is het Vlaanderenbrede karakter. Het betreft projecten of opdrachten die ofwel te omvangrijk zijn voor één dienst vanwege de werklust, of die efficiëntie- en/of kwaliteitswinst opleveren door samen te werken met diensten die een vergelijkbaar zorgaanbod hebben.

REALISATIES

Kamp- en vakantiewerking

In 2023 werden via het Zorginvesteringsplan bijkomende middelen beschikbaar gesteld voor organisaties die zich actief inzetten om nieuwe mogelijkheden van Rechtstreeks Toegankelijke Hulp te onderzoeken en uit te proberen, voordat deze in wetgeving worden vastgelegd. Het project 'Exclusieve en inclusieve kamp- en vakantiewerking voor personen met ASS' van de Liga Autisme Vlaanderen werd geselecteerd als één van deze initiatieven.

In het kader van onze exclusieve kamp- en vakantiewerking organiseerden we in 2023 een vrijetijdsaanbod met overnachting voor **107 personen** met autisme en een normale begaafdheid, in de leeftijd **van 10 tot 65 jaar**.

Dit aanbod zag er als volgt uit:

- **6 kampen voor kinderen en jongeren.** In samenwerking met erkende partnerorganisaties **AFYA, Heyo en Sport Vlaanderen** werden de deelnemers een (mid)week lang ondergedompeld in verschillende thema's: Creatief – Techniek – Sport – Avontuur. De wederzijdse kruisbestuiving is erg versterkend, aangezien de autismevriendelijkheid van het gezamenlijk (exclusief) aanbod ook een positief effect blijkt te hebben op het regulier (inclusief) kampaanbod van onze partnerorganisaties.
- **2 vakanties voor volwassenen.** Dankzij onze Midweek aan Zee en ons nieuw initiatief i.s.m. Sport Vlaanderen konden in 2023 in totaal 27 volwassenen met autisme genieten van een ontspannende vakantie week aan zee.

Onze autismespecifieke kampen en vakanties, inclusief het voorbereidingstraject, blijken tevens een waardevolle leeromgeving te zijn voor begeleiders vanuit onze partnerorganisaties. Of ze nu als animator, vrijwilliger of sportlesgever meegaan, ze doen hier waardevolle ervaring op in het omgaan met personen met autisme. Na afloop voelen ze zich versterkt in hun kwaliteiten en krijgen meer inzicht in de ondersteuningsnoden van deze specifieke doelgroep. Op die manier draagt onze kamp- en vakantiewerking bij aan een **autismevriendelijk Vlaanderen**.

In 2023 hebben 21 professionele begeleiders, 13 animatoren, 11 (kook)vrijwilligers en 8 sportlesgevers hun schouders gezet onder onze kamp- en vakantiewerking. De deelname van de 107 personen met autisme kwam overeen met een totale inzet van **251,20 personeelspunten**.

Het is fantastisch om te zien hoe elk kampteam er jaar na jaar in slaagt om deelnemers te laten genieten van dit broodnodige kamp- en vakantieaanbod. Voor veel deelnemers – en hun netwerk – is ons kamp- en vakantieaanbod een **vaste waarde** geworden. En ook al is er een uitgebreid aanbod, toch blijft elk jaar de vraag groter dan het aantal beschikbare plaatsen.

In 2023 hebben we tevens **78,18 personeelspunten** ingezet voor **outreach**, zowel ten aanzien van onze partnerorganisaties als bij andere jeugdwerkorganisaties. Dit houdt in dat we onze kennis en ervaring op het gebied van het organiseren van autismevriendelijke kampen en vakanties delen met reguliere organisaties, waardoor ook hun inclusieve aanbod voor personen met autisme wordt versterkt.

www.ligaautismevlaanderen.be/kampen | www.ligaautismevlaanderen.be/vakanties

Autisme Chat

Op 28 januari 2019 opende de Autisme Chat haar digitale deuren. De Autisme Chat is er voor mensen met autisme en hun directe netwerk (ouders, broers, zussen, kinderen van een ouder met autisme, grootouders...). De Autisme Chat is anoniem, gratis, Vlaanderenbreed en wordt bemand door professionele thuisbegeleiders. Na twee succesvolle jaren werd de projectsubsidie in 2021 opgetrokken naar 2,5 VTE en verlengd tot eind 2024! De Autisme Chat vormt een belangrijk onderdeel van ons aanbod in het kader van overbruggingshulp. Om die reden wordt in dit jaarverslag een apart onderdeel aan de Autisme Chat gewijd.

www.ligaautismevlaanderen.be/autismechat

Campagne #KElvoorAutisme

Sinds 2021 bundelen de Liga Autisme Vlaanderen, sterkmakers *in* autisme, de Vlaamse Vereniging Autisme en Participate! hun krachten om de KElvoorAutisme-campagne te organiseren in het kader van **Wereld Autisme Dag**. Deze campagne stimuleert autismevriendelijkheid in Vlaanderen door autisme op een concrete en positieve manier in de schijnwerpers te zetten. De getalenteerde cartoonist AAaRGh... tekende een leuke cartoon waarop we trots onze KElvoorAutisme-pin speldden. Tijdens de campagneweek werden talloze keien versierd en uitgedeeld, pins opgespeld en selfies gedeeld via sociale media.

Daarnaast organiseerden we op 2 april zelf een ontmoetingsdag in Gent, waar onder andere een 'Autisme in beeld'-tentoonstelling te bewonderen was. Meer dan 50 personen met autisme hebben ons een foto, tekening of afbeelding bezorgd, vergezeld van een tekst die hun ervaring met autisme van binnenuit weergeeft. Het was een inspirerende dag voor honderden bezoekers waarbij autisme op een unieke manier in de spotlight gezet werd.

www.keivoorautisme.be

Escape Room

Stap 'Het atelier van René' binnen en ervaar aan de lijve wat het kan betekenen voor personen met autisme om de wereld op een andere manier te begrijpen en te ervaren. Slagen jullie er als team in om het kunstwerk van René te herstellen? Speel het spel en deel je ervaringen met elkaar tijdens de nabespreking!

In 2023 werd onze Escape Game 'Het atelier van René' afgewerkt. In dit spel worden spelers ondergedompeld in een aantal uitdagingen die mensen met autisme dagelijks ervaren: verschillende informatiestromen met elkaar moeten combineren, letterlijk of figuurlijk denken, een andere prikkelverwerking, het inschatten van sociale regels, emoties herkennen, tijdsbeleving... Spelenderwijs worden nieuwe inzichten rondom autisme verworven. In de nabespreking, die geleid wordt door een professionele begeleider, worden ervaringen gedeeld en gelinkt aan wat mensen met autisme dagelijks meemaken.

'Het atelier van René' zal vanaf april 2024 gespeeld kunnen worden. Doelgroep is het **netwerk van personen met autisme** (vb. begeleiders binnen het jeugdwerk, sportclubs, leerkrachten, opvoeders, team van collega's en werkgevers, familieleden...).

www.ligaautismevlaanderen.be/escapegame

TOEKOMST

Sinds de oprichting in 2017 realiseerde de Liga Autisme Vlaanderen verschillende projecten (zoals de brusvalies, de Wereld in Mijn Hoofd, Radio Felix, ontwikkeling van tSCHAP, ...) die pas echt tot leven komen dankzij de thuisbegeleiders die er concreet mee aan de slag gaan. We blijven dan ook inspanningen leveren om deze projecten regelmatig onder de aandacht te brengen en houden.

In 2024 staan een aantal nieuwe realisaties en samenwerkingen in de steigers:

- een publicatie van de **brusvalies**: deze methodiek om in gesprek te gaan met brussen werd in 2021 ontwikkeld en in gebruik genomen. Op basis van de waardevolle feedback van onze begeleiders wordt de methodiek verder verfijnd en voorbereid voor publicatie.
- de Autismepas: deze pas kan als **communicatietool** gebruikt worden **in onverwachte situaties die veel stress bezorgen** aan mensen met autisme. Aan de hand van de Autismepas kan men op eenvoudige wijze communiceren dat men autisme heeft en hoe de omgeving best kan reageren.
- de ontwikkeling van een **digitaal begeleidingsplatform** dat kan ingepast worden in het zorgaanbod van de diensten binnen de Liga Autisme Vlaanderen.
- samen JEF en Filmimpact organiseren we vijf **filmavonden** rondom autisme, waarbij Radio Felix, Bijzonder buitengewoon en De wereld in mijn hoofd vertoond wordt.
- in samenwerking met Cultuursmakers programmeren we de **theatervoorstelling 'Mario, morgen gadegij naar de dokter!'** van Mario De Koninck in verschillende culturele centra. In deze theatermonoloog vertelt Mario zijn persoonlijk verhaal over autisme. Hij doet dit met een uitzonderlijk gevoel voor humor, ontroering en diepgang.

14. KWALITEITSZORG

INLEIDING

Niemand trekt het belang van Kwaliteitsbewaking en Kwaliteitszorg in twijfel. Eén van de middelen om daar uitdrukkelijk en systematisch aandacht voor te hebben is het kwaliteitshandboek. Sinds we in onze dienst aan het werk met het kwaliteitshandboek hebben we stap voor stap de verschillende documenten en procedures uitgewerkt. Het kwaliteitshandboek staat digitaal ter beschikking; het beschrijft de verschillende aspecten van de werking en de procedures en is een leidraad voor alle medewerkers. In onze implementatiemethodiek vonden we het vanaf het begin belangrijk vele mensen te betrekken, zodat er geen grote afstand is tussen theorie en praktijk, of tussen papier en veldwerk. Ook nieuwe medewerkers worden meegenomen in het bad: vanaf de start van de inwerkperiode worden de visie, procedures en methoden verduidelijkt.

KWALITEITSCOMITE

Het kwaliteitscomité bestaat uit de directeur van Tanderuis vzw en de kwaliteitscoördinator. Op de maandelijkse bijeenkomst legt het kwaliteitscomité de prioriteiten inzake kwaliteitszorg vast, en bewaart het overzicht over de doelstellingen, de planning en bijsturing van de acties, de knelpunten, effecten en neveneffecten. Voor problemen wordt een pragmatische en consequente oplossing bedacht. Om te vermijden dat allerlei initiatieven tot verbetering en aanpassing te chaotisch verlopen, hebben we het kwaliteitscomité geïnstalleerd en een kwaliteitscoördinator aangesteld. Het belangrijkste doel is coördineren en stroomlijnen. De kwaliteitscoördinator in onze dienst is een medewerker met een beperkte vrijstelling van de begeleidingsopdracht om het kwaliteitsbeleid te behartigen. De centrale taak is de constante aandacht voor de opvolging van het kwaliteitsvol werken binnen Tanderuis vzw. Dit zowel gericht op de zorgverlening naar de gebruiker als het intern functioneren. In functie van het kwaliteitshandboek bestaat de taak vooral uit het opmaken en opvolgen van planning van de werkzaamheden, het uitwerken van een taakverdeling waarbij verschillende medewerkers hun steentje kunnen bijdragen, het ondersteunen van de medewerkers bij deze taken, het opvolgen van de concrete uitvoering van taken, het afstemmen van de verschillende documenten tot een coherent geheel, het overzicht houden over het afwerken van documenten van het kwaliteitshandboek.

PROCEDUREHOUDERS

Het kwaliteitscomité wordt inhoudelijk ondersteund door de groep van procedurehouders. Dit zijn actieve medewerkers die zich verantwoordelijk stellen om bepaalde processen en procedures op te volgen en zo nodig te verbeteren. Vernieuwingen worden hanteerbaar gemaakt in procedures, toepasbaar in de dagelijkse werking, op maat van de medewerkers.

De interne procedurehouders van 2023 zijn:

- Auke Dalm: procedure intake.
- Jolien Van Acker en Silke Defauw: procedures i.v.m. opstellen, uitvoeren, evalueren, bijsturen en beëindigen van de individuele dienstverleningsovereenkomst.
- Eva Buysse: procedure organiseren van het collectieve inspraak met de gebruikers.
- Marianne Bouckhout: procedure i.v.m. het afhandelen van klachten van de gebruikers.

- Niki Van Besien en Sofie Piens : procedure i.v.m. het voorkomen, detecteren en gepast reageren op misbruik en geweld ten aanzien van gebruikers.
- Marianne Bouckhout: procedure i.v.m. het selecteren en aanwerven van personeel.
- Eva Buysse: procedure i.v.m. het vormen, trainen, opleiden en ondersteunen van personeel.
- Natasja De Wilde: procedure i.v.m. het evalueren van personeel.
- Elien Vanlerberghe: procedure i.v.m. het periodiek evalueren van de ingezette middelen.
- Brigitta Casaert: procedure i.v.m. het toetsen van de tevredenheid van de gebruikers.
- Eva Buysse: procedure i.v.m. het implementeren van corrigerende en preventieve maatregelen.

Verscheidende medewerkers zijn procedurehouder of proceseigenaar, en bewaken van daaruit hun procedure. Ze hebben als taak ook na het uitwerken van een vernieuwde versie de toepassing mee op te volgen, en de knelpunten tussen tekst en praktijk tijdig te detecteren. Zij spelen aldus een actieve rol in het uitwerken van verbeterprojecten.

ACTUALISERING KWALITEITSHANDBOEK

Omwillen van de veranderingen in de werking, of vanuit interne of externe feedback, worden onderdelen van het kwaliteitshandboek herwerkt. Ook vanuit de overheid of veranderende wetgeving kan een aanzet komen. Voor het herschrijven van de tekst zit de procedurehouder en de kwaliteitscoördinator samen. Bij nieuw uit te werken teksten wordt een werkgroepje samengebracht. Door de grote betrokkenheid van medewerkers bij dit proces verbeteren we de implementatie van het kwaliteitshandboek. Eveneens gebruiken we beter de inbreng en creativiteit van de verschillende teamleden, en maken we de procedures echt praktijkgericht. We bewerkstelligen een zo groot mogelijke conformiteit tussen papier en dagelijkse praktijk.

Nieuwe documenten of aangepaste versies worden toegelicht aan de voltallige personeelsgroep op de Organisatorische vergadering (ORG).

Eén maal per jaar wordt het overzicht van de gewijzigde documenten aan het Bestuursorgaan ter bekrachtiging voorgelegd.

Zo hebben we in de loop van 2023 in totaal 12 procedures herbekeken en volgende aanpassingen genoteerd.

- Procedure contactpersoonschap: vanaf het najaar 2023 gebeuren aanmeldingen regionaal en de data worden op de website vermeld. Ook de wachtlijstbespreking is nu regionaal. Daarnaast werd de flexibele begeleidingsduur ingevoerd ter vervanging van de nazorgmodule.
- Procedure het opmaken, evalueren en bijsturen van het individueel dienstverleningsplan: geen wijzigingen nodig.
- Procedure: het beëindigen van de hulpverlening
De maximum begeleidingstermijn voor thuisbegeleiding bedraagt 18 maand. Vanuit een krachtgerichte visie willen we inzetten op een meer flexibele begeleidingstermijn. Indien er (voorlopig) geen zorgvragen meer zijn, bieden we daarom de mogelijkheid om het thuisbegeleidingstraject te onderbreken. Het dossier wordt dan (voorlopig) afgesloten. De restduur van het thuisbegeleidingstraject kan dan op een later moment benut worden. De onderbreking kan maximaal 1 jaar duren. Indien na 1 jaar pauze geen reactivering van het dossier wordt aangevraagd wordt de begeleiding automatisch afgesloten.

Na afsluiting is er de mogelijkheid om info- en advies gesprekken te hebben met een contactpersoon (of thuisbegeleider, na aanmelding via contactpersoon). Dit zijn ambulante gesprekken die op een regio-locatie van Tanderuis vzw doorgaan.

- Procedure het evalueren door medewerkers: geen wijzigingen nodig.
- Procedure collectieve inspraak: geen wijzigingen nodig.
- Procedure aanwerven van personeel: De procedure werd vereenvoudigd om meer flexibiliteit in het aanwervingsproces mogelijk te maken. Dit blijkt nodig gezien de schaarste van de sollicitanten, hierdoor moet sneller ingespeeld worden op kandidaturen. Er is geen bepaling meer van minimum aantal kandidaten; spontane sollicitaties worden bijgehouden in een wervingsreserve en de bij selectiecommissie RTH begeleider is de algemeen directeur niet meer aanwezig, wel 1 directiemedewerker en 1 thuisbegeleider.
- Procedure VTOO: Gezien de aanpassing van de vergaderstructuren werd de nieuwe terminologie in de procedure toegevoegd (IASSo, regioteam). Er is een verwijzing naar nieuwe afspraken rond aanvraag vorming in de afsprakennota.
- Procedure evaluatie vanuit overlegorganen: Terugkoppeling van prioriteitenplannen moet enkel via directie en op ORG besproken worden indien het om fundamentele wijzigingen gaat. Daarnaast geeft de werkgroepverantwoordelijke de actiepunten door aan de kwaliteitscoördinator in functie van de kwaliteitsplanning.
- Procedure beheer van documenten: geen wijzigingen nodig.
- Procedure structuur van het kwaliteitshandboek: geen wijzigingen nodig.
- Procedure evalueren van personeel: geen wijzigingen nodig.
- Procedure corrigerende en preventieve maatregelen: geen wijzigingen nodig.
- Procedure Grensoverschrijdend gedrag: Wijziging uitgesteld naar 2024 aangezien algemene hervorming GOG beleid.

KWALITEITSAUDITS

Een interne audit is een middel om elementen van de werking eens grondig te bekijken. Voor de totaliteit van het kwaliteitshandboek stelden we een meerjarenplan op. Dit garandeert ons dat alle onderdelen van de werking aan bod komen binnen een termijn van maximum 4 jaar.

In het jaar 2023 hebben we onderstaande procedures onder de loep genomen, op basis van wat er in het kwaliteitshandboek daarover staat neergeschreven, hebben dit getoetst aan de praktijk van de werking, en sterke en zwakke punten opgespoord. Op deze wijze bekeken we:

- Het opstellen, uitvoeren, evalueren, bijsturen van individuele dienstverleningsovereenkomst.
- Het beëindigen van de hulpverlening.
- Het organiseren van collectieve inspraak.
- Het afhandelen van klachten.
- Het voorkomen, detecteren en behandelen van GOG t.a.v. gebruiker.

De audits werden uitgevoerd door eigen medewerkers. De medewerkers ervaren dit als een goede manier om onze werking via een andere insteek onder de loep te nemen. Er werden geen echte tekorten vastgesteld tijdens de interne audits, wel aandachtspunten die onmiddellijk werden opgenomen in de corrigerende en preventieve maatregelen.

TOEKOMSPERSPECTIEVEN

Het draaiende houden van het kwaliteitshandboek, het voortdurend evalueren en plannen en herwerken...: het is een never ending story. We hebben het kwaliteitshandboek waar nodig bijgewerkt.

We hebben een intern meerjarenplan uitgetekend en werken er jaar na jaar aan verder.

Er komt een nieuw kwaliteitsdecreet op ons af. Vanuit de Liga Autisme Vlaanderen zitten we samen met de kwaliteitscoördinatoren om na te denken over nodige aanpassingen en praktijkervaringen te delen.

15. VORMING, TRAINING, ONDERSTEUNING EN OPLEIDING (VTOO)

INLEIDING

In het kader van kwaliteitszorg binnen Tanderuis vzw wordt jaarlijks een nieuw VTOO – plan opgemaakt. Er wordt gewerkt met VTOO-plannen op 3 verschillende niveaus:

- Dienstniveau
- Teamniveau
- Individueel niveau

De VTOO – belangen van onze dienst worden behartigd door een VTOO – werkgroep die bestaat uit een afgevaardigde van elk regioteam en de VTOO – coördinator. Zij komen minstens vier keer per jaar samen.

GEREALISEERDE DOELEN

Naast het opvolgen van de goede gang van zaken wat de VTOO – planning betreft, realiseerden de VTOO werkgroep in 2023 volgende doelen:

- Er werd een analyse gemaakt van het budget rond vorming en nieuwe richtlijnen opgesteld rond aanvraag en beslissing deelname vorming.
- De aangepaste versie van de wegwijzer -de introductiemap voor nieuwe medewerkers- werd ingevoerd. Hierin werd de rol van de meter/peter verduidelijkt en werden ook de concrete verwachtingen meer geëxpliciteerd.
- Er werd een vormingsdag georganiseerd voor alle nieuwe medewerkers opdat zij meer 'ondergedompeld' kunnen worden in visies en methodieken die leven binnen Tanderuis vzw.
- De werkgroep rond het voorspellend brein zorgde voor een uitwerking waardoor deze theorie mee kan opgenomen worden in onze basisuitleg autisme.
- Op onze jaarlijkse dienstinspiratiedag was er een uiteenzetting van Chloè Bontinck, wetenschappelijk medewerker van de Liga autisme, rond de recente, wetenschappelijk ontwikkelingen.
- Binnen Tanderteam wordt aandacht besteed om ook voor administratief personeel een basiskennis autisme aan te bieden.
- In 2023 werd er als vitaliteitsactie naar het personeel soep aangeboden op de momenten van het regioteam.
- Voor alle personeelsleden werd er een functioneringsgesprek gepland.

JAARTHEMA'S VTOO TEAMPLAN

Elk team kiest een jaarthema waarrond een volledig jaar gewerkt zal worden. De thema's van inspiratiedagen, studiebezoeken en vormingsdagen zijn steeds afgeleid uit dit algemene jaarthema. De jaarthema's van 2023 per team waren:

- Voor de vroegbegeleiding: griefelen
- Voor de kinderwerking: Krachtgericht werken en interoceptie
- Voor de adolescentenwerking: Suïcidaliteit en zelfverwondend gedrag
- Voor de volwassenenwerking: ACT en implementatie zelfzorg binnen thuisbegeleidingsproces

UITDAGINGEN

- Aanpassing VTOO beleid in kader van de arbeidsdeal met betrekking tot kwantificering.
- De regionale herstructurering brengt herziening van de vergaderstructuur teweeg. Dit zal in 2024 opnieuw geëvalueerd en bijgestuurd worden
- Opstart focusgroep Liga rond opleiding nieuwe medewerkers

16. SAMENWERKING

INHOUDELIJKE SAMENWERKING

Op inhoudelijk vlak werken thuisbegeleiders voortdurend samen met andere diensten. Om te vermijden dat ouders of de persoon met autisme te afhankelijk worden van de hulpverlening die wordt aangeboden door de thuisbegeleider, wordt veel tijd geïnvesteerd in het uitbouwen of uitbreiden van een ondersteunend netwerk voor het gezin.

Daarom hebben thuisbegeleiders in hun dagelijks werk met gezinnen veel contact en overleg met **de secundaire opvoedingsmilieus** en **reguliere organisaties** waar de persoon met autisme frequent verblijft o.a.: peuterspeelruimtes en kinderdagverblijven, onthaalmoeders, grootouders, scholen, werk, vrije tijdsinitiatieven, pleegzorg, ... Ouders worden op weg geholpen om samen te werken met dit netwerk, juist omdat autisme niet enkel een probleem vormt in het kerngezin alleen. Thuisbegeleiding betekent ook meer dan gezinsbegeleiding alleen. **Netwerkbegeleiding** en netwerkondersteuning vormen wezenlijke onderdelen van de thuisbegeleiding.

Daarnaast werken thuisbegeleiders in hun dagelijkse praktijk veel intersectoraal samen met **andere hulpverleningsdiensten** in functie van de kind- of persoonsgerichte begeleiding en krachtgerichte netwerkondersteuning: Revalidatiecentra, Diensten Geestelijke Gezondheidszorg, CLB's, Buitengewoon Onderwijs, GON-begeleiding, Psychiatrische ziekenhuizen of opnamecentra, MFC's, OCMW's, CAW's, Ambulante diensten, DOP, ...

In het kader van **diagnosestelling** werken de contactpersonen en thuisbegeleiders vaak samen met o.a.: Revalidatiecentra, COS-centra, Referentiecentrum Autisme (RCA), kinderpsychiaters...

Onze thuisbegeleiders onderhouden ook contacten met **andere thuisbegeleidingsdiensten** bijvoorbeeld in functie van informatieoverdracht of door het opzetten van enkele begeleidingssessies samen in één gezin. Er blijft ook een goede **samenwerking met de Vlaamse ouder- en familievereniging voor personen met autisme (VVA)**.

In het kader van **vorming, bijscholing en kennisverspreiding** wordt ook nauw samengewerkt met: Sterkmakers, SIG, Balans, Interactie Academie, andere opleidingscentra ...

ORGANISATORISCHE EN BELEIDSMATIGE SAMENWERKING

Op organisatorisch vlak worden formele contacten gelegd en onderhouden met diverse reguliere sectorale en intersectorale instanties, waar zowel organisatorische als beleidsmatige agendapunten worden besproken: Commissie Rechtstreeks Toegankelijke Ondersteuning Vlaams Welzijnsverbond, Overlegplatform directies thuisbegeleiding Vlaanderen (SWOT-V), Liga Autisme Vlaanderen, Intervisiegroep kwaliteitszorg, Provinciaal platform voorzieningen voor minderjarigen OVL, intersectorale regionale netwerken i.k.v. de RTH-projecten 1 gezin = 1 plan (RTJ De Tafels, Samen 1 Plan Gent en Krachtgericht Waas&Dender), intersectorale regionale netwerkstuurgroepen, intersectoraal overleg i.k.v. vroegdetectie, veranderfora eerste lijnszones, intersectorale netwerkorganisatie RADAR en De Schelp i.f.v. crisisbegeleiding, VDAB i.f.v. activeringstrajecten, Pleegzorg Oost-Vlaanderen i.f.v. gASStvrij, netwerkorganisatie Tabor.

17. PERSONEEL EN BESTUUR

PERSONEEL

In 2023 beschikt Tanderuis vzw over een RTH-erkenning van 2937,42 personeelspunten (2630, 45 RTH + 85,3 GIO + 198 RTH Pilootfase + 23,67 Crisisbegeleiding). Daarnaast participeren we binnen meerdere intersectorale projecten, wat eveneens extra personeelscapaciteit oplevert.

Dit wordt binnen Tanderuis vzw ingevuld met een directieteam bestaande uit 1 voltijds directeur en vijf parttime directiemedewerkers.

Het administratief team bestaat uit 6 deeltijdse medewerkers nl. 2 secretariaatsmedewerkers, 1 boekhouder, 1 medewerker personeelszaken, 1 ICT-medewerker en 1 ondersteuner.

De begeleidingsteams zijn ingedeeld in 4 regio's: Gent (18 thuisbegeleiders), Meetjesland (14 thuisbegeleiders), Waas en Dender (14 thuisbegeleiders) en Zuid-Vlaanderen (13 thuisbegeleiders)

De verschillende werkingsaspecten uit de overbruggingshulp zoals o.a. grootouderwerking, groepsbegeleiding, brussenwerking, worden gecoördineerd door thuisbegeleiders die voor deze taak een aantal uren per week worden vrijgesteld van begeleidingswerk. Dit geldt ook voor de functie van VTOO-coördinator, coördinator ASStheek en kwaliteitscoördinator.

Daarnaast beschikken we over twee deeltijdse medewerkers die instaan voor de coördinatie van de 2 vrijwilligerswerkingen: bezoekerouderwerking en Tandermaatje.

In de cel contactpersoonschap waren er 5 medewerkers tewerkgesteld.

Via het Sociale Maribelfonds werden 3 thuisbegeleiders gedeeltelijk tewerkgesteld.

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur neemt de verantwoordelijkheid op voor de werking van de dienst, keurt de rekeningen en begroting goed, bewaakt de werking in functie van de doelstellingen van de dienst, vertegenwoordigt en verbindt de dienst bij alle rechtshandelingen, delegeert de leiding van de dienst aan de directeur en adviseert de leiding.

De Raad van Bestuur vergaderde vier maal in 2023

De Algemene Vergadering had plaats in de maand april.

In de Raad van Bestuur zijn naast professionelen ook ouders vertegenwoordigd die mee het beleid van onze thuisbegeleidingsdienst bepalen. Hieronder geven we een overzicht van de leden van de Raad van Bestuur in 2023: Herbert Roeyers (hoogleraar Universiteit Gent), Tom Guns, (economist), Christa Heyse (directeur COS), Lieve Hoste (juriste), Christopher Vanderstraeten (bedrijfsmanager), Jan Demeulenaere (kinderpsychiater), Nele Daem (juriste), Frederik Werbrouck (pedagogisch directeur), Martine Van Grimberghe (psychologe).

18. COLLECTIEVE INSPRAAK

ALGEMEEN

Eén van de 3 perspectieven, waarmee we binnen Tanderuis vzw heel graag rekening mee houden, is het ‘perspectief van de gebruiker’. Het organiseren van collectieve inspraak leunt hier heel mooi bij aan. Enerzijds wensen wij als vzw onze gebruiker te voorzien van volledige, nauwkeurige en tijdige informatie over onze hulp- en dienstverlening (informereren). Anderzijds geven we onze gebruikers de mogelijkheid feedback te geven en kritisch na te denken over onze werking (evalueren).

1. Tanderuis vzw informeert zijn gebruiker als volgt:
  - website: www.tanderuis.be,
  - facebook: <https://www.facebook.com/tanderuis/>,
  - nieuwsbrief ‘t Een & ‘t Ander: twee maal per jaar (voor- en najaar), digitale versie via website of mailchimp (de gebruiker is vrij om zich hierop in te schrijven),
  - jaarprogramma (via website en folder),
  - folders, strooiflyers, affiches m.b.t een specifiek aanbod,
  - informatiebrochure,
  - extra briefwisseling en mailing waar we het relevant achten,
  - digitale infoborden aan het onthaal en in de ASStheek,
  - online catalogus ASStheek: <https://tanderuis.auralibrary.nl/auraicx.aspx>,
  - bij de opstart van begeleiding wordt de gebruiker omtrent zijn rechten geïnformeerd door het aanreiken van een individuele dienstverleningsovereenkomst samen met het privacydocument,
  - thematisch: infomomenten/avonden, cursussen.
2. Tanderuis vzw polst naar de tevredenheid van de gebruiker en vraagt input van de gebruiker als volgt:
  - tevredenheidsonderzoek aan het eind van een activiteit (overbruggingshulp, kennisdeling),
  - tevredenheidsonderzoek aan het eind van de individuele thuisbegeleiding,
  - uw mening’ knop via onze website,
  - actieve vraag tot feedback via de nieuwsbrief,
  - ideeën – of suggestiebox (permanent in de ASStheek, periodiek gekoppeld aan evenementen),
  - mogelijkheid tot organisatie panelgesprek naar aanleiding van verzamelde info en/of nieuwe tendensen binnen Tanderuis vzw waarbij we de mening van de gebruiker wensen.

ACTIES

Doorheen het jaar verzamelt de procedurehouder alle ontvangen feedback en koppelt er actiepunten aan, waar nodig worden actiepunten meegenomen op beleidsniveau.

- Via de ‘uw mening-knop’ op de website kwamen er vooral vragen binnen van gebruikers naar aanmelding voor thuisbegeleiding. Deze werden door onze contactpersonen beantwoord.

- Er kwam een opmerking van een gebruiker omtrent het taalgebruik onze website, nl het gebruik van 'person first language' in plaats van 'identity first language'.

Deze opmerking leidde tot volgende stappen:

- Bevraging bij wetenschappelijk medewerker en collega TB diensten
- Recent onderzoek Universiteit Leuven
- Bespreking op directieteam en kwaliteitsoverleg
- Beslissing om nota toe te voegen aan visietekst (en zo ook op website)
- Mail naar gebruiker met melding van gezette stappen

UITDAGINGEN

Het is niet evident om als ambulante-mobiele dienst inspraak van de gebruiker te organiseren. Er zal verder over nagedacht worden hoe de betrokkenheid eventueel nog kan vergroot worden.

19. UITDAGINGEN VOOR 2024

Groei Tanderuis vzw

De vraag naar autisme-specifieke ondersteuning vanuit Tanderuis vzw is nog steeds veel hoger dan het aanbod dat Tanderuis vzw kan aanbieden binnen de grenzen van zijn erkenningscapaciteit. Er is een blijvende nood aan groei voor Tanderuis vzw exclusief vanuit cliëntperspectief.

Ondanks maatregelen om de wachtlijst voor thuisbegeleiding beheersbaar te houden, stellen we vast dat op 31 december 2023 er nog 375 gezinnen geregistreerd stonden op de wachtlijst. De doelstelling om te komen tot “een aanvaardbare wachttijd” wordt realistisch bijgesteld afhankelijk van de werkingsaspecten :

- Vroegbegeleiding: maximaal 6 maanden
- Kinderwerking: maximaal 12 maanden
- Adolescentenwerking: maximaal 12 maanden
- Volwassenenwerking: maximaal 18 maanden

De RTH-erkenning van Tanderuis vzw in 2023 bedroeg 2.630,45 personeelspunten. Het Raster vzw wisselde 500 personeelspunten extra uit met onze dienst waardoor we tijdelijk meer cliënten konden ondersteunen. Een **toename van onze RTH-erkenning met minimum 1.031 personeelspunten is noodzakelijk** om de huidige wachtlijstproblematiek (375 wachtenden) te kunnen wegwerken.

Engagement Tanderuis vzw binnen de Rechtstreeks Toegankelijke Hulp

Tanderuis vzw heeft zijn begeleidingsaanbod quasi volledig naar RTH georiënteerd. Elke cliënt beschikt over acht personeelspunten die kunnen ingezet worden voor zes RTH-zorg-functies: mobiele begeleiding, ambulante begeleiding, groepsbegeleiding, dagopvang, verblijf of GIO. Concreet houdt dit in dat Tanderuis vzw, naast het traditionele aanbod van mobiele begeleiding (thuisbegeleiding) ook een structureel deel van zijn capaciteit inzet voor ambulante begeleiding. Daarnaast worden specifieke werkingsaspecten (o.a. brussenwerking, grootouderwerking, cursussen, vrijetijdsondersteuning, trainingen, bezoekouderwerking, ...) aangeboden als **overbruggingshulp** (onafhankelijk van de individuele thuisbegeleiding) onder de RTH-zorgfunctie groepsbegeleiding. Deze activiteiten worden opgenomen in een jaarplanning zodat de cliënt een keuze kan maken binnen een overzichtelijk geordend aanbod. Tenslotte biedt Tanderuis vzw ook 6 weken autisme-vriendelijke vakantiecampen aan onder de vorm van de zorg-functie dagopvang. In samenwerking met de Liga Autisme Vlaanderen worden in 2024 ook nog 5 autisme-vriendelijke vakantiecampen met overnachting aangeboden onder de RTH-zorgfunctie verblijf.

Vernieuwing Rechtstreeks Toegankelijke Hulp

De overheid wil in 2024 de bestaande regelgeving Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH) hervormen. De innoverende pilootprojecten die in kader van het uitbreidingsbeleid 2023 werden goedgekeurd dienen als inspiratiebron om de huidige wetgeving RTH te vernieuwen. In het najaar 2023 werden daarom door het VAPH verdiepende sessies georganiseerd met de initiatiefnemers van de

pilootprojecten. Tanderuis vzw nam hier ook actief aan deel en heeft een aantal innoverende beleidsvoorstellen geformuleerd:

- Ontwikkelingsruimte mogelijk maken: voorstel om 10% van de capaciteit niet te bewijzen met cliëntgebonden registraties maar met inhoudelijk kwalitatief rapport i.f.v. uitwerken innovatieve projecten.
- Outreach: verruiming outreach mogelijk maken, consultfunctie binnen outreach mogelijk maken, concept 'Bijschakelen' uit concepttekst 'Vroeg en Nabij' realiseren i.k.v. outreach, outreachproducten subsidieerbaar maken (cfr. voorstel ontwikkelingsruimte).
- GIO: aparte erkenning omzetten naar aparte RTH-functie binnen de reguliere RTH-erkenning zodat structurele tussenschotten aparte te behalen normen doorbroken worden.
- Open functie: forfaitaire registratie in open functie mogelijk maken voor zorgaanbod dat gerealiseerd wordt door combinatie van RTH-functies en in reeks wordt aangeboden.
- Vrijwilligerswerking beter verankeren in RTH-wetgeving.
- Samenwerkingruimte verankeren in RTH-wetgeving door een beperkt percentage van de erkenning registratievrij te maken zodat er tijd en ruimte vrijkomt om intersectorale samenwerking vlotter te kunnen realiseren.
- Loketfunctie (cfr. Tanderuis Nabij): inloopuur zonder registratie subsidieerbaar maken.
- Waarde van RTH-functies aanpassen aan actuele noden.
- In de toekomst terug regulier uitbreidingsbeleid mogelijk maken i.f.v. torenhoge wachtlijstproblematiek in RTH.

Er werd afgestemd met de partners van de Liga Autisme Vlaanderen om onze adviezen kracht bij te zetten.

Tanderuis vzw engageert zich actief in de vernieuwingsbeweging RTH en anticipeert op de komende legistische hervormingen en hoopt hiermee in de toekomst ook de noodzakelijke uitbreiding van capaciteit te kunnen realiseren om beter tegemoet te komen aan de vele noden van mensen met autisme.

Regionale verankering zorgaanbod

In de vernieuwingsoperatie van RTH maar ook binnen de intersectorale (r)evolutie is het thema rond regionale verankering een belangrijk element. Onze kerntaak thuisbegeleiding kan moeilijk meer regionaal georganiseerd worden dan wat we nu al doen want de begeleiding heeft plaats in de woonkamer van de cliënten thuis. Toch willen we de regionale verankering nog optimaler realiseren met creatief innovatief aanbod.

- **Tanderuis Nabij**: Voor ons ambulante en groepsaanbod werden in 2023 extra inspanningen gedaan om ons in verschillende regio's van Oost-Vlaanderen te organiseren onder de roepnaam van "Tanderuis Nabij". We startten met een regionale loketfunctie in de regio Meetjesland (Eeklo), in de regio Waas&Dender (St-Niklaas), in de regio Zuid-OVL (Zottegem) en de regio Gent (Melle). Met deze loketfunctie willen we ons ambulante en groepsaanbod dichterbij de cliënt organiseren. Door nabij de gezinnen te zijn werken we de drempel afstand weg. Onze regiohuizen zijn 'open huizen' waar iedereen die interesse heeft voor en meer wenst te weten te komen over autisme welkom is, zowel cliënten als professionelen. In elk regiohuis zijn wij 3 halve dagen per week beschikbaar, deels via vrije consultatie (inloopmomenten) deels op afspraak. In 2024 stemmen we de beschikbare regionale dagen nog beter op elkaar af.

- **Inkanteling leeftijdsspecifieke teams in regioteams:** Vanaf 2023 werden thuisbegeleiders ingedeeld in 4 regioteams onder leiding van 4 regiodirectiemedewerkers. Op termijn is het de bedoeling dat deze regioteams ook verhuizen naar 4 regiohuizen in de diverse zorgregio's (Meetjesland, Waas&Dender, Gent en Zuid-OVL). In 2024 wordt de vergaderstructuur en het VTOO-beleid genuanceerd afgestemd op deze regionale evolutie.

Verdere uitbouw pilootprojecten RTH

Met het uitbreidingsbeleid RTH 2023 werden door het VAPH 2 pilootprojecten van Tanderuis vzw tijdelijk goedgekeurd: regionale woonzorgprojecten (project Tanderwonen) en vakantiecampen voor kinderen en jongeren met autisme in samenwerking met de Liga Autisme Vlaanderen. We rekenen in 2024 op een positieve beoordeling van de resultaten die werden neergezet en een definitieve goedkeuring zodat beide projecten verder kunnen worden uitgebouwd.

Actualiseren en innoveren van het begeleidingsaanbod

Tanderuis vzw actualiseert en innoveert zijn begeleidingsaanbod vanuit o.a. maatschappelijke noden, noden uit gezinnen, innovatieve ideeën van medewerkers, inbedden van verschillende RTH-functies en opportuniteiten vanuit nieuwe ontwikkelingen in de regelgeving. We streven bij de inzet van onze begeleidingscapaciteit naar een evenwichtige balans tussen: thuisbegeleiding (75%), overbruggingshulp (20%) en kennisdeling (5%). Daarnaast houden we bij nieuwe initiatieven in ons begeleidingsaanbod rekening met de balans tussen het gebruikersperspectief, personeelsperspectief en organisatieperspectief.

- Crisisbegeleiding: Tanderuis vzw verkreeg uitbreiding van erkenning voor het aanbod crisisbegeleiding waardoor vanaf 2024 een verzekerd crisisbegeleidingsaanbod voor minderjarigen met autisme kan gerealiseerd worden in de ganse provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met netwerkorganisatie en crisismeldpunt De Schelp. In Tanderuis vzw werden in elk regioteam een 3-tal medewerkers (in totaal dus 12 medewerkers) bereid gevonden om dit nieuwe zorgaanbod vorm te geven. Crisishulp is een intensieve vorm van ondersteuning gedurende 4 tot 6 weken om de crisissituatie te herkaderen tot een hanteerbare probleemsituatie.
- Vervolghulp na crisis: Dankzij de goede samenwerking met Samen 1 Plan Gent kan voor de regio Gent vanaf 1 maart 2024 ook de vervolghulp na crisis worden uitgebouwd voor minderjarigen met autisme. Het begeleidingsaanbod bestaat uit trajecten van 6 maanden en 18 begeleidingen dat kan worden ingezet na de acute crisisbegeleiding.
- Nieuwe activiteiten in het jaarprogramma overbruggingshulp met o.a.:
  - Griefelen: atelier voor peuters en kleuters met autisme
  - Cursus voor ouders van adolescenten met autisme "nieuwe autoriteit en geweldloos verzet"
  - Nieuw atelier "poëzie"
  - Filmaanbod: 3 documentaires over kinderen met autisme
- Escape game over autisme (Het atelier van René): De escapegame is een autismespecifiek belevingsspel met bijhorend outreachpakket dat werd ontwikkeld door onze netwerkorganisatie Liga Autisme Vlaanderen. De Escape Game richt zich tot het netwerk van mensen met autisme (begeleiders in het jeugdwerk, leerkrachten, opvoeders, ...) en zal als outreachmodule worden aangeboden vanaf juni 2024. In dit spel wordt je ondergedompeld in een aantal uitdagingen die mensen met autisme dagelijks ervaren o.a.: overprikkeld of

onderprikkeld zijn, de sociale regels moeilijk kunnen inschatten, een overload aan informatie krijgen, tijd moeilijk kunnen inschatten, emoties moeilijk kunnen interpreteren, letterlijk of figuurlijk denken, ...

- **Bijschakelen:** In 2024 willen we actief aan de slag met het concept bijschakelen zoals beschreven in de intersectorale beleidsceptnota 'Vroeg en Nabij'. In Tanderuis vzw willen we bijschakelen vorm geven als onderdeel van de functie outreach. Ervaren begeleiders delen hun autismekennis samen met een collega hulpverlener die zijn kennis en vaardigheden wenst te versterken. Bijschakelen bestaat uit het samen op de werkvloer betrokken cliënten met autisme ondersteunen gedurende een afgebakende periode van 6 maand waarbij het doel is om de collega hulpverlener sterker te maken in autisme-denken en -aanpak en ons zelf overbodig te maken. Het doel is dus kennisdeling maar het middel is gezamenlijke ondersteuning realiseren en eindeloos doorverwijzen minimaliseren.
- **Nieuwe woonzorgprojecten opstarten:** In 2024 willen we één of meerdere nieuwe regionale woonzorgprojecten opstarten en zo het goedgekeurde pilootproject verder vorm te geven en uit te breiden.

Versterken vrijwilligerswerking

Vrijwilligers vormen een onmisbare complementaire aanvulling op professionele krachten in de verdere uitbouw van de werking van onze dienst. Om de vele uitdagingen die op ons afkomen blijvend aan te kunnen, willen we onze vrijwilligerswerking blijvend versterken. In 2023 blijven we inzetten op het werven van vrijwilligers in het natuurlijke netwerk van onze cliënten. Op termijn willen we bij 30% van onze gezinnen in begeleiding een vrijwilliger inzetten.

“Tandermaatje” is een vorm van buddywerking voor gezinnen in begeleiding. Vrijwilligers uit het eigen netwerk van de cliënt worden ingezet voor afgebakende cliëntgebonden begeleidingstaken. Er worden nieuwe methodieken verzameld en ontwikkeld om het netwerk in kaart te brengen. We willen in 2024 minimaal 3% van de erkenning inzetten via vrijwilligers.

In samenwerking met de regionale netwerken van 1G1P wil Tanderuis vzw, met zijn uitgebreide kennis over vrijwilligerswerking, in 2024 zijn steentje bijdragen tot de lijn 'uitbouw vrijwilligers' van het crisis- en investeringsplan van Min. Crevits. Hiertoe wordt in het voorjaar 2024 overleg gepleegd met de 1G1P netwerken RTJ De Tafels, Samen 1 Plan Gent en Krachtgericht Waas&Dender.

Liga Autisme Vlaanderen

De **Liga Autisme Vlaanderen** is het formeel samenwerkingsverband van Het Raster vzw, Tanderuis vzw, Limburgse Stichting Autisme en vzw Victor. Rode draad binnen de werking van de Liga Autisme Vlaanderen is het Vlaanderenbrede karakter. Het gaat om projecten of opdrachten die enerzijds omwille van workload niet haalbaar zijn voor één dienst of die anderzijds efficiëntie- en/of kwaliteitswinst met zich meebrengen door samen te werken met diensten met eenzelfde zorgaanbod.

In 2024 staan een aantal nieuwe realisaties en samenwerkingen in de steigers:

- **Publicatie van de brusvalies:** deze methodiek om in gesprek te gaan met brussen werd in 2021 ontwikkeld en in gebruik genomen. Op basis van de waardevolle feedback van onze begeleiders wordt de methodiek verder verfijnd en voorbereid voor publicatie.

- **Autismepas:** deze pas kan als communicatietool gebruikt worden in onverwachte situaties die veel stress bezorgen aan mensen met autisme. Aan de hand van de Autismepas kan men op eenvoudige wijze communiceren dat men autisme heeft en hoe de omgeving best kan reageren.
- **Ontwikkeling digitaal begeleidingsplatform:** dat innovatief begeleidingsplatform zal ingepast worden in het zorgaanbod van de diensten binnen de Liga Autisme Vlaanderen.
- **Filmavonden** rondom autisme, waarbij Radio Felix, Bijzonder buitengewoon en De wereld in mijn hoofd vertoond wordt.
- in samenwerking met Cultuursmakers programmeren we de **theatervoorstelling 'Mario, morgen gagedij naar de dokter!'** van Mario De Koninck in verschillende culturele centra. In deze theatermonoloog vertelt Mario zijn persoonlijk verhaal over autisme. Hij doet dit met een uitzonderlijk gevoel voor humor, ontroering en diepgang.
- **Inspiratiebeurs:** In het najaar 2024 zullen we in samenwerking met de autitheken van de diensten een autismespecifieke inspiratiebeurs organiseren waarbij autismespecifieke boeken, tijdschriften, mediamateriaal, spelmateriaal, begeleidingsmethodieken ... zullen tentoongesteld worden voor iedereen met interesse voor autisme.

Vitaal personeelsbeleid

In Tanderuis vzw hechten we veel belang aan het **welzijn** van de medewerkers. Daarom willen we de balans draagkracht-draaglast van de medewerkers blijvend bewaken. In 2024 willen we daarom inzetten op :

- **Energiecoaching:** implementeren van de input van energiecoaching binnen het directieteam met als doel een evenwichtige balans draagkracht-draaglast te bewaken bij medewerkers.
- **Teamcoaching:** regioteams en leeftijdspecifieke teams krijgen de mogelijkheid om externe coaching aan te vragen.
- **GOG-team:** versterking van het GOG-team o.a. regionale uitbreiding, inzet op visievorming en vrijstelling begeleidingsuren i.f.v. zorg voor personeel bij te begeleiden verontrustende situaties.
- **Vitaliteitsactie:** tijdens pauzemomenten van regionale teams wordt soep aangeboden voor de medewerkers. Daarnaast worden ook blind-date momenten georganiseerd i.f.v. verbondenheid.
- **Kwetsbaarheid solofuncties:** er wordt ingezet op het verlagen van de kwetsbaarheid van solofuncties (voornamelijk in Tanderteam) door inzet en aanwerving van ondersteunende functies.
- **Toekomstig loonbeleid:** Onze personeelsdienst bereid zich voor op introductie van het IFIC.
- **Sociale verkiezingen:** IDPB werkgroep bereid zich voor op organisatie sociale verkiezingen in mei 2024.
- **Visietekst 'Welzijn op het werk':** In het najaar 2023 werd hard gewerkt aan deze visietekst. In het voorjaar 2024 willen deze visietekst delen met alle personeelsleden, hun feedback verzamelen en tot een gedragen geheel komen.

Kwaliteitszorg

Via kwaliteitszorg willen we een permanent aansturings- en opvolgingsysteem voorzien opdat de doelen, de methodiek, de middelen en de evaluatie van de gehele werking op een effectieve en efficiënte manier blijven verlopen.

- **Nieuw kwaliteitsdecreet:** Er is een nieuw intersectoraal kwaliteitsdecreet goedgekeurd. In voorbereiding volgde de kwaliteitscoördinator **vorming**, georganiseerd via het Vlaams Welzijnsverbond. Binnen de Liga Autisme Vlaanderen wordt een **intervisiegroep** met de kwaliteitscoördinatoren van de verschillende thuisbegeleidingsdiensten autisme opgericht om de vernieuwingen te implementeren.
- **Impactmeting:** We zetten in op het beter verduidelijken en meetbaar maken van impact van onze begeleidingsmethodieken in de mobiele en ambulante begeleiding. Hiertoe werd een focusgroep opgericht binnen de Liga Autisme Vlaanderen.
- **Integratie beleidsplannen:** de kwaliteitscoördinator maakt werk van het beter integreren en op elkaar afstemmen van diverse door de overheid opgelegde beleidsplannen o.a. meerjarenplan, personeelsbeleidsplan, kwaliteitsplan, ...

Ecologisch en duurzaam ondernemerschap

We streven naar een **duurzame** organisatie met respect voor mensen en milieu. In functie van deze doelstelling werd een interne klimaatwerkgroep opgericht die een meerjarenplan heeft ontwikkeld. We willen dit klimaatplan verder uitwerken en geplande doelstellingen realiseren.

- **Relighting:** Verlichting wordt aangepast en vervangen door ledverlichting in het voorjaar 2024
- **Deelauto's:** Er wordt onderzocht hoe Tanderuis vzw kan samenwerken met firma's die het gebruik van deelauto's aanbieden.
- **Afstandsbegeleidingen:** Vanuit het klimaatplan willen we evolueren naar 30% "milieuvriendelijke begeleidingen", dit zijn digitale begeleidingen en/of begeleidingen met de fiets, ambulante begeleidingen in de regiohuizen en groepsaanbod.
- **EPC-attest:** In het voorjaar 2024 laten we een EPC-attest opmaken van onze gebouwen. Hieruit zullen ook actiepunten komen ter verbetering.

Digitalisering

In Tanderuis vzw zetten we het digitaliseringsproces verder met het oog op efficiëntie, informatieveiligheid en kleinere ecologische voetafdruk in onze dienst. We blijven inzetten op actualisering van het digitaliseringsproces. Naast cliëntgerichte toepassingen zijn er ook diverse actiepunten vanuit organisatieperspectief.

- **Tanderapp 2.0:** We willen ons intern digitaal registratie- en cliëntdossiersysteem uitbreiden en optimaliseren met introductie van een toegankelijk cliëntportaal.
- **Overschakeling Sharepoint:** In 2024 willen we overschakelen van server naar Sharepoint

Verantwoord financieel beleid

Tanderuis vzw wil een gezond financieel beleid voeren door verantwoorde keuzes te maken bij de besteding van de ons toevertrouwde middelen. Voor 2024 stellen we volgende actiepunten voorop:

- **Regionaal sponsorbeleid:** doelstelling van het regionaal sponsorbeleid is om de huurkosten van regionale antennepunten te compenseren.
- **Forfaitaire bijdrage:** we willen voor zorgaanbod dat in reeksen wordt aangeboden (o.a. cursussen, atelierwerking, kampen,..) de bijdrage forfaitair en voorafgaand factureren.
- **FINO:** we willen directiemedewerkers beter betrekken bij het maandelijks financieel overleg (FINO) tussen directeur, boekhouding en administratief directiemedewerker.

OVERZICHT BIJDAGEN AAN JAARVERSLAG

Verslaggeving inleiding, historiek: Danny Aelvoet
Verslaggeving missie, visie en begeleidingsaanbod: Eva Buysse
Verslaggeving cijfermatig overzicht: Danny Aelvoet
Verslaggeving vroegbegeleiding: Christel Cloetens
Verslaggeving kinderwerking: Karen Uylenbroeck
Verslaggeving adolescentenwerking: Tess De Pot
Verslaggeving volwassenenwerking: Lieselotte Heirbaut
Verslaggeving regioteam Waas&Dender: Lieselotte Heirbaut
Verslaggeving regioteam Meetjesland: Christel Cloetens
Verslaggeving regioteam Gent: Tess De Pot
Verslaggeving regioteam Zuid-OVL: Auke Dalm
Verslaggeving Tanderuis Nabij: Auke Dalm
Verslaggeving contactpersoonschap: Auke Dalm
Verslaggeving broers&zussenwerking: Iris Temmerman
Verslaggeving grootouderwerking: Veerle Van Driessche
Verslaggeving cursussen (kindercursus): Marie Sainte
Verslaggeving cursussen (adocursus): Auke Dalm
Verslaggeving cursussen (Spelcontact): Inge Decloedt
Verslaggeving vrijetijdsondersteuning (tabASSco): Tess De Pot
Verslaggeving vrijetijdsondersteuning (tapASS): Marianne Bouckhout
Verslaggeving vrijetijdsondersteuning (loebASS): Wendy Hulders
Verslaggeving vrijetijdsondersteuning (hobbyclubwerking): Jolien Van Acker
Verslaggeving vrijetijdsondersteuning (atelierwerking): Karen Uylenbroeck
Verslaggeving kampwerking (splASSch jonge kinderen): Christel Cloetens
Verslaggeving kampwerking (splASSch kamp kinderen): Valerie Verbanck
Verslaggeving kampwerking (splASSch kamp adolescenten): Tess De Pot
Verslaggeving chathulp: Tess De Pot
Verslaggeving intersectorale projecten 1G1P: Inge Decloedt, Ine Goeminne, Jolien Gijssels en Karen De Ridder
Verslaggeving crisisbegeleiding: Tess De Pot
Verslaggeving gASStvrij: Christel Cloetens
Verslaggeving bezoekerwerking: Judith van der Spank
Verslaggeving Tandermaatje: Nele Van Rie
Verslaggeving outreach: Niki Van Besien
Verslaggeving GIO: Jolien Vanpachtenbeke
Verslaggeving ASStheek: Evelien Van Quaethem
Verslaggeving Liga Autisme Vlaanderen: Jo Renty
Verslaggeving personeelszaken: Natasja De Wilde
Verslaggeving VTOO-beleid: Eva Buysse
Verslaggeving kwaliteitszorg: Eva Buysse
Verslaggeving evaluatie en samenwerking: Danny Aelvoet
Verslaggeving collectieve inspraak gebruikers: Eva Buysse
Verslaggeving uitdagingen 2024: Danny Aelvoet
Verslaggeving sponsors: Elie Vanlerberghe
Layout: Rudi Samyn en Brigitta Casaert
Coördinatie jaarverslag: Danny Aelvoet

20. SPONSORS 2023

11 gemeenten

- Wortegem – Petegem
- Lochristi
- Temse
- Deinze
- Hamme
- Sint-Niklaas
- Wichelen
- Wachtebeke
- Stekene
- St Gillis Waas
- Zulte

101 gezinnen

6 bedrijven

- Qualion Finance

- DV Real Estate

- CM verzekeringen

- Quatra

- Mator

- First in Line

2 organisaties

- Zomerspel

- Yoga & Wellness Fest 2023 georganiseerd door

Samballa yoga & holistic health

Voor giften vanaf 40 euro ontvangt u een attest voor belastingsaftrek.

**Steunfonds TANDERUIS vzw:
BE98 7370 3501 2393
BIC: KREDBEBB**